

Јован Глигоријевић

ЛИКОВНА КУЛТУРА

за други разред основне школе

**ПРИРУЧНИК ЗА УЧИТЕЉЕ
СА ПРИПРЕМАМА ЗА ЧАСОВЕ**

Београд
2019.

ЛИКОВНА КУЛТУРА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Приручник са дневним припремама за учитеље

Прво издање

Аутор:

Јован Глигоријевић

Рецензија:

Санела Крстић, педагошки саветник,
професор разредне наставе у ОШ „Сава Керковић“, Љиг

Графичко обликовање:

„Total Idea“, Нови Сад

Лектура и коректура:

мр Бранислава Марковић

Фреска

Издавач: „Фреска“, д.о.о.

Маршала Бирјузова 3–5/IV, 11000 Београд
office@freska.rs, www.freska.rs

За издавача: Гордана Кнежевић Орлић

Главни уредник: Александар Рајковић

Руководилац пројекта: Ивана Беновић

Штампа: Службени гласник, Београд

Тираж: 130 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

371.3::73/76(035)

ГЛИГОРИЈЕВИЋ, Јован, 1967-

Ликовна култура за други разред основне школе : приручник за учитеље са припремама за часове / Јован Глигоријевић. - 1. изд. - Београд : Фреска, 2019 (Београд : Службени гласник). - 1 књ. (разл. паг.) : илустр. ; 30 cm

Тираж 130.

ISBN 978-86-88341-67-7

а) Ликовно васпитање - Настава - Методика - Приручници

COBISS.SR-ID 278179596

Забрањено је репродуковање, умножавање, дистрибуција, објављивање, прерада и друга употреба овог ауторског дела или његових делова у било ком обиму и поступку, укључујући фотокопирање, штампање, чување у електронском облику, односно чињење дела доступним јавности жичним или бежичним путем на начин који омогућује појединцу индивидуални приступ делу са места и у време које он одабере, без писмене сагласности издавача. Свако неовлашћено коришћење овог ауторског дела представља кршење Закона о ауторском и сродним правима.

© Фреска, 2019.

ISBN 978-86-88341-67-7

САДРЖАЈ

---

1. О уџбенику	4
2. О слагалицама, картицама, пратећим материјалима и задацима.....	4
3. Табеларни преглед целина, слагалица из кутије са додатним материјалима, задатака из дневних припрема и лекција у уџбенику.....	5
4. О настави ликовне културе	7
5. Циљеви и исходи	7
6. Слобода у ликовној култури	8
7. Градиво ликовне културе и шта су то „ликовни проблеми”.....	10
8. Шеме за цртање	12
9. Шта онда радити на часу или како помирити „шеме” и „ликовне проблеме”	12
10. Како оценити дечји рад?.....	13
11. Рад са децом са посебним потребама и надареном децом	14
12. Техничка и безбедносна упутства.....	15
13. Типови часа.....	16
14. Облици рада.....	16
15. Методе рада	17
16. Међупредметне компетенције.....	18
17. План и програм за ликовну културу за други разред прописан од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја.....	19
18. Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма (од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја)	20
19. Предлог глобалног плана рада наставника	27
20. Предлози месечних (оперативних) планова	43
21. Предлози дневних припрема.....	58

1. О УЏБЕНИКУ

Иако сама идеја о постојању уџбеника за ликовну културу у 2. разреду основне школе изгледа као помало преозбиљно схватање система образовања, пред вама је уџбеник који својим неформалним језиком и понекад шаљивим тоном говори о стварима које су деци углавном познате иако она још увек не могу да их дефинишу и самостално анализирају. Он им у томе помаже, често их подсећајући на њихова сопствена чулна искуства.

Свака лекција почиње фотографијом, примером из свакодневног живота, и питањем везаним за њу и за тему лекције. Након тога следи мало подсећање на могуће одговоре или животне ситуације које су у вези са лекцијом. У даљем току лекције обрађују се појмови из плана и програма кратким текстовима поред недвосмислених примера. Већина примера су фотографије, делом због тога што јасно указују на живот самих ђака, делом због тога што би репродукције уметничких дела могле деловати деморалишуће. Остали примери су репрезентативна дела из историје уметности. Примери су бирани тако да буду допадљиви узрасту и да начином извођења буду слични дечјим радовима. Они нису ту да би били копирани, већ да би илустровали појам о коме се говори.

Поред основног текста, ту је и уоквирени текст који се или бави анализом уметничких дела или поставља питање које подстиче на анализу. На крају сваке лекције обликовања налази се мало технолошко упутство.

Надамо се да је све то допринело да материја која је обрађена буде потпуно јасна и, истовремено, интересантна, те да ће је најмлађи читаоци прихватити пре као врсту забавника него уџбеника.

2. О СЛАГАЛИЦАМА, КАРТИЦАМА, ПРАТЕЋИМ МАТЕРИЈАЛИМА И ЗАДАЦИМА

Да бисмо наставу учинили интересантнијом, осмислили смо слагалице–репродукције. Градиво је издељено на неколико области, а свака област на четири задатка. Задаци се налазе на картицама чије су позадине самолепиве и на којима се налази једна четвртина репродукције. Ученици после сваког задатка лепе део слагалице на предвиђено место на подлози (обележено именом задатка). Након завршена четири задатка добијају сложену слагалицу–репродукцију уметничког дела.

Слагалица има девет, и то:

1. Буба, Дамиан Ортега
2. Асамблаж од писаће машине
3. Царство светлости, Рене Магрит
4. Три фигуре које плешу, Кит Харинг
5. Шапутање, зидна слика са храма на Тајланду
6. Плакат за кабаре, Теофил Стејнлен
7. Руски балет, Аугуст Маке
8. Импровизација, Василиј Кандински
9. Истрајност сећања, Салвадор Дали

Поред слагалица-репродукција, пратећи материјали су и папири у боји, самолепиви папири, акварел-папири, материјал за склапање мобилне скулптуре, папири на којима се изводе поједини задаци, склопиве макете, траке, упутства и друго. Свака компонента из кутије с материјалом има предвиђену сврху у дневним припремама, којима су покривена предвиђена 72 часа. Прибор за рад (боје, четке, палете, оловке, пластелин...) доносе ученици за сваки задатак по потреби, односно позајмљују из дидактичке кутије ако је има учитељ.

3. ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ЦЕЛИНА, СЛАГАЛИЦА ИЗ КУТИЈЕ СА ДОДАТНИМ МАТЕРИЈАЛИМА, ЗАДАТАКА ИЗ ДНЕВНИХ ПРИПРЕМА И ЛЕКЦИЈА У УЏБЕНИКУ

Назив целине, Назив слагалице / пример	Зад. бр.	Назив задатка	Лекција у уџбенику
Облици			
Буба, Дамиан Ортега	1	Део и део – цело	Цело или део
	2	Облики облик – опет облик	Правилно или неправилно
	3	Измисли облик	Правилно или неправилно
	4	Оригами	Правилно или неправилно
Предмети			
Асамблаж од писаће машине	5	Чему ово служи?	Практично или непрактично
	6	Обрни-окрени	Окрени или обрни
	7	Рециклирај	Окрени или обрни
	8	Увеличај	Окрени или обрни
Слично или различно			
Царство свећлости, Рене Магрит	9	Слично је...	Слично или различито
	10	Различно	Слично или различито
	11	Супротно	Слично или различито
	12	Ко је главни?	Слично или различито
Покретно или непокретно			
Три фигури које илушу, Кит Харинг	13	Покрени фигуре	Покретно или непокретно
	14	Плес	Покретно или непокретно
	15	Струјање ваздуха	Покретно или непокретно
	16	Машина – скулптура	Покретно или непокретно

Споразумевање <i>Шайуџање, зидна слика са храма у Тајланду</i>	17	Препричај цртеж	Кажу или покажу – знаци
	18	Грб	Кажу или покажу – знаци
	19	Ударајмо печате	Кажу или покажу – знаци
	20	Изрази лица	Кажу или покажу – лицем или телом
Текст и слика Плакат за кабаре, Теофил Стејнлен	21	Стрип	Пиши или цртај – бројеве и слова
	22	Честитка	Пиши или цртај – бројеве и слова
	23	Моје име	Пиши или цртај – бројеве и слова
	24	Украсна слова	Пиши или цртај – бројеве и слова
Ликовне игре <i>Руски балет, Аугуст Маке</i>	25	Поклон за теткицу	Раздвојено или спојено
	26	уврни, завежи	Раздвојено или спојено
	27	Позориште	Позориште – глуми или учествуј на други начин
	28	Позориште	Позориште – глуми или учествуј на други начин
Боја <i>Импровизација, Василиј Кандински</i>	29	Лабораторија боја	Боја или боје
	30	Девојчица која види звуке	Боја или боје
	31	Срећа и туга	Боја или боје
	32	Посета музеју	Боја или боје
Машта <i>Испрајносџ сећања, Салвадор Дали</i>	33	Сликовница	Машта
	34	Доцртавање	Машта
	35	Сазвежђе	Машта
	36	Од капљице – прича	Машта

4. О НАСТАВИ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ

Циљеви, исходи, задаци, компетенције, евалуације, корелације, програми, теме, области, појмови, стандарди, стратегије, методе, типови, облици... чине компликовану мрежу појмова у образовању. Они су увезани, неопходни и свако запослен у просвети требало би да проучи њихове везе и могућности које дају на професионалан начин, и да се у томе усавршава.

Али некада изгледа као да се у сложености и испреплетаности тих појмова и у нашем труду да њиховим, увек изнова новим, структурирањем савладамо неку програмску тему или задатак, некада изгубе најбитнији елементи, циљеви и исходи. Они су, по правилу, једноставне формулације основних вештина, сналажења у оквиру области и требало би да буду водиља за све што практикујемо у раду с децом.

Оно што се подразумева, а нигде се експлицитно не наводи као важан услов за остваривање циљева и исхода јесте заинтересованост за област која се истражује. Треба имати на уму да су љубав према предмету, уживање на часовима, како у раду, тако и у интеракцији с учитељем и другом децом, задовољство оствареним, основни услови за развијање интересовања за област предмета и мотивације која ће, у каснијим периодима живота, сазревањем, довести до жеље да се у некој области напредује на „школски” начин и да се савладају њени елементи који изискују боље разумевање и дужи период учења и тренинга. Тај период може наступити у старијим разредима основне школе, у средњој школи, а можда и касније. Кад год настане, од велике важности ће бити позитивна успомена на давне тренутке задовољства на вашим часовима.

Ово се односи и важи за све области и све предмете. Али, како ћемо видети, најлакше је остварљиво у настави предмета Ликовна култура.

5. ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ

Циљ учења предмета ликовна култура, по упутству за спровођење плана и програма Министарства просвете, јесте да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Циљ сваког појединачног часа одређује учитељ, у складу са наставном облашћу, наставном јединицом, жељеним исходима, стањем у одељењу и другим околностима.

Исходи учења су јасно исказане тврдње о томе шта се од детета очекује да зна, разуме и/или да је способно да покаже након завршетка процеса учења.

Исходи су усмерени на децу и њихове активности и зато се увек исказују активним глаголима који изражавају деју активност.

Нови план и програм усмерен је у потпуности ка њиховом остварењу, и све активности би требало да им теже. С обзиром на једноставност њихових формулација, могућа су широка тумачења, што омогућава сваком детету да их испуни у складу са способностима.

Исхода за област ликовне културе у другом разреду има тринаест и то:

1. користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин;
2. изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли;
3. користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад;
4. изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела;
5. идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу;
6. преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу;
7. тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу;
8. изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања;
9. упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;
10. повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте;
11. пружи основне информације о одабраном музеју;
12. разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.

У току рада на дневним припремама које су део овог практикума, вођено је рачуна да се у оквиру сваке наставне јединице тежи ка више исхода. Они су наведени на првој страни сваке припреме на предвиђеном месту у табели.

Готово у свакој се тежи исходима под бројевима 1, 2, 3, 9, 10 и 12, док се исходи по бројевима 4, 5, 6, 7, 8 и 11 појављују у оним припремама за часове којима по природи припадају, а на којима је предвиђено да се слика, рециклира, изучава визуелна и невербалном комуникација, посећују музеји и галерије и слично.

То, наравно, не значи да се они, у вашој интерпретацији, не могу појавити и у реализацији других часова, па и на часовима других предмета. О установама културе може се говорити или се могу посећивати и у оквиру српског језика, музичке културе, света око нас и математике. Рециклажа се може такође обрађивати у оквиру задатака било ког предмета, као што се могу играти и игре пантомиме. Исходи различитих предмета требало би да буду основа за планирање међупредметног повезивања.

6. СЛОБОДА У ЛИКОВНОЈ КУЛТУРИ

Ширење свести о прелажењу граница, могућност да се уради нешто непредвиђено, неочекивано, нешто што излази из задатих шаблона, па и обавеза, важан је услов за развијање креативности и дивергентног мишљења пожељног не само за области уметности већ и науке, као и било које друге људске активности.

У школи је мало простора за слободу. Јасно је да се математичке операције, граматичка правила, географски појмови и други садржаји тешко или никако не могу интерпретирати другачије него онако како су дефинисани. Ни настава физичког васпитања не подразумева велику слободу (јер је правилно извођење вежби и придржавање правила у одређеној игри – спорту од највећег значаја). Аутор овог текста не би могао чак ни у области музичке културе (нека ми опросте колеге музичари ако грешим) да пронађе успешан и користан начин за често испољавање потпуне слободе

у изражавању (фри џез или треш панк) у нижим разредима основне школе. Ако је тако, онда нам за слободу која нам недостаје остаје само ликовна култура.

У области ликовне културе потпуна слобода не може наудити никоме, а може довести до постављања питања, проналажења оригиналних одговора, спонтаног промишљања о појавама и предметима, њиховим особинама, именима, значењима и супротностима, као и међусобним и могућим новим везама. Ако се негде начин схватања и интерпретације мора ограничити, то је у оквирима безбедног руковања материјалом, дисциплине и концентрације.

„Требало ми је четири године да научим да сликам као Рафаел, и још цео живот да научим да сликам као дејџе.“

Пабло Пикасо

Слобода у интерпретацији

Наш најважнији задатак у области ликовне културе није развијање дечје способности да нешто прикажу реалистично или богато детаљима који га красе у стварности. Да, на пример, у току првог циклуса научимо дете да црта мачку. Без анатомских грешака које би учиниле да она пре личи на мравоједа. Наш задатак је да дете наведемо да експериментира техникама, покретима, маштом, да импровизује, посматра, пореди, да истражује и комбинује.

Корекцију у смислу бољег подражавања стварности треба тражити само ако се увиди да она не би битно нарушила изглед рада и ако има неку васпитну или образовну вредност (паук има осам ногу, мува шест, изругивање на рачун нечије личности...). Ако дете наслика зелено лице своје мајке, то не мора значити да му је мајка жртва насиља, нити да је ванземаљац, нити да оно не зна које је боје људска кожа. Оно је, из неког свесног, несвесног, рационалног или ирационалног разлога изабрало баш ту боју и баш у том тренутку. Реаговало је онако како често реагују и професионални уметници:

- можда му је зелена била најближа,
- или му је четкица већ била зелена,
- или му је та боја привукла пажњу међу свим осталим,
- или му је било потпуно свеједно коју боју користи јер је нешто друго важније,
- или је некад видело радове Матиса или Пикаса,
- или се неко њему близак бави иконописом у коме се користи зелено подсликани инкарнат лица,
- или је установило да баш та боја чини неку врсту склада са остатком рада.

Слобода у схватању задатка

Могуће је да ученик наизглед недовољно или уопште не обрати пажњу на задатак. Да је, на пример, задатак радити с једном бојом, а да он ради с више боја. Или да ради на задате мотиве а да не користи боју.

У таквим случајевима би требало пажљиво истражити разлоге због којих је дете тако поступило. Да ли то значи да одбија задатак, и, ако је тако, установити зашто то чини. Или се дете у току рада само „заиграло“ и заборавило шта му је задатак. У том случају је потребно изнова га мотивисати и подсетити на главне појмове обрађиване на часу.

Могуће је, опет, и да идеје у току рада превазиђу задатак. Можда су боје додате на такав начин да визуелно појачавају ону од које се кренуло. Или су јој сличне, па их дете схвата као различите видове исте боје. Или је у другом случају мотив намерно избачен или скривен да би био само наговештен, или је приказан асоцијацијама. Оваква решења, у овом узрасту, пре могу настати спонтано него промишљањем али их треба схватити као веома креативан приступ.

Слобода покрета

Ученици нижих разреда имају доста активности у којима се од њих тражи да пажљиво прате положаје линија и облика, да спајају одређене тачке једне с другима, да не прелазе контуре облика при бојењу и слично. Таква врста задатака је корисна за развијање пажње и фине моторике, али деца често свом снагом стежу оловку којом раде, рамена им се подигну, леђа искриве, глава истури напред и надолу, уста стисну. Укратко, цело тело им се искриви у напору а лица им поприме грчевите изразе. Чак им и дисање постане плитко или се чак потпуно заустави у труду да буду прецизни у задатку.

Цртање, сликање, вајање, склапање, колажирање и друге ликовне технике изводе се рукама, телом, па се могу схватити и као физичке активности сличне пливању, вожњи бицикла или плесу. И као што се не може играти фудбал нити свирати клавир са стиснутим мишићима и плитким дисањем, тако се не може ни цртати.

При извлачењу линија, размазивању боја, гребању неке површине радије треба инсистирати на покрету и физичком задовољству, него на прецизности и реалистичности приказа. Потпуна концентрација на прецизност може користит у завршавању радова, додатном извлачењу контура, поправљању неког дела слике, исецању облика маказама или слично. Али током најдужега дела рада она може пре представљати сметњу него корист.

7. ГРАДИВО ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ И ШТА СУ ТО „ЛИКОВНИ ПРОБЛЕМИ“

Често се поставља питање зашто у програму ликовне културе нису наведене теме које ученици треба да представе на својим радовима. Одговор може бити да је то остављено учитељима да би прилагодили теме ученицима свог одељења, условима, могућностима и другим специфичним факторима, а у складу с појмовима из плана и програма. И то је једним делом тачно. Немогуће је направити универзално упутство за спровођење наставе које би одговарало и свим учитељима, и свим ђацима, и свим локацијама на којима се школа налази, и одговорити на све социјалне, материјалне, културне и друге услове појединачних школа и одељења.

Такође, теме нису наведене јер оне, саме по себи, упућују на шематска решења.

И ту долазимо до суштине програма. Градиво ликовне културе предвиђено планом и програмом наставе и учења добрим делом се базира на науци код нас познатој као теорија обликовања или теорија форме. Иако је као таква јасније дефинисана у програмима за други циклус, она је и у основи програма за ниже разреде.

Шта је теорија форме? Поједностављено речено, то је научна дисциплина која се поред изучавања визуелних феномена и психичких процеса који се одвијају приликом опажања бави и свођењем свега што видимо на неколико једноставних елемената (линија, облик, боја, текстура, светло, материјал) који могу имати различите особине и међусобно се налазити у најразличитијим односима (контраст, хармонија, ритам, равнотежа, пропорције, доминација, доминанта, јединство). Анализом тих елемената и односа долази се до неке врсте рецепата/правила/начела који могу послужити за тумачење или креирање ликовних дела, без обзира на то шта је на њима представљено. Теорија форме се изучава у средњим уметничким школама и на уметничким факултетима.

Сваки део области теорије форме назива се и ликовни проблем, па тако постоји проблем боје, композиције, равнотеже и др. Реч проблем овде је употребљена у позитивном контексту и, иако одбојан на први поглед, изабран је вешто, као нешто што нема и никад неће ни добити једно једино, коначно решење.

Дакле, у програму наставе ликовне културе нема тема које би деца требало да савладају, већ има ликовних проблема. Нема тема: „Рибарска мрежа“, „Киша“, или „Моја породица вози бицикле“, већ се решава ликовни проблем: „Линија“, „Ритам“, „Кретање“ и сл. Начинима којим се могу повезати теме и ликовни проблеми позабавићемо се мало касније.

Препоручљиво је прочитати нешто од литературе која се бави овом темом како би и наставницима ови појмови постали блиски, и како би успешно препознавали одређене ликовне односе. Код нас су објављена два уџбеника која се баве овом облашћу.

Назив дела: Теорија форме

Аутори: Коста Богдановић и Бојана Бурић

Издавач: Завод за уџбенике

Назив дела: Форма и обликовање

Аутор: Милутин Митровић

Издавач: Научна књига

8. ШЕМЕ ЗА ЦРТАЊЕ

Деца су склона шематском приказивању. Она науче „како“ се нешто црта, односно пронађу један начин за цртање човека, дрвета или куће, и те шеме се држе што дуже могу. Успут траже шеме за друге мотиве и призоре који ће такође изазвати позитивну реакцију родитеља и учитеља, па ће и њих усвајају као „тачно“ решење. Шеме се често надграђују али ретко мењају и за постојеће се никад не тражи ново решење. Оне постојеће су дефинитивне. Ти призори се налазе негде између симбола и реалности. Они могу имати многе од потребних елемената али им најчешће недостају нека од професионалних цртачких знања да би изгледали реалистично. Не постоји шема за цртање столице помоћу које би она изгледала онако како је видимо. За то су потребни обука и тренинг који ће проћи само они ђаци који за то буду посебно заинтересовани.

Шеме су често узрок великих проблема. Већина деце је у стању да усвоји разне шематизоване призоре стварности у првих пет година школовања. И то задовољава и њихове критеријуме и критеријуме одраслих. Али већ у 6. разреду, а поготово у 7. и 8, суочени са сопственим растом, физичким, менталним и интелектуалним, исти ти ученици исте такве призоре, чак и кад их сами створе, гледају с подсмехом, па и гнушањем, сматрајући их (оправдано) бебећим док, истовремено, већина њих, нема могућности да их превазиђе реалнијим приказом.

Непожељно је, погрешно а и немогуће би било укинути шематски приступ јер је он неопходан део развојних процеса. Али када приметимо да је ученик склон шематском приказивању, требало би да га мотивишемо да изналази нова и нова решења. А пре свега да му одшкринемо врата и за друге ликовне вредности (ритам, хармонија, контраст, склад, хумор, порука...) које неће застарети с годинама које долазе када ниједна шема више неће задовољавати критеријуме, а у којима ће моћи да ужива без обзира на то зна ли или не да нацрта столицу, нос или крилатог коња.

Наравно, када нас ученик у било ком разреду пита како се црта нос, можемо понудити шему. То је и пожељно утолико што дете показује жељу да нешто научи и то очекује од нас. Али би било много пожељније, важније и вредније да му поред тога прикажемо неколико примера из историје уметности и/или стрипова с десетак различито решених носева како би било јасно да је проблем цртања носа отворено поље с безброј тачних решења, од којих смо му дали само најједноставнија.

9. ШТА ОНДА РАДИТИ НА ЧАСУ ИЛИ КАКО ПОМИРИТИ „ШЕМЕ“ И „ЛИКОВНЕ ПРОБЛЕМЕ“

Наравно, теорија форме није нешто што би могло бити блиско ученицима нижих разреда основне школе. Нити се уопште може очекивати да су они свесни „ликовних проблема“.

Да бисмо испунили неки од задатака везаних за ликовне проблеме, ученике можемо заинтересовати да експериментишу с различитим дебљинама линија, или добијањем што више нијанси одређене боје, повлачењем потеза уз ритам музике, давањем задатака са интересантним материјалима и др. Неки од задатака у овом практикуму осмишљени су по том принципу. На пример, у задатку бр. 2 предвиђено је да сечење облика подстакне ученике на рад, а у задатку бр. 26 Уврни – завежи подстицај представља сам материјал: гранчице, жица, конопац, боја.

Другој групи задатака припадали би задаци који мотивишу ученике својом сличношћу са игром. Илустрација таквих задатака би био задатак број 34: Доцртавање, у коме се тражи од ученика да, на основу само делића видљивог цртежа свог друга, нацртају наставак цртежа.

Али не можемо спроводити часове само тог типа због природне потребе ученика за стварањем рада на коме је нешто конкретно представљено. Можемо им причати колико год нам је воља о кретању, ритму, равнотежи или светлости, и на крају ће нас ученици питати „А ШТА то треба да нацртамо?“ Деца у већини случајева траже конкретан мотив за почетак рада, тему која садржи појмове постојећих или замишљених облика које треба да прикажу.

Решење би било у такозваном тематско-проблемском приступу. Ту се у први план ставља ликовни проблем који се, опет, решава кроз одређену тему/мотив.

Тако би свака од тема: „Рибарска мрежа“, „Киша“ или „Моја породица вози бицикле“ могла бити мотивација за обраду линије, ритма, кретања, боје, контраста... у зависности од тога шта се обрађује у уводном делу часа. На тај начин је осмишљена друга група задатака. Ученици се мотивишу кроз појмове који се обрађују, а затим експериментишу кроз одређену тему која се лако може повезати с тим појмовима.

На пример, на часу на коме се обрађује кретање људи и животиња ученици добијају готове – одштампане цртеже екстремитета, руку и ногу. Они су нацртани тако да могу припадати људима, али и другим антропоморфним бићима. Задатак ученика је да осмисле бића којима припадају ти екстремитети и да их поставе у разне положаје који наговештавају кретање. Још очигледнији пример је задатак „Девојчица која види звуке“, што је назив задатка и класична тема за рад. Међутим, њој претходи час разговора о доживљају боја на различите начине, различитим чулима, богато илустрован примерима у уџбенику. На тај начин, иако ће несумњиво доћи до сличности у радовима као и у тематском – шематском приступу, биће пробужени радозналост за могућности које нуде и материјал и ликовни проблем. Деца ће бити наговештене могућности које у будућности могу комбиновати и користити на различите начине.

10. КАКО ОЦЕНИТИ ДЕЧЈИ РАД?

Деца виде своје радове другачије од одраслих, битнији су им другачији квалитети. Често не сагледавају целину, поготово у току рада. Пажњу им привлаче детаљи, некад нама потпуно небитни. Уместо нама очигледног, деца некада виде асоцијације какве психијатри добијају од пацијената којима дају Роршахове тестове, често помешаног порекла, значења, функција... а које су недоступне очима и искуствима одраслих. Сензибилнија су од нас, па тако и најмања промена нијансе боје њима може представљати разлику која значи супротност, а која је нама само – нијанса. У другом случају ће исто дете исту нијансу која нама изгледа важно потпуно игнорисати. Оно најважније на дечјем раду не мора бити истакнуто ни величином, ни снагом линије, ни бојом, ни светлошћу, ни на који начин који бисмо ми могли уочити. Некада то нешто не можемо видети чак ни када нам га дете покаже прстом. Поред тога, у тим радовима често се крију поруке изашле из дечје подсвести које ми можемо али и не морамо приметити, а поготово растумачити на прави начин. Иако их дете не види и не зна да су ту, и оне су део његових осећања и размишљања.

И тако, може се догодити да је дете, по свом осећају и мишљењу, а у овој области потпуно оправданом, у потпуности одговорило на задатак иако ми то ни на који начин

не можемо уочити. А у том случају уопште није важно што смо, вероватно, и ми и теорија форме објективно у праву.

Осећање правде или неправде, успеха или неуспеха повезано с појмовима обрађиваним на часу трајаће дуго, можда и заувек. Самим тим, интересовање за истраживање тих појмова у годинама које следе зависиће од наше реакције када на часу ликовног гледамо у шкработине које личе на распарчане бубашвабе а по речима аутора представљају романтичну бајку о принцези и принцу.

Треба оцењивати труд, залагање, сарадњу, креативност, лични напредак, решење које води ка остварености исхода, одговор на ликовни проблем, и на крају, али не најмање важно, задовољство аутора. Ако је дете искрено задовољно својим радом, злочин би био ломити му крила слабом оценом. Ту би већи проблем био препознати искреност него квалитет рада.

Оно што је уобичајено и очекивано за једно, може бити велики корак напред за друго дете. И зато не можемо имати исти аршин при анализи и оцењивању. Морамо наградити напредак, а „погурати“ оног који стагнира.

Ако видимо да је дете задовољно, а ми имамо неку замерку коју сматрамо важном или чак кључном, не морамо одмах одбити рад или га оценити лошом оценом. Можемо сугерисати шта би се још могло урадити и да би на неки од предложених начина тај рад могао постати још бољи или би више одговарао задатом проблему.

Некад не морамо обавезати дете да измене одмах и унесе, већ да уради још један нови рад, школски или домаћи, с малим променама који би се онда могао упоредити с првим радом. Тако би дете практично ишло на „поправни“ а да тога не би било ни свесно, већ би, ако је сугестија изведена пријатно и мотивишуће, могло бити и пресрећно због тога: „Ово је одлично. Хајде уради још један такав само уместо плаве овде стави жуту, па да имамо два таква рада.“ Када дете коригује рад на тај начин, и када је у позицији да сагледа своја два рада с два различита решења, у већини случајева ће се сложити са нашим мишљењем.

11. РАД СА ДЕЦОМ СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА И НАДАРЕНОМ ДЕЦОМ

Има деце с различитим потешкоћама у развоју и учењу. Има и оне која су на неки начин напреднија од остале деце. И једнима и другима треба прилагодити исходе, приступ, градиво и задатке. Како се ради о широкој лепези најразличитијих могућих индивидуа, и целој једној области педагогије, овде не можемо и нећемо давати конкретна упутства за рад. Таква упутства се налазе у приручницима до којих воде линкови на крају овог текста.

За ту врсту рада потребна је способност препознавања проблема, његово разумевање, анализа и стрпљив приступ. Од изузетне важности не само за то дете већ за сву децу у одељењу јесте изградња атмосфере подршке и разумевања. Посебно у раду с децом која имају потешкоће сарадња с родитељима може бити проблематична. Родитељи често нису у стању да прихвате проблем свог детета или га скривају и негирају у жељи да заштите своје дете од околине и од нас самих. У таквим случајевима, током комуникације с родитељима неопходно је да будемо врло тактични. Не смемо први користити медицинске изразе чак ни када за њих имамо потврду. Не смемо користити

грубе речи. Морамо имати у виду да је проблем који је нама практично проблем на послу, њима највећи животни проблем. Често нам се може учинити да су незаинтересовани, неодговорни, несвесни проблема или слично. Али у већини ситуација, ти људи се само труде да сачувају своје дете и себе а у нама виде претњу. Ми смо у њиховим очима веза која спаја њихово дете с будућношћу. И, ма какав проблем био посреди, не смемо им ни на који начин уништити наду у будућност.

И у раду с посебно надареном децом могуће је направити штету. Ако такву децу запоставимо, дајући им исте задатке као и осталима, и само се дивећи ономе што ураде, они ће развити неколико сложенијих шаблона, па ће, иако ће им радови увек изгледати одлично, у ствари стагнирати, све док им не постане толико досадно да ће интересовања потпуно нестати. Да би дете напредовало, ма како паметно или талентовано било, потребни су му увек нови, интересантни задаци.

Приручник за планирање и писање индивидуалног образовног плана
prirucnik za planiranje i pisanje iopa neredigovana ver.pdf

Ауторке: Сњежана Мрше и Милена Јеротијевић

Издавач: Министарство просвете, науке и технолошког развоја – ДИЛС пројекат

Приручник за учитеље за рад са ученицима са сметњама у развоју
<https://www.klett.rs/proizvod/udzbениci/osnovna-skola/razredna-nastava/prvi-razred/prirucnik-za-ucitelje-za-rad-sa-ucenic>

Ауторке: Гордана Николић, Душанка Гачић Брадић и Мирјана Тркуља,

Издавач: Klett 2016

12. ТЕХНИЧКА И БЕЗБЕДНОСНА УПУТСТВА

У току рада са децом у овом узрасту, веома је важно водити рачуна о безбедности. Деца често желе да окусе или помиришу боју или да пробају воду у којој су прала четке. Ове нагоне не би требало одмах осудити сувише строго јер и одрасли људи воле своје визуелне сензације да употпуне додиром или оралним уношењем. Да није тако, не би било ни оних сјајних реклама за храну у часописима и ресторанима.

Деци треба објаснити да се боје, глина, пластелин, фломастери и други материјали не једу и не пију и да могу бити отровни. Треба их стално посматрати и спречавати покушаје несвесног трљања очију, чачкања носа или уста, чему су ученици још увек склони.

Деца док сликају, по правилу, узимају превише или премало воде. Зато им треба објаснити:

- пре него што узму нову боју, четкицу морају испрати у посуди с водом;
- после испирања четкицу морају благо оцедити и посушити крпицом;
- ако нема довољно воде на четкици, додати је благо умочивши врх четкице у посуду с водом;
- неопходно је повремено заменити воду у посуди;
- неопходно је опрати прибор после коришћења јер ће у супротном постати неупотребљив.

Учитељима и наставницима је на располагању безброј разних материјала који се могу користити у настави. Овде не бисмо набрајали могућности али бисмо указали на меке оловке као средство које је у нижим разредима неправедно запостављено.

Меке оловке (оловке са ознаком „Б”) омиљено су средство професионалних уметника. Имају широку лепезу могућности извлачења линија и површина најразличитијих светлина и дебљина. Оне нису резервисане само за професионалце. Забавне су деци и представљају идеално средство за експериментисање. Било би добро да их деца усвоје на почетку школовања као део обавезног ликовног прибора. Њихове мане су то што се лако ломе и брзо троше, па их је потребно често резати, што их чини некорисним у нижим разредима. Али зато постоје графити у штапићима, ширине од 5 mm до 1 cm у облику оловке који потпуно одговарају деци. Они се не режу, а ако се поломе, оба дела су функционална. Чак су и јефтинији од класичне оловке. Препоручљиво је да ознака на њима буде 5, 6, 7 или 8 „Б”.

13. ТИПОВИ ЧАСА

1. Обрада
2. Утврђивање
3. Комбиновани

14. ОБЛИЦИ РАДА

1. Фронтални облик рада

То је облик наставног рада у коме наставник истовремено поучава све ученике. Он припрема ученике за наставу, обрађује нове наставне садржаје, увежбава ученике, понавља и систематизује градиво уз усмено проверавање и оцењивање. Фронтални облик рада не би требало да буде једини облик организације наставе јер има доста недостатака. Овај облик рада је економичан, али би га требало комбиновати с другим облицима. Боље је да наставник објашњава градиво, излаже и демонстрира, а истовремено разговара с ученицима и подсиче их на сарадњу. Иако ради са целим одељењем, наставник мора водити рачуна о индивидуалним разликама ученика. Слабије ученике наставник треба да подстиче и да тиме онемогући пасиван однос на часу.

2. Групни рад

Ученици једног одељења поделе се на више група, од по два и више ученика, које на часу раде исте или различите задатке под руководством наставника. Бројност групе зависи од старости ученика, средстава за рад, броја ученика у одељењу и самог задатка. Наставник планира и припрема рад група; даје задужења сваком члану групе понаособ. Ученици добијају могућност за сопствене активности и иницијативу кроз реализацију задатака групе. Групе раде самостално, а представник групе подноси резултате рада целом одељењу. Следи обједињавање резултата рада група под руководством наставника. Овакав облик активира ученике у наставном процесу и оспособљава их за самостално стицање знања, умења и навика, подстиче и развија међусобну сарадњу ученика.

3. Индивидуални рад

У индивидуалном облику рада сваки ученик ради самостално на одређеном задатку или сви ученици раде самостално на истом задатку. Сваки ученик ради својим стилем и темпом, те се код ученика развијају самосталност и креативност. Приликом задавања задатака наставник треба да води рачуна о индивидуалним разликама ученика.

4. Комбиновани рад

Под комбинованим радом подразумевамо коришћење више различитих облика рада током једног наставног часа.

15. МЕТОДЕ РАДА

Постоје различите класификације наставних метода. Наведене су оне које се најчешће користе. Наставник може користити и друге наставне методе које нису овде наведене.

▪ Вербалне методе

Монолошка – усмено излагање, предавање, описивање и објашњавање.

Дијалoшка – слободан разговор (комуникација с ученицима), дискусија (полемика, расправа, супротстављање мишљења аргументима).

▪ Решавање проблема – хеуристички приступ

Наставник поступно води ученике кроз процес откривања приликом решавања проблема.

▪ Рад на тексту и писани радови

Коришћење уџбеника и шире литературе, илустрација, цртежа, дијаграма, графика, шема и самостални радови ученика (школски писмени задаци, контролне вежбе, тестови, реферати).

Демонстративне методе

Приказивање карата, шема, скица, појава, стања, активности, филмова, пројекција и друго.

▪ Практичан рад и радионица

Лабораторијски, експериментални, различите врсте практичних вежби и радионица.

▪ Игровне активности

Стваралачке, уметничке, драмске, логичке и друге игре, као и задаци отвореног типа у језичком, логичко-математичком, телесно-кинетичком, визуелно-просторном, емоционално-социјалном и домену музичке културе

▪ Истраживачки рад ученика

Увођење ученика у поступак научног истраживања на сопственом истраживачком пројекту

- **Комбинована метода**

Овом методом се омогућава истовремено коришћење различитих метода.

16. МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Програм предмета Ликовна култура усмерен је на изградњу компетенција које су ученицима неопходне за живот у савременом свету. Достицањем исхода ученик постепено развија компетенције. То су:

- компетенција за целоживотно учење
- комуникација
- рад с подацима и информацијама
- дигитална компетенција
- решавање проблема
- сарадња
- одговорно учешће у демократском друштву
- одговоран однос према здрављу
- одговоран однос према околини
- естетичка компетенција
- предузимљивост и оријентација ка предузетништву.

17. ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ЛИКОВНУ КУЛТУРУ ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ПРОПИСАН ОД СТРАНЕ МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Назив предмета	ЛИКОВНА КУЛТУРА
Циљ	Циљ наставе и учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.
Разред	други
Годишњи фонд часова	72 часа

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
- користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; - користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; - изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; - идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; - преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; - тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; - изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; - упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; - повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; - пружи основне информације о одабраном музеју; - разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	ОБЛИЦИ	Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...). Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика).
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).
	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). Замишљања (стварност и машта).
	ПРОСТОР	Простор (обликовање простора – школа, учионица, соба; музеј). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити).

Кључни појмови садржаја: простор, облик, линија, боја.

18. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА (ОД СТРАНЕ МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА)

У другом разреду ученици се развијају и уче кроз разноврсне активности и задатке који подстичу радозналост и задовољство у истраживању, експериментисању, размишљању, повезивању, изражавању, стварању, дружењу и сарадњи.

Кључни појмови

Кључни појмови чине конструкцију, основу за развијање програма. Централни појам је простор, јер се све што видимо и доживљавамо налази у простору. Из овог појма су изведени остали кључни појмови. У првом разреду кључних појмова има три: простор – облик, линија; у другом разреду четири: простор – облик, линија, боја; у трећем пет: простор – облик, линија, боја, текстура и од четвртог шест: простор – облик, линија, боја, текстура, светлина.

Централни појам, простор, указује на то да програм није усмерен на ускостручне садржаје, већ на свет у коме ученик живи и одраста и који треба свесно да опажа, доживљава и истражује из различитих углова. Сви садржаји везани за визуелну уметност (укључујући и уметничка остварења из ближе и даље прошлости) у блиској су вези са савременим светом и ученици треба постепено, до краја школовања, да истражују и откривају те везе.

Кључни појмови су међусобно чврсто повезани и могу се повезати са појмовима из свакодневног живота, уметности и других програма. Приликом планирања интегрисане наставе наставник одређује кључне појмове и потпојмове наставне јединице тако што их бира из програма свих предмета. На пример, полази се од централног појма „простор“ за који се везује појам „природа“. За појам „природа“ везује се појам „рељеф“. За појам „рељеф“ везује се појам „облик“, са којим су повезани потпојмови „испупчено“, „удубљено“, „узвишења“ и „удубљења“. Овако одабрани појмови и потпојмови обезбеђују да ученици граде знања постепено. На пример, појам „природа“ обезбеђује да се појам „рељеф“ не повезује одмах са појмовима из уметности. Ученици могу да обликују испупчене и удубљене облике у глини, као и да самостално надограђују појмове путем асоцијација, али наставник нуди само објашњења појмова који су одабрани за ту наставну јединицу. У следећим наставним јединицама појмови се постепено надограђују и појмовима из уметности.

Опште међупредметне компетенције

У другом разреду се нарочито развијају: компетенција за комуникацију, естетичка компетенција, компетенција за рад са подацима и информацијама, компетенција за учење и компетенција за сарадњу.

Компетенција за рад са подацима и информацијама развија се на јединствени начин. Ученици користе информације и податке (визуелне, аудитивне, аудио-визуелне, текстуалне, вербалне, тактилне...) као подстицај (мотивацију) за стварање.

I ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Називи, број и редослед наставних тема нису фиксни (прописани или препоручени) да би се омогућило планирање интегрисане и пројектне наставе. Наставник планира број и редослед наставних тема, као и број часова за реализацију сваке теме. У настави треба да доминирају ликовни задаци који циљају више исхода и међупредметних компетенција.

II ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ОБЛИЦИ

Наставник прво показује ученицима како да истражују, а затим их подстиче да то раде самостално.

Облици

Облици се истражују посматрањем предмета из свих углова и/или са свих страна. Наставник пита ученике по чему препознају облик, на пример, флаше. Затим, тражи да поставе флашу у одговарајући положај тако да се види само дно. Ученици разговарају о томе да ли би препознали предмет да су видели само дно. Истраживање се током године наставља тако што ученици окрећу предмете за свакодневну употребу или облике из природе све док не пронађу положај када предмет/облик више не може да се препозна. Исто може да се ради са текстуром. Када се увелича фотографија текстуре, да ли се препознаје облик? На пример, када се посматрају увеличане шаре на крилима лептира или годови на пању? Наставник може да организује игру трагања за познатим облицима. Ученици посматрају мрље на поду, шаре на тлу, испупчења и удубљења на зидовима... и у њима траже познате облике. Ако у најближем окружењу има облутака, могу да цртају и сликају на њима лица или шаре... Могу да истражују облик и боју бачене сенке. Наставник може да покаже ученицима фотографије неколико дизајнираних предмета исте намене. На пример, торбе уметника Теда Нотена (Ted Noten), Мери Френсис (Mary Frances) или Катлин Дастин (Kathleen Dustin). Ученици треба да уоче како је уметник дошао до такве идеје, где је пронашао подстицај за стварање... Ове активности подстичу ученике да размишљају о облицима, да пажљивије посматрају и да самостално проналазе мотивацију за ликовни рад.

Симетрија се учи искуствено. Ученици могу да савијају једноставне оригами фигуре. Почиње се од најједноставних: вртешка, писмо, обележивач страница... Важно је да вежбају прецизно савијање папира на пола (по дужини, ширини и дијагонали). Треба да испробају колико пута могу да пресавију папир различитих димензија. Додатни захтеви који могу да се поставе (уколико наставник процени да су реално изводљиви у конкретном одељењу) је истовремено цртање левом и десном руком или сликање одраза предела у води (као припрема, јер ће у старијим разредима учити о асиметричној равнотежи).

Предлог тема за разговор: *По чему ћемо препознати неки облик? У ком положају облик изгледа чудно? Како нам изгледају предмети када их освештавамо из различитих углова? Да ли можемо да препознамо облик на основу његове сенке? Да ли постоје линије у облицима? Да ли облици могу да буду досадни и занимљиви? Да ли су лева и десна страна нашег лица исте? Како можемо да користимо облике из природе? Да ли неки предмети личе на жива бића?...*

Супротности

Парови очигледних визуелних супротности уче се искуствено. Уочавање, поређење и приказивање супротности су активности везане за принцип компоновања, контраст, који ће се учити у старијим разредима. У другом разреду се не нуди стручни термин. Један од задатака може да буде заједнички цртеж на натрон-папиру постављеном на зид или цртање на школској табли. Ученици се деле у две групе. Један ученик из прве групе црта неки познати облик. Друга група се договара шта би била очигледна супротност том облику, а затим један ученик из друге групе црта договорени облик поред првог. Игра се наставља све док има места на папиру/табли. Рад се бележи фотографијом. Основна сврха ове игре је самостална изградња мреже појмова путем асоцијација и сарадња. Међутим, ако је ученицима игра занимљива и желе да је понове, наставник треба да повећа захтеве (квалитет линије и цртежа, организација композиције, повезивање мотива у причу и сл.).

Предлог тема за разговор: *О чему мислимо када кажемо: сујројно? Шџа значи: различијо, а шџа сујројно? Да ли је бела овца сујројној црној овци? Да ли бели ѓредмеј ѓоцрни када искључимо свејло? Да ли ѓрво ѓрмеђујемо црну фијуру или белу ѓозадину?...*

Облик и целина

Принцип компоновања, доминанта, учи се опажањем истакнутог дела (бића, предмета, боје, линије...) неке целине, без дефиниције и усвајања стручног термина. Наставник може да покаже ученицима неки непознати садржај (рекламну фотографију, фреску, илустрацију, кадар стрипа...) на кратко, да уклони садржај и провери шта су ученици упамтили, шта су прво видели. Наставник поново приказује садржај, тражи од ученика да уоче шта све нису одмах запазили, пита их шта мисле да је најважније на слици...

У ликовним задацима ученици спајају различите материјале и предмете комбинованим поступцима који укључују и везивање чвора и/или машинске. Могу да уче како да пакују поклоне, како да ушију дугме,

Предлог тема за разговор: *Шџа смо данас ѓрво ујледали када смо изашли из куће? Шџа ѓрво видимо када ѓосмајрамо нечије лице? Шџа ѓрво видимо када ѓосмајрамо умејничко дело? Шџа значе речи везивање и ѓовезивање? Да ли смо везани за месѓо у коме живимо? Да ли се умејници везују за своја дела? Како можемо да ѓовежемо ѓредмеје у нову целину?...*

СПОРАЗУМЕВАЊЕ

Тумачење

Невербално изражавање се реализује на интегрисаним часовима или у корелацији са часовима физичког и здравственог васпитања (драматизација вежбања). Наставник прича причу коју ученик прати одговарајућим покретима, мимиком и кретањем. На пример, опонаша кретање животиња (зеца, змије, кокошке...); радње (махање, руковање, дириговање, чишћење...); кретање услед струјања ваздуха (њихање крошње...) и слично. Ове активности су важне за целокупни развој, за укључивање интровертних ученика, као припрема за сценски наступ и за касније презентовање радова и пројеката.

Тумачење слике учи се постепено. Користе се стрип и анимирани филм за одређивање редоследа радње, главних јунака, особина и изгледа јунака... Уводи се и разговор о теми, односно (једноставном) садржају ликовног дела, при чему наставник не нуди тумачења, већ дозвољава да ученици слободно исказују мишљење.

Ученици треба да обраћају више пажње на знаке у окружењу, почев од важних саобраћајних знака за пешаке, до ознака на зградама поште, ресторана, апотеке... Могу да добију основне информације о томе како се знаци смишљају и ко их смишља.

Предлог тема за разговор: *Зашто је важно да се разумемо? Како саопштавамо оно што нам је важно? Да ли можемо да причамо без речи? Шта нам слике говоре? Да ли сваки знак нешто значи? Да ли свако може да разуме знак? Зашто људи праве печате и цртеже?...*

Слика и реч

Предлог је везан за значај учтиве и добронамерне комуникације. Ученици треба да повезују речи и реченице које изговарају и одговарајућу мимику и гест. Такође, треба да усклађују текст и слику. На крају полугодишта могу да дизајнирају честитке. Додатни захтеви су, као и у првом разреду, украшавање слова (иницијала), које ће нацртати или насликати и на мањем и на већем формату папира.

Предлог тема за разговор: *Шта је учтива комуникација и зашто је важна? Шта је најлепше што смо икада чули? Шта је најлепше што смо данас неком рекли? Како можемо да нацртамо лепу реч? Ко смишља изглед украсних слова? Како да смислимо поезијивне цртеже за честитке?...*

ЛИКОВНЕ ИГРЕ

У овој целини су груписани предлози који се односе на индивидуално изражавање и истраживање изражајних могућности материјала и техника.

Боја

Ученици још увек уче о боји истраживањем, наставник не нуди дефиниције и објашњења шта су основне боје и како да направе изведене боје. Уколико то већ знају, наставник може да тражи да експериментом провере да ли мешањем различитих боја могу да добију основне боје. Тонове које добију треба да нанесу на папир, једне до других (папир касније могу да употребе за колаж). У току године се планира више задатака везаних за изражавање утиска или расположења светлим или тамним бојама, односно за повезивање светлих и тамних боја са неким појмом (радост, одмор, туга, смиреност, брзина, бука, детињство...). Боја се повезује и са звуком. Наставник бира композиције без текста и тражи од ученика да насликају светлим или тамним бојама свој доживљај музичког дела. На исти начин могу светлим или тамним бојама да изразе доживљај књижевног, ликовног или филмског дела. Било би добро да се ликовни задаци не реализују само сликањем, већ и отискивањем (импровизованим печатима, згужваном кесом, дном пластичне флаше...).

Предлог тема за разговор: *Које боје називамо светлим, а које тамним бојама? Када корисимо светле, а када тамне боје? Да ли се неке боје лепо слажу? Зашто нам се нека боја више свиђа од других? Да ли постоје боје за дечаке и боје за девојчице? Да ли постоје боје за децу и боје за одрасле? Да ли постоје јесиве боје? Како природа мења боју? Која бића мењају боју? Која је разлика између бојења и сликања? Чиме можемо да бојимо, а не можемо да сликамо? Ако насликамо љубичасту банану, да ли смо поједили? Шта све можемо да описујемо?.....*

Замишљања

Сврха задатака који се раде на основу разноврсних и непотпуних информација (фотографија, део текста, музичка вињета...), а које ученици треба да допуне и изразе у ликовном раду је развој маште. Од другог разреда и надаље ученици смишљају називе својих радова, јер се и на тај начин развија креативност.

Предлог тема за разговор: *Шта је стварност, а шта машта? Када јесте, а када није пожељно да измишљамо? Како себе замишљамо у будућности? О чему размишљамо када посматрамо непознату фотографију? Шта замишљамо када слушамо музичко дело?...*

ПРОСТОР

У овој целини су предложени пројекти везани за обликовање простора, који могу да се реализују било када у току године.

Простор

О амбијенту се учи тако што се ученицима постављају питања: какав утисак неки простор оставља на њих, како се осећају у том простору, шта им привлачи пажњу, а шта им смета, шта би променили и сл. Не нуде се дефиниције и не наводе елементи који чине амбијент. О амбијенту (утиску о простору) разговара се у свакој прилици која се укаже.

Ученике би требало упознати са једним одређеним музејом, не само са изгледом зграде и локацијом, већ са ентеријером и врстом експоната, са сврхом чувања експоната, са активностима, односно шта могу да очекују у музеју (тематске изложбе, едукативни програм...), на шта је потребно обратити пажњу...

Пројекти везани за обликовање простора могу да буду обликовање макета и обликовање дела простора у школи. Најједноставније макете обликују се техником клауџ. Ученици обликују куће, зграде и друге делове насеља од разноврсне амбалаже (кутијице од лекова, кутије од кекса...), појединачне елементе лепе на картонску подлогу и премазују белом бојом (еколошка боја за зидове). Касније могу фломастерима да доцртају детаље (прозоре, врата...), али је важно да композиција не буде шарена. Осим насеља које им је познато, могу да обликују и насеља из прошлости, насеља других култура или насеље из маште. Основна сврха овог пројекта је организација композиције у простору и сарадња.

Предлог тема за разговор: *Шта нам се највише свиђа у нашој околини? Како се живело некад, а како сад? Како изгледају насеља у неким културама? Шта можемо да научимо у музеју? Како можемо сами да украсимо своју собу?...*

Кретање

Ученици треба да опажају кретање бића и машина. На пример, како лети једна птица, а како јато птица; како се креће један пешак, а како група пешака... Затим, које материјале може да покрене струјање ваздуха у затвореном простору (лишће, папир, картон, камен, пластика...). Обликовање дела простора у школи може да буде израда мобилне скулптуре (и да се веже за кретање услед струјања ваздуха). Идеје за планирање пројекта могу се пронаћи на интернету ако се у претраживач унесе: „mobile art lesson plans“ или „hanging art in school“.

Предлог тема за разговор: *Штѡ се све креће у њприроди? Штѡ моју да њокрену вода и ваздух? Штѡ се све само креће? ...*

Сцена

Обликовање елемената сцене, маски и костима за школску представу реализује се у пројектној настави (није нужно да представа буде реализована, важно је припремање). Ученици обликују маске, костиме и реквизите према садржају одабраног текста (бајке, песме, драмског текста...).

Предлог тема за разговор: *Штѡ је сцена? Од чеѡа све можемо да наѡравимо маске? Како од сѡаре одеће можемо да наѡравимо косѡим за ѡредсѡаву? Ко и како шминка ѡлумце? Како можемо да уредимо сцену у школи?...*

III ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У настави Ликовне културе исходи су процесни. Формулисани су тако да до краја разреда сви ученици могу да их достигну (у мањој или већој мери) уколико су радили разноврсне задатке од којих сваки циља више исхода.

Могући елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:

- Однос према раду (ученик је припремљен за час, одговорно користи материјал, прибор и алатке, одржава прибор и радни простор...);
- Однос према себи (поставља питања, труди се, учи на грешкама, самосталан је у индивидуалном раду, истрајан је...);
- Однос према другима (поштује договорена правила понашања, спреман је да помогне и да сарађује, уважава туђе радове, начин размишљања, доживљавања, опажања...);
- Разумевање (разуме задатак, разуме појмове, разуме процес, разуме визуелне информације...);
- Повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, идеје, дела...);
- Оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове, оригиналан је у односу на своје претходне радове...);
- Вербално изражавање (учтиво комуницира, кратко и јасно образлаже свој рад, замисао, утисак, опажање, емоције...);
- Употреба техника (примењује одговарајући процес, контролише однос воде и боје, бира подлогу у односу на технику)...

Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног задатка и циљевима задатка. На пример, када се уче временске одреднице ученици могу да обликују сат од картонских тањира, амбалаже за топљени сир, сламчица за сок... Неизоставни елементи за процењивање су разумевање концепта (мерења времена) и однос према раду, а наставник може да процењује и друге елементе уколико је ученицима поставио јасне захтеве. На пример, да не копирају једни друге (у ликовном раду).

Самопроцена радова је вербална и писана, а захтеви се уводе постепено. Наставник прво тражи од ученика да усмено опише свој рад, а касније и да напише две до три реченице о свом раду.

Уколико наставник процени да су ученици спремни, може да користи прилагођену методу 3, 2, 1. У интегрисаној настави ученик на листићу пише: 3 ствари које сам научио/научила на часу, 2 примера која илуструју то што сам научио/научила и 1 ствар која ми није јасна или питање које бих поставио/поставила. Када се ученик ликовно изражава, може да напише на листићу: 3 ствари о којима сам размишљао током рада; 2 ствари које ми се свиђају на мом раду и 1 ствар коју бих променио/променила или бих урадио/урадила другачије. На листићу се уписује име и презиме и назив рада, а листић се лепи на полеђину рада или се чува у блоку. Ученик не треба да наводи више од једне нејасноће или грешке, ни у случају када му ништа није јасно или сматра да је рад упропашћен. Издвајање само једне нејасноће или грешке постепено оспособљава ученика да идентификује најважнији пропуст и да се фокусира на његово уклањање. Листићи за самопроцену омогућавају наставнику потпунију слику о напредовању ученика.

19. ПРЕДЛОГ ГЛОБАЛНОГ ПЛАНА РАДА НАСТАВНИКА

**ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
(централна Србија)**

за школску 20____/____. годину

(име и презиме наставника)

Наставни предмет: Ликовна култура

Разред: други

Недељни фонд часова: 2

Годишњи фонд часова: 72

Планирање урађено у складу са: „Сл. гласник РС Просветни гласник“, број 10/2017. године.

Циљ наставе:

—
—

Наставници који реализују програм:

Датум предаје:

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2019/20. ГОДИНУ
(централна Србија)

ПРЕДМЕТ: Ликовна култура

РАЗРЕД: II

НАСТАВНИК: _____

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ- ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Облици	8										6	2	8
2.	Предмети		8									4	4	8
3.	Слично или различито		2	6								6	2	8
4.	Покретно или непокретно			2	6							4	4	8
5.	Споразумевање					6						6	2	8
6.	Текст и слика						4	4				2	6	8
7.	Ликовне игре							4	4			4	4	8
8.	Боја								2	6		6	2	8
9.	Машта									2	6	2	6	8
УКУПНО		8	10	8	8	6	4	8	6	8	6	40	32	72

Р. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ОБЛИЦИ	- компетенција за целоживотно учење - комуникација - рад с подацима и информацијама - дигитална компетенција - решавање проблема - сарадња - одговорно учешће у демократском друштву - одговоран однос према околини - естетичка компетенција		- користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; - користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; - изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; - идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; - преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; - упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; - повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; - разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.

2.	ПРЕДМЕТИ	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • одговоран однос према здрављу • естетичка компетенција • предузимљивост и оријентација ка предузетништву.		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и договарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
3.	СЛИЧНО ИЛИ РАЗЛИЧИТО	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • естетичка компетенција		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.

4.	ПОКРЕТНО ИЛИ НЕПОКРЕТНО	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • одговоран однос према здрављу • одговоран однос према околини • естетичка компетенција		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.
5.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • естетичка компетенција		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте;

6.	ТЕКСТ И СЛИКА	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • естетичка компетенција		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
7.	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • одговоран однос према здрављу • одговоран однос према околини • естетичка компетенција		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања;

7.	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	• предумисливост и оријентација ка предузетништву		• упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити
8.	БОЈА	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • одговоран однос према здрављу • одговоран однос према околини • естетичка компетенција		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • пружи основне информације о одабраном музеју;
9.	МАШТА	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • естетичка компетенција • предумисливост и оријентација ка предузетништву.		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;

**ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
(Војводина)**

за школску 20____/____. годину

(име и презиме наставника)

Наставни предмет: Ликовна култура

Разред: други

Недељни фонд часова: 2

Годишњи фонд часова: 72

Планирање урађено у складу са: „Сл. гласник РС Просветни гласник“, број 10/2017. године.

Циљ наставе:

—
—

Наставници који реализују програм:

Датум предаје:

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2019/20. ГОДИНУ (централна Србија)

ПРЕДМЕТ: Ликовна култура

РАЗРЕД: II

НАСТАВНИК: _____

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИ- ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Облици	8										6	2	8
2.	Предмети		8									4	4	8
3.	Слично или различито		2	6								6	2	8
4.	Покретно или непокретно			2	6							4	4	8
5.	Споразумевање					6	2					6	2	8
6.	Текст и слика						6	2				2	6	8
7.	Ликовне игре							6	2			4	4	8
8.	Боја								4	4		6	2	8
9.	Машта									4	4	2	6	8
УКУПНО		8	10	8	6	6	8	8	6	8	4	40	32	72

Р. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ОБЛИЦИ	- компетенција за целоживотно учење - комуникација - рад с подацима и информацијама - дигитална компетенција - решавање проблема - сарадња - одговорно учешће у демократском друштву - одговоран однос према околини - естетичка компетенција		- користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; - користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; - изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; - идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; - преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; - упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; - повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; - разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.

2.	ПРЕДМЕТИ	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • одговоран однос према здрављу • естетичка компетенција • предузимљивост и оријентација ка предузетништву.		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
3.	СЛИЧНО ИЛИ РАЗЛИЧИТО	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • естетичка компетенција		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.

4.	ПОКРЕТНО ИЛИ НЕПОКРЕТНО	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • одговоран однос према здрављу • одговоран однос према околини • естетичка компетенција		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
5.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • естетичка компетенција		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте;

6.	ТЕКСТ И СЛИКА	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • естетичка компетенција.		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
7.	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • одговоран однос према здрављу • одговоран однос према околини • естетичка компетенција		• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;

7.	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	• предузимљивост и оријентација ка предузетништву. • компетенција за целоживотно учење • комуникација • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • одговоран однос према здрављу • одговоран однос према околини • естетичка компетенција	• повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити. • користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • пружи основне информације о одабраном музеју;
8.	БОЈА		
9.	МАШТА	• компетенција за целоживотно учење • комуникација • рад с подацима и информацијама • дигитална компетенција • решавање проблема • сарадња • одговорно учешће у демократском друштву • естетичка компетенција • предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;

20. ПРЕДЛОЗИ МЕСЕЧНИХ (ОПЕРАТИВНИХ) ПЛАНОВА

МЕСЕЧНИ ПЛАНОВИ – СРБИЈА

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

ШКОЛСКА 20__ / __. Г.

ПРЕДМЕТА: ЛИКОВНА КУЛТУРА 2

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Рбр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ОБЛИЦИ/ Септембар	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	1,2	Део и део – цело	О	Свет око нас	
		3,4	Облик и облик – опет облик	О	Свет око нас Математика	
		5,6	Измисли облик	О	Свет око нас	
		7,8	Оригами	У	Свет око нас математика	

ПРЕДМЕТИ / Октобар	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	9,10	Чему ово служи?	О	Свет око нас
		11,12	Обрни – окрени	О	Свет око нас Српски језик
		13,14	Рециклирај	О	Свет око нас Грађанско
		15,16	Увеличај	У	Свет око нас
СЛИЧНО ИЛИ РАЗЛИЧИТО / Октобар – новембар	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	17,18	Слично је...	О	Свет око нас, Српски језик, Математика, Грађанско васпитање
		19,20	Различито	О	Свет око нас, Српски језик, Математика, Грађанско васпитање
		21,22	Супротно	О	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Верска настава
		23,24	Ко је главни	У	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик

ПОКРЕТНО ИЛИ НЕПОКРЕТНО / Новембар – децембар	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	25,26	Покрени фигуре	О	Свет око нас, Музичка култура, Физичко васпитање, Грађанско васпитање
		27,28	Плес	У	Свет око нас, Музичка култура, Физичко васпитање
		29,30	Струјање ваздуха	О	Свет око нас
		31,32	Машина – скулптура	У	Свет око нас, Музичка култура, Математика, Физичко васпитање
СПОРАЗУМЕВАЊЕ / Децембар – јануар	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте;	33,34	Препричај цртеж	О	Свет око нас, Српски језик, Грађанско васпитање
		35,36	Грб	О	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика
		37,38	Ударајмо печате	У	свет око нас
		39,40	Изрази лица	О	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Физичко васпитање, Грађанско васпитање

ТЕКСТ И СЛИКА / Фебруар – март	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	41,42	Стрип	О	Свет око нас, Српски језик, Физичко васпитање, Грађанско васпитање
		43,44	Честитка	У	Свет око нас, Српски језик, Грађанско васпитање, Верска настава
		45,46	Моје име	У	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Верска настава
		47,48	Украси слова	У	Свет око нас, Српски језик, Грађанско васпитање, Верска настава

ЛИКОВНЕ ИГРЕ / Март – април	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	49,50	Поклон за теткицу	О	Свет око нас, Српски језик, Грађанско васпитање, Верска настава
		51,52	Уврни, завежи	У	Свет око нас
		53,54	Позориште – маске и костими	О	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Верска настава
		55,56	Позориште – сценографија	У	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Верска настава

БОЈА / Април – мај	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • пружи основне информације о одабраном музеју;	57,58	Лабораторија боја	О	Свет око нас	
		59,60	Девојчица која види звуке	О	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик	
		61,62	Срећа и туга	О	Свет око нас	
		63,64	Посета музеју	У	Свет око нас, Грађанско васпитање	
МАШТА / Мај – јун	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;	65,66	Сликовница	О	Свет око нас, Грађанско васпитање, Верска настава	
		67,68	Доцртавање	У	Свет око нас	
		69,70	Сазвежђе	У	Свет око нас, Грађанско васпитање, Верска настава	
		71,72	Од капљице – прича	У	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Верска настава	

МЕСЕЧНИ ПЛАНОВИ – АП ВОЈВОДИНА

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

ШКОЛСКА 20__ / __. Г.

ПРЕДМЕТА: ЛИКОВНА КУЛТУРА 2

НАСТАВНИК: _____

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	Р.бр. наст. јед.	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	ТИП ЧАСА	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	ЕВАЛУАЦИЈА КВАЛИТЕТА ИСПЛАНИРАНОГ
ОБЛИЦИ/ СЕПТЕМБАР	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	1,2	Део и део – цело	О	Свет око нас	
		3,4	Облик и облик – опет облик	О	Свет око нас, Математика	
		5,6	Измисли облик	О	Свет око нас	
		7,8	Оригами	У	Свет око нас, Математика	

ПРЕДМЕТИ / ОКТОБАР	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	9,10	Чему ово служи?	О	Свет око нас	
		11,12	Обрни – окрени	О	Свет око нас, Српски језик	
		13,14	Рециклирај	О	Свет око нас, Грађанско	
		15,16	Увеличај	У	Свет око нас	
		17,18	Слично је...	О	Свет око нас, Српски језик, Математика, Грађанско васпитање	
СЛИЧНО ИЛИ РАЗЛИЧИТО / ОКТОБАР – НОВЕМБАР	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	19,20	Различито	О	Свет око нас, Српски језик, Математика, Грађанско васпитање	
		21,22	Супротно	О	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Верска настава	
		23,24	Ко је главни	У	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик	

ПОКРЕТНО ИЛИ НЕПОКРЕТНО / НОВЕМБАР – ДЕЦЕМБАР	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	25,26	Покрени фигуре	О	Свет око нас, Музичка култура, Физичко васпитање, Грађанско васпитање	
		27,28	Плес	У	Свет око нас, Музичка култура, Физичко васпитање	
		29,30	Струјање ваздуха	О	Свет око нас	
		31,32	Машина – скулптура	У	Свет око нас, Музичка култура, Математика, Физичко васпитање	
		33,34	Препричај цртеж	О	Свет око нас, Српски језик, Грађанско васпитање	
СПОРАЗУМЕ- ВАЊЕ / ЈАНУАР / ФЕБРУАР	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте;	35,36	Грб	О	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика	
		37,38	Ударајмо печате	У	Свет око нас	
		39,40	Изрази лица	О	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Физичко васпитање, Грађанско васпитање	

ТЕКСТ И СЛИКА / ФЕБРУАР – МАРТ	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	41,42	Стрип	О	Свет око нас, Српски језик, Физичко васпитање, Грађанско васпитање
		43,44	Честитка	У	Свет око нас, Српски језик, Грађанско васпитање, Верска настава
		45,46	Моје име	У	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Верска настава
		47,48	Украси слова	У	Свет око нас, Српски језик, Грађанско васпитање, Верска настава

ЛИКОВНЕ ИГРЕ / МАРТ – АПРИЛ	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	49,50	Поклон за теткицу	О	Свет око нас, Српски језик, Грађанско васпитање, Верска настава
		51,52	Уврни, завежи	У	Свет око нас
		53,54	Позориште – маске и костими	О	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Верска настава
		55,56	Позориште – сценографија	У	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Верска настава

БОЈА / АПРИЛ – МАЈ	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; • повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; • пружи основне информације о одабраном музеју;	57,58	Лабораторија боја	О	Свет око нас	
		59,60	Девојчица која види звуке	О	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик	
		61,62	Срећа и туга	О	Свет око нас	
		63,64	Посета музеју	У	Свет око нас, Грађанско васпитање	
МАШТА / МАЈ – ЈУН	• користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; • изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; • користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; • изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; • идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; • тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; • изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; • упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;	65,66	Сликовница	О	Свет око нас, Грађанско васпитање, Верска настава	
		67,68	Доцртавање	У	Свет око нас	
		69,70	Сазвежђе	У	Свет око нас, Грађанско васпитање, Верска настава	
		71,72	Од капљице - прича	У	Свет око нас, Музичка култура, Српски језик, Математика, Физичко васпитање, Грађанско васпитање, Верска настава	

21. ПРЕДЛОЗИ ДНЕВНИХ ПРИПРЕМА

Активности које се могу радити на часу било да се користи штампани или мултимедијални уџбеник дате су и описане ван табеле. У табели су предлози активности које се раде ако се на часу користи штампани уџбеник (означене иконицом отворене књиге) односно мултимедијални уџбеник (означене иконицом компјутерског екрана).

На светлијој подлози описане су активности које се раде када се на часу не користи мултимедијални уџбеник.

На тамнијој подлози су предлози задатака, активности, филмова и сл. који кореспондирају са активностима предложеним за рад са штампаним уџбеником и представљају њихову замену када се ради с мултимедијалним уџбеником. Овим активностима приступа се помоћу иконица чији су прикази и објашњења дати у свакој припреми у „Приказу мултимедијалних садржаја“.

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	1, 2
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Облици
Наставна јединица	Цело и гео
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – групни – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – хеуристички приступ – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање различитих целина и њихових делова у простору. Уочавање утицаја амбијента на осећања.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.
Међупредметне компетенције	– комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – одговоран однос према околини – естетичка компетенција
Кључни појмови	облик и целина, везивање и спајање облика
Корелација	свет око нас, математика, грађанско васпитање

Активности учитеља/ наставника	Уводи ученике у градиво; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; организује изложбу радова; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате излагање предавача; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; анализирају примере; решавају задатак из уџбеника; дају примере из личног искуства; раде практичан рад.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	Уз помоћ расклопљених макета кућица из кутије са материјалима, лепка, селотејпа, фломастера или воштаних боја ученици праве тродимензионалну макету града.

Приказ мултимедијалних садржаја

1 / 7 >

2. ЦЕЛО ИЛИ ДЕО

Да ли када завршиш слагилицу, примећујеш њене делове?

Све око нас има своје делове.
Осврни се око себе и види од којих делова се шта састоји!

9

ГАЛЕРИЈА

Погледај као астронаут Земљу из свемира. Који су њени делови?

На једном месту ископај рупу – то је један део. Од те земље направиш брдо – то је други део.

Рупу напуниш водом – ето га и трећи део – море или језеро.

Негде ставиш шуму, то је природа као део.

А негде град, то је насеље као део.

Сада имаш делове: рељеф, природу и насеља. Тако можеш да направиш целу планету – од делова.

ЗАДАТАК
Уреди простор

Некад окречимо стан у нову боју или заменимо намештај, а некад и једно и друго. Тада цео стан промени изглед. Постаће другачији, као нова слагалица. Онда се у њему другачије и осећамо.

Кухиња, трпезарија, дневна соба, спаваћа соба, дења соба... Лако их разликујемо по намени и намештају у њима. Можеш ли да погодиш чему је која просторија намењена?

По чему су делови ових слика слични, а по чему се разликују? У којој од ове две шуме би ти било пријатније?

ВИДЕО
Делови рељефа

АКТИВНОСТ
Шума

ГАЛЕРИЈА

АКТИВНОСТ
Лебедећи град

Делови овог градића распоређени су у облику звезде. Иако се његов облик види само из ваздуха, његови становници су поносни што живе у таквом граду.

Град који лебди Нина Линдгрен
Лебедећи град направљен је од старих картонских кутија. У њему, изгледа, људи ходају и наопачке? Како ли је то?

Уводни део часа (15 минута)

Тражити од ученика да отворе уџбеник на страни 9. Прочитати питање: „Када завршиш слагалицу, да ли примећујеш њене делове?” Тражити одговоре од ученика. Упитати их где се тренутно налазе. Саслушати одговоре; у учионици, у школи, на броду, у долини, у насељу, у Србији, на планети... Тражити од ученика да размисле имају ли набројани појмови своје делове, а ако одговоре да имају, да их именују. (Школа има учионице, учионица има зидове, прозоре, врата, насеље има куће, улице, тргове, паркове, Србија има градове...)

Тражити од ученика да пређу на страну 10 уџбеника, па прочитати текст: „Погледај као астронаут Земљу из свемира. Који су њени делови?” Указати на то да на планети уочавамо копно и море.

Прочитати текст: „На једном месту ископаш рупу – то је један део. Од те земље направиш брдо – то је други део. Рупу напуниш водом – ето и трећег дела – море или језеро.” Указати ученицима на слику рељефа и чињеницу да су неки делови рељефа испупчени, а неки удубљени; да се реке, мора, језера и океани налазе у удубљенима.

Прочитати текст: „Негде ставиш шуму, то је природа као део. А негде град, то је насеље као део.”

Указати на чињеницу да су неки делови планете насељени, а неки нису, и да лако разликујемо те делове.

Прочитати текст: „Сада имаш делове: рељеф, природу и насеља.

Тако можеш да направиш целу планету – од делова.”

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Наставник показује кратак видео-запис и пита ученике које делове природе уочавају на снимку.

Прећи на страну 11 уџбеника и прочитати текст: „Зграде имају своје делове – зидове, спратове, прозоре и врата. Станови имају своје делове – различите просторије.” Указати на то да, као и планета, и зграде у којима они живе имају своје делове.

Тражити од ученика да одреде намену просторија на илустрацији из уџбеника – тлоцрту стана.

Наставник отвара одговарајући задатак из дигиталног уџбеника и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе и реши задатак. Каже ученицима да се могу и сами играти у својим дигиталним уџбеницима тако што ће премештати намештај и делове стана.

После минут-два питати неколико ученика која просторија чему служи, и на основу чега су то закључили. Закључити да на основу делова намештаја одређујемо намену појединачних просторија.

Упитати ученике да ли на први поглед разликују канцеларију од библиотеке. Ако разли-

кују, по чему то чине. А лабораторију од самопослуге? Апотеку од дискотеке? Тражити од ученика да наброје карактеристичне предмете и делове намештаја за сваки од наведених простора.

Упитати ученике да ли начин на који је нека просторија уређена може утицати на наше расположење. Да ли је за расположење свеједно која је боја зидова, какво је осветљење и ког облика је намештај? У чему се разликује играоница од њихове дневне собе, у чему се разликује дискотека од играонице? Да ли могу исто да се понашају у дискотеци и у лабораторији или у лекарској ординацији?

Указати ученицима на слике шуме на страни 11 и прочитати питања: „По чему су делови ових слика слични, а по чему се разликују? У којој од ове две шуме би ти било пријатније?”

Наставник отвара одговарајућу активност у дигиталном уџбенику и показује ученицима увеличане слике, постављајући изнад наведено питање.

Сачекати одговоре, а затим констатовати да избор облика, боја и светла у неком простору утиче и на наше расположење, али делимично и на то како ћемо се у том простору понашати.

Тражити од ученика да пређу на страну 12 уџбеника, па прочитати текст: „Делови овог градића распоређени су у облику звезде. Иако се његов облик види само из ваздуха, његови становници су поносни што живе у таквом граду.” Ако је потребно, додатно објаснити да је људима у таквом граду драго што он има облик звезде чак иако га они сами не виде са земље. Упитати ученике какав би волели облик да има њихов град?

Указати ученицима на следећу илустрацију, па прочитати текст: „Лебдећи град направљен је од старих картонских кутија. У њему, изгледа, људи ходају и наопачке? Како ли је то?” Додатно објаснити да је посредни уметничко дело – скулптура. Тражити од ученика да прокоментаришу оно што виде на илустрацији.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник отвара увеличане слике и покреће активности са одговарајуће стране дигиталног уџбеника, приказујући их на пројекционом платну.

Главни део часа (65 минута)

Дати ученицима задатак да заједнички направе макету измишљеног града.

Наложити ученицима да из кутије изваде картицу са задатком бр. 1 и пратећи папир (Део и део – цело), триплекс папир (тврђи папир, с једне стране сив и храпав, с друге бео и гладак), као и да припреме маказе, лепак и прибор за цртање.

Прочитати текст с картице: „Одабери једну од кућица и склопи је по упутству. Нацртај јој прозоре, врата и друге детаље и обој је. Када сви у разреду завршите своје кућице, од њих направите градић. Додајте свом градићу улице, тргове и паркове.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Демонстрирати склапање једне кућице. Ученици прво треба да одсеку вишак папира пратећи контуре кућа, а затим да склопе макету. За спајање при склапању ученици треба да користе лепак или селотејп.

Сваки ученик који склопи макету треба да јој доцрта прозоре, врата и да је обоји по жељи. Ученици се могу и договорити да куће имају прозоре на одређеним местима, да буду одређене боје, или да један број кућа буде једне, а друге друге боје.

Обилазити ученике док раде и помагати им у склапању кућа. Упитати ученике знају ли како се зове занимање људи који граде куће, а како занимање оних који смишљају како ће куће изгледати? Ако не знају, рећи им да су први зидари и грађевинари, а други архитекте.

Пошто сви ученици заврше своје кућице, на поду учионице спајају селотејпом триплекс папире у већу подлогу за макету. На њега ређају направљене кућице редоследом по договору. Испробати разне облике, навести ученике да измишљају немогуће положаје кућа. Тражити да размишљају о распореду улица, тргова, паркова. Разговарати с њима о могућим потребама становника насеља (комуналне, здравствене, саобраћајне, еколошке, безбедносне, естетске...)

Када се договоре о облику насеља, ученици лепе своје куће на подлогу од триплекс папира. Макети се могу додати и други делови који представљају пешачке прелазе, дрвеће, споменике... Неки делови се могу додатно бојити или се на њих могу налепити нови делови.

Завршни део часа (10 минута)

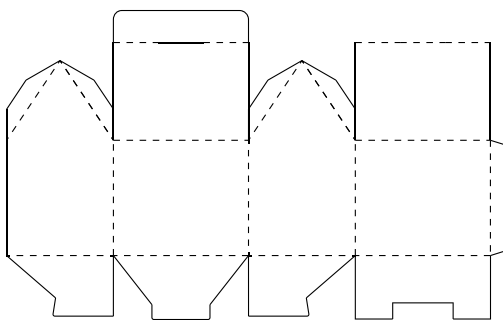
Тражити од ученика да прокоментаришу своју макету: шта им се свиђа, шта не, упитати да ли могу да објасне зашто им се нешто свиђа или не. Похвалити све одговоре. Упитати ученике могу ли да смисле име за град који су направили и гласањем усвојити то име. Фотографисати се поред макете.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

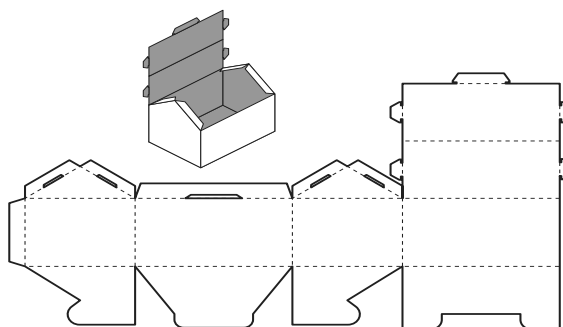
Додатни материјали из кутије:

Картица са задатком бр. 1, пратећи папир (Део и део – цело), триплекс папир (тврђи папир, с једне стране сив и хрпава, с друге бео и гладак)

1. Део и део – цело

1. Део и део – цело

Додатни материјали:

маказе, лепак и прибор за цртање.

Прибор за следећи час: пратећи папир на коме су нацртани геометријски облици (облик и облик – облик), маказе и прибор за цртање

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

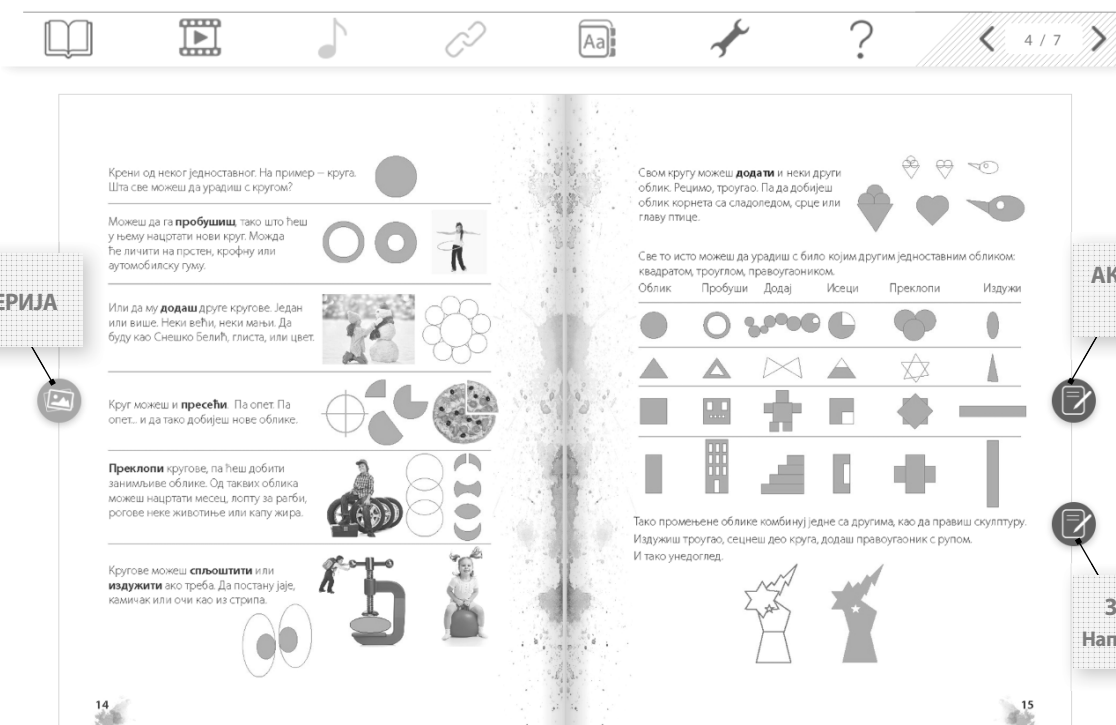
ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	3, 4
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Облици
Наставна јединица	Облик и облик – облик
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– хеуристички приступ – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развијање способности за уочавање и стварање правилних облика,
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује у свом окружењу истакнути део целине и визуелне супротности; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – рад с подацима и информацијама – естетичка компетенција.
Кључни појмови	облик и целина, карактеристике правилних облика, спајање облика
Корелација	свет око нас, математика

Активности учитеља/ наставника	Излаже; уводи ученике у градиво; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; организује изложбу радова; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате излагање предавача; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; анализирају примере; решавају задатак из уџбеника; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	цртежи настали опцртавањем комбинација исечених правилних облика

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (15 минута)

Указати ученицима на фотографију на стр. 13 уџбеника.

	Ученици гледају примере у својим уџбеницима.
	Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Питати како им изгледа кућа на слици, ко би могао да живи у њој, да ли је такву кућу могуће направити и слично. Упитати ученике по чему се та кућа разликује од кућа које виђамо у окружењу. На основу одговора, констатовати да су облици куће на слици слични облицима обичних кућа, али ипак мало другачији.

Упитати ученике на који начин можемо добити нове облике од познатих, правилних облика. Упутити ученике на стр. 14 уџбеника.

Помоћу папира и маказа урадити примере на страни 14: пробушени круг, додати кругови, пресечени кругови, преклопљени кругови, спљоштени кругови. Указати ученицима на мноштво нових облика добијених једноставним променама једноставног геометријског облика – круга. Као демонстрацију, прочитати текст поред сваког примера. Напоменути ученицима да се на исти начин могу играти и са осталим геометријским облицима. Указати на табелу на страни 15, објаснити да се с леве стране налази основни облик, а у наставку његове промене различитим поступцима. Напоменути да су наведени примери произвољни и да постоји безброј начина да се облици мењају тим поступцима.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима

Наставник отвара одговарајућу активност из дигиталног уџбеника и приказује ученицима начине на који се различити облици могу мењати наведеним поступцима.

Указати ученицима на последњи пример на стр. 15 и тражити да наброје од којих облика је направљена фигура на слици. Тражити да уоче да је нов облик добијен комбинацијом различитих геометријских облика и њиховим деформацијама на различите начине.

Гледајући пример у уџбенику, ученици наводе облике од којих је направљена фигура на слици.

Наставник отвара одговарајући задатак из дигиталног уџбеника и тражи да неколико ученика, један за другим изађу и склопе нове облике комбинујући задате облике.

Главни део часа (65 минута)

Дати налог ученицима да из кутије са додатним материјалима изваде картицу са задатком бр. 2 и папир на коме су нацртани геометријски облици (Облик и облик – облик). Такође треба да припреме маказе и прибор за цртање. Прочитати текст с картице: „Изрежи облике са папира маказама, а затим их на папиру ређај једне преко других тако да добијеш нови облик. Кад направиш неки који ти се свиђа, опцртај га оловком. Понови све то на слободном простору папира.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Ученици маказама секу облике са папира, трансформишу их на различите начине и, на папиру из блока, комбинују у нове целине. Те целине могу бити апстрактне, као последња фигура на стр. 15, а могу и представљати неки познати облик, као први пример на истој страни, корнет са сладоледом и глава птице. Ако на папиру са облицима нема довољно облика, или нису одговарајуће величине за оно што ученик жели да направи, може да на новом папиру нацрта и с њега исече облик који му је потребан. Када склопе облик којим су задовољни, ученици треба да га опцртају оловком. Затим унутар њега могу уцртати нове облике, обојити их, додати детаље, шаре...

У току рада обилазити ученике, помагати у решавању проблема.

Кад заврше прву фигуру, ученици понављају поступак на празном делу папира све док цео папир из блока не буде испуњен тако добијеним фигурама.

Завршни део часа (10 минута)

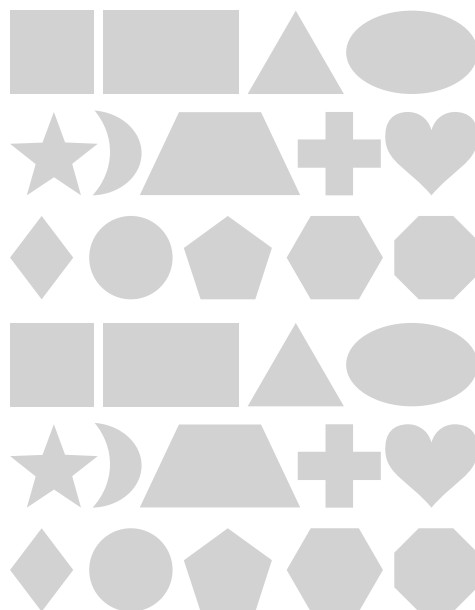
Тражити од парова да представе своје радове. У току представљања, потребно је да ученици дају утиске о свом раду, које облике су користили и које поступке за њихове трансформације. Препустити ученицима да разговарају о радовима и да кажу који им се свиђају, а који не. Похвалити и радове који нису наишли на одобравање већине.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјали из кутије:

картица са задатком бр. 2, папир на коме су нацртани геометријски облици

2. Облик и облик – опет облик

Додатни материјали:

маказе и прибор за цртање.

Прибор за следећи час: заштита за клупу, маса за обликовање, пластични ножић, чачкалица

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	5, 6
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Облици
Наставна јединица	Измисли облик
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – хеуристички приступ – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање разлика правилних и неправилних облика, градња неправилних облика од правилних
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – естетичка компетенција
Кључни појмови	облик и целина, неправилни облици, везивање и спајање облика
Корелација	свет око нас
Активности учитеља/наставника	Излаже; уводи ученике у градиво; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; организује изложбу радова; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке; организује спремање учионице.

Активности ученика	Прате излагање предавача; прате текст у уџбеник; одговарају на питања; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове; спремају учионицу.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	скулптура фантастичне животиње у чијем стварању су коришћени неправилни облици

Приказ мултимедијалних садржаја

5 / 7

ЗАДАТАК
Правилни и неправилни облици

Има облика који нису ни круг, ни квадрат, ни троугао. Просто не знаш како да их назовеш. За њих кажемо да су неправилни. И њих можеш направити од правилних облика. Само их мало **упути, развуци** или **искриви**.

Облик	Упути	Развуци

Неправилне облике стално виђаш у природи. Такви су пањеви, корење и гране дрвећа, корали, стене. Таква је и ватра.
А има их и око тебе. Неправилни су згужавани папири и кесе, ливгавци и јастуци кад их спљескаш.

Алберт Пикасо
Фигура на левој страни у руци држи четкицу. То је уметник, који у свом атељеу слика оно што види: чинију са вољем и белу скулптуру на столу.

Нађи правилне облике на овој слици.

Велики цвет који искривља, Фернанд Лежер
Уметник је направио скулптуру цвета. Цвет као да је кренуо у шетњу. Баш тако често изгледају неправилни облици. Као да се крећу.

Уводни део часа (10 минута)

Подсетити ученике на тему прошлог часа, на начине на које су мењали и комбиновали једноставне геометријске облике и како су их склапали у нове целине – нове облике. Подсетити ученике да су све што су радили, радили са правилним – геометријским облицима.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати ученике по чему се облици куће на слици разликују од правилних облика. Сачекати одговоре и констатовати да облици куће на слици личе на геометријске али су искривљени.

Упутити ученике на стр. 16 у уџбенику, прочитати први пасус и указати на пример корала. Прочитати други пасус и указати на примере.

Објаснити ученицима табелу на стр. 16, с леве стране се налази правилан геометријски облик, док су у наставку његове варијације услед деформација на различите начине.

Наставник отвара одговарајући задатак из дигиталног уџбеника и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе и реши задатак.

Објаснити ученицима да се и најкомпликованији, и наизглед потпуно неправилни облици могу добити деформацијама правилних на различите начине.

Указати ученицима на стр. 17 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати их шта виде на горњем примеру, тражити да објасне ситуацију на слици и наведу који су облици правилни, који неправилни.

Навести да је скулптуру цвета с доњег примера направио исти уметник, и навести име скулптуре. Објаснити појам марширање, и указати да неправилни облици често изгледају као да су у покрету, баш као и слика куће са стране 13.

Главни део часа (65 минута)

Ученици треба да раде меким материјалом, глином, пластелином, или другом масом за обликовање. Масу обликују прстима, пластичним ножићима из кутије и чачкалицом за детаље. Пре почетка рада потребно је да ученици заштите клупе од прљања, и то папиром, новинама, мушомом или пластичном фолијом. Упозорити ученике да нипошто не стављају материјал у уста, као и да не додирују очи или нос док добро не оперу руке. Ако раде глином, потребно је да имају по једну посуду с водом на свакој клупи. Напоме-

нути ученицима да не поливају водом глину, да је не квасе превише. Довољно је само неколико капи воде да би приликом мешања глина постала мека.

Дати налог ученицима да из кутије с материјалом изваде картицу са бројем 3 (Измисли облик) и прочитати текст с картице.

„Направи животињу каква не постоји. Парче глине меси рукама док не добијеш необичан облик. Мало га разгледај и размисли какву животињу би од ње могао да направиш. Онда му додај детаље које би та животиња могла да има: очи, канџе, крила, уши, реп, крљушт, зубе, сурлу, пипке...”

Ако је потребно, додатно објаснити задатак. Ученици треба да од меког материјала направе правилан облик, а затим да га деформишу тако да постане непрепознатљив. Затим да том, новом облику додају детаље који ће га претворити у фантастичну животињу. По завршетку прве скулптуре, правити друге, све до истека предвиђеног времена.

У току рада обилазити ученике, давати благе сугестије, подсећати на то да теже неправилним облицима и утиску кретања.

Подсетити ученике на појмове вајар, вајарство, скулптура.

Завршни део часа (15 минута)

Тражити од ученика да поспреме клупе и оперу руке. Један број ученика задужити да направи изложбу радова на видном месту на коме могу остати неко време (полица, орман и сл.) Врло осетљиве радове премешта учитељ/учитељица да се не би оштетили. Тражити од ученика да представе своје радове. Наводити их да кажу од ког правилног облика су кренули и на који начин, којим поступком су га изменили. Фотографисати све радове.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 3, пластични ножић, чачкалица

Додатни материјали:

заштита за клупу, маса за обликовање

Прибор за следећи час: папир са упутством (оригами), неколико папира у боји.

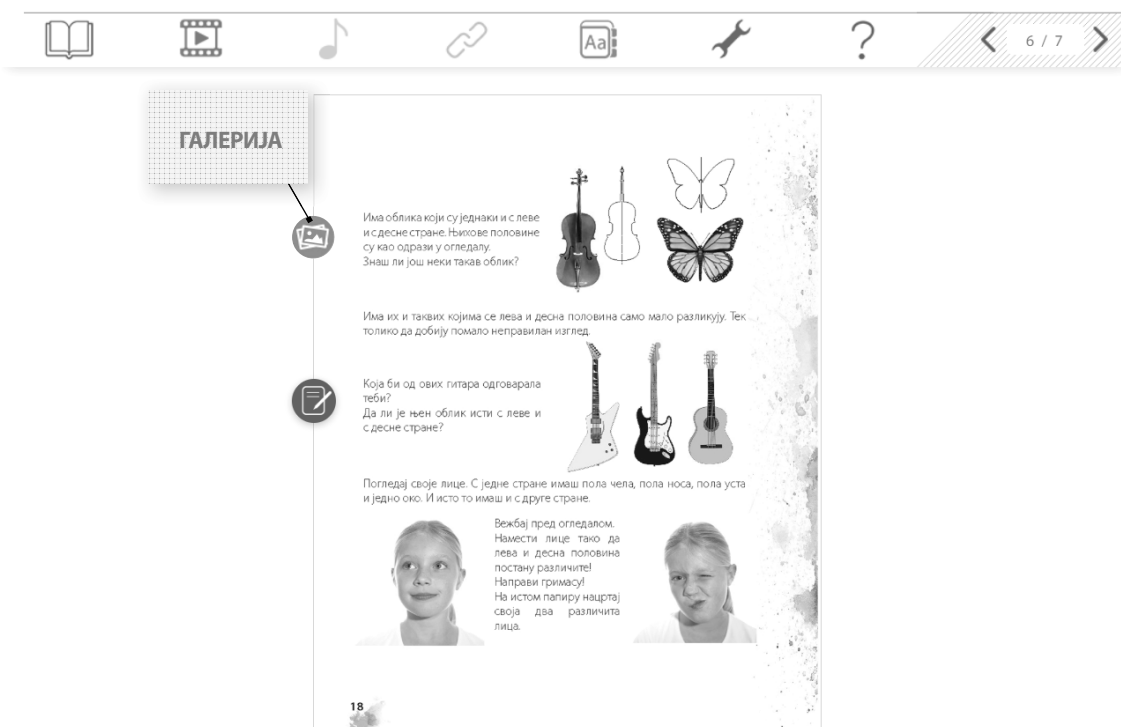
Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	7, 8
Школа и разред	
Учитель/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Облици
Наставна јединица	Оријами
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – групни – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање једнаких половина леве и десне стране различитих облика.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу.
Међупредметне компетенције	– решавање проблема – сарадња – естетичка компетенција
Кључни појмови	облик и целина, једнаке половине истог облика.
Корелација	свет око нас, математика
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; демонстрира израду задатка помаже у реализацији задатка; организује изложбу радова; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате излагање предавача; одговарају на питања; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; анализирају своје и туђе радове; постављају изложбу радова.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	Уз помоћ расклопљених макета кућица из кутије с материјалима, лепка, селотејпа, фломастера или воштаних боје ученици праве тродимензионалну макету града.

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (15 минута)

Кроз разговор подсетити ученике на градиво с претходних часова: целине и њихови делови, правилни и неправилни облици, начини добијања нових облика трансформисањем и комбинацијом правилних облика, добијање неправилних облика деформацијом правилних облика. Показати неке од карактеристичних радова насталих на претходним часовима и примере из уџбеника.

Указати ученицима на прва два примера на страни 18, слику виолине и лептира, и њихове контуре.

Указати ученицима на то како се на контурама јасно види да су ти облици с леве и с десне стране једнаки. Тражити од ученика да се сетe још примера таквих облика. Указати ученицима на пример са сликама гитара. Упитати ученике коју гитару од понуђених би они изабрали. Да ли су њена лева и десна половина једнаке? Која гитара на илустрацији има једнаку леву и десну половину? (Класична гитара.)

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим раде задатак из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Рећи ученицима да погледају једни друге и увиде да су и њихова лица једнака с леве и десне стране све док не направе неку гримасу.

Главни део часа (60 минута)

Саопштити ученицима да ће на часу правити скулптуре од папира које се називају оригами, тако што ће савијати папир на различите начине, али увек исто с леве и десне стране. И да ће, на крају, добити облик који ће имати једнаку леву и десну страну. Та техника и такве фигуре се називају оригами.

Наложити ученицима да из кутије изваде картицу са задатком бр 4, папир са упутством (оригами) и по један папир у боји.

Прочитати текст с картице.

„Прати упутство и направи авиончић. Узми други такав папир из кутије и покушај да направиш авиончић, овог пута без гледања у упутство. Испробај како лети твој авиончић или са другарима и учитељицом покачите авиончиће да висе по учионици.”

Демонстрирати пред одељењем прављење авиончића од папира уз коментарисање сваког корака. Указати ученицима на то да се преклопи понављају једнако с обе стране. У току рада обилазити ученике и помагати им.

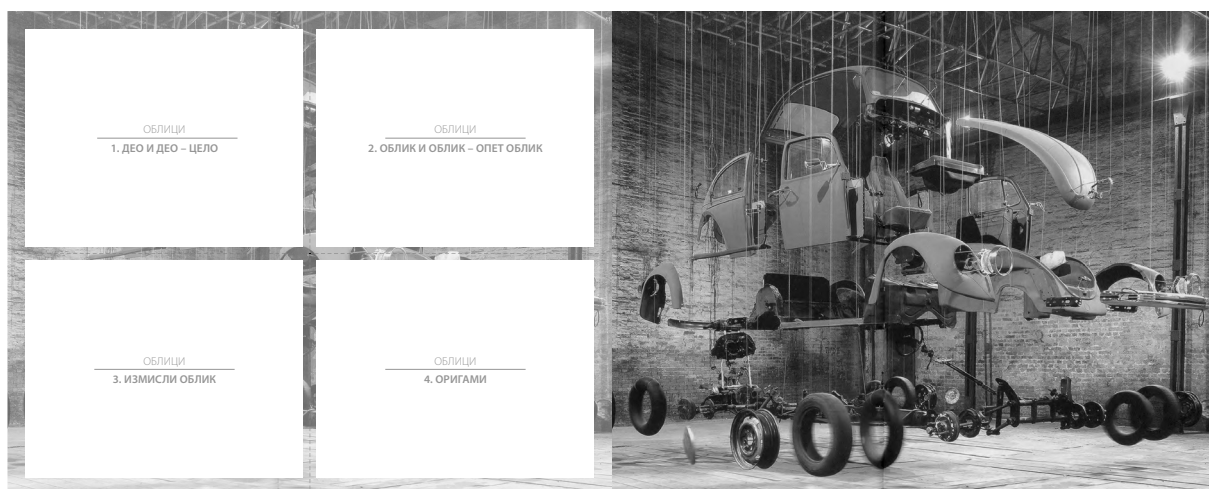
Када заврше први авиончић, наложити им да направе још неколико у разним бојама. Циљ је да ученици самостално направе фигуру и да то увежбају правећи што већи број авиона.

Завршни део часа (15 минута)

Ако услови дозвољавају, покачити направљене авионе да висе у учионици окачени на најлонски конац, или их полепити селотејпом по зидовима. У том случају могу се поставити у формацију тако да граде неки препознатљив облик, да се неколико издваја из целине или их поставити у дугачку криву линију дуж зида.

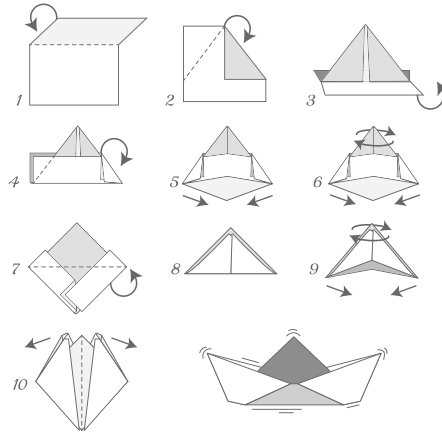
Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Прва слагалица је сложена. Реч је о раду Буба, аутор је Дамиан Ортега. Анализирати репродукцију са децом. Упитати их шта виде на слици, како им се свиђа, да ли, и поред тога што су делови аутомобила растављени, ипак можемо да сагледамо његов облик? Да ли је интересантно да истовремено видимо и делове и целину? Да ли су аутомобил сличног облика видели на улици, да ли, овако растављен и даље изгледа као машина која може да ради...

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 4, папир са упутством (оригами) и неколико папира у боји

4. Оригами

Прибор за следећи час: пратећи папир (чему ово служи), прибор за цртање.

Домаћи задатак

Уз помоћ неког одраслог направити оригами бродич по упутству с друге стране папира са упутством за авиончић.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	9, 10
Школа и разред	
Учитељ/Наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Облици
Наставна јединица	Чему ово служи
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – групни – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – игровне активности – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање различитих практичних особина употребних предмета
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – одговоран однос према здрављу – естетичка компетенција – предузимљивост и оријентација ка предузетништву.
Кључни појмови	облик и целина, везивање и спајање облика
Корелација	свет око нас

Активности учитеља/ наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате излагање предавача; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; представљају своје радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	цртежи употребних предмета

Приказ мултимедијалних садржаја

4. ПРАКТИЧНО ИЛИ НЕПРАКТИЧНО

Сећаш ли се да је и теби било тешко да дохватиш славину?

Да ли ти сви предмети које користиш одговарају?
Ко смишља како ће изгледати ствари?

Смисли и ти неки предмет који ће бити згодан за употребу!

19

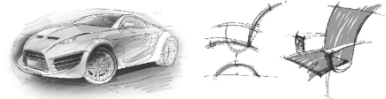

Уметници који смишљају изглед предмета су **дизајнери**.

Дизајнери раде тако што замислију и цртају. Затим се њихови цртежи у фабрикама претварају у предмете.

Од њихових цртежа настало је све што користимо: одећа, обућа, намештај, посуђе, апарати, алат, играчке, аутомобили и бродови... Они се труде да за сваког направе нешто што му треба и што ће му се допасти.

Теби за школу треба оловка. Вероватно ти је важно како она изгледа, зар не? Која од ових ти се свиђа? По чему се она разликује од осталих?

Осим што нам се допадају, ствари које користимо треба да буду и **практичне**. То значи – погодне за употребу.

Многе оловке имају штапићаљку. Чему она служи?

20

Многи предмети имају и:

гуму да не клизе,

рупу да се окаче,

лампицу да знамо да су укључени.

Неки су провидни, да знамо шта је унутра.

Неки су глатки, да их лакше очистимо.

Предмети могу имати и разне друге особине које их чине практичнијим.

Удубљења за прсте, да их лакше држимо.

Рефлектујуће траке, да се види ноћу на улици.

Рајсфершлус, да се брзо отвара и затвара.

Точкиће, да не морамо да га носимо.

Нису све ове особине сваком подједнако важне. Шта је теби важно да има твој ранец?

Заобљене ивице, да се не повредимо.

Много џепова, за различите ствари.

Непромочив материјал, да оно унутра заштити од кише.

Мекан материјал, да не жуља.

ГАЛЕРИЈА

ЗАДАТАК

Шта је шта на ранцу?

ЗАДАТАК

Препознај правилне облике

Дизајнери најчешће користе правилне облике. Таква је већина предмета које користимо.

Некад се дизајнери угледају на природу. Тада предмети постају баш интересантни.

Полница Марк Нусон

Идеју за ову необичну полицу дизајнер је добио гледајући пчелиње саће.

Који би се још предмет могао направити да личи на саће?

22

Уводни део часа (25 минута)

Указати ученицима на фотографију на страни 19 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати питање: „Сећаш ли се да је и теби било тешко да дохватиш славину? Да ли ти сви предмети које користиш одговарају?” Саслушати одговоре. Поразговарати са ученицима о томе колико им предмети које свакодневно користе одговарају или не и због чега. Констатовати да величина предмета треба да одговара величине особе која га користи.

Указати на то да је намештај у вртићима мањих димензија него у школи, а да су столице и столови у школи мањи од оних у кућама јер су прилагођени дечјем узрасту.

Рећи ученицима да је осмишљавање изгледа и величине предмета посао уметника – дизајнера, упутити их на страну 20 уџбеника и прочитати текст: „Дизајнери раде тако што замишљају и цртају. Затим се њихови цртежи у фабрикама претварају у предмете. Од њихових цртежа настало је све што користимо: одећа, обућа, намештај, посуђе, апарати, алат, играчке, аутомобили и бродови... Они се труде да за сваког направе нешто што му треба и што ће му се допасти.”

Указати на пример са оловкама на истој страни и прочитати текст: „Теби за школу треба оловка. Вероватно ти је важно како она изгледа, зар не? Која од ових ти се свиђа? По чему се она разликује од осталих?”

Саслушати одговоре и тражити објашњење за сваки од њих. Ученици могу дати било коју врсту аргумента за своје мишљење, важно је да увиде да постоји избор и да различити људи бирају различите ствари.

Указати на следећи пример, прочитати текст: „Осим што нам се допадају, ствари које користимо треба да буду и практичне. То значи – згодне за употребу.” Објаснити појам „практично”, као „нешто што има корисне особине”, „згодно за употребу”, „лако за коришћење” и сл. Прочитати питање: „Многе оловке имају штипаљку. Чему она служи?” Сачекати одговоре. Поставити питање зашто хемијске оловке често имају прекидач за увлачење мине?

Прећи на страну 21 и, уз коментар да, управо из практичних разлога, неки предмети имају и друге особине, прочитати текст поред горњих примера, уз коментаре сваког. Навести да увек има неколико решења. Питати ученике колико има начина за закопчавање одевних предмета: дугмад, рајсфершлус, дрикер, пертла, чичак трака, копча... и да дизајнери бирају оно које им у датом тренутку највише одговара из практичних али и ликовних разлога.

Прећи на пример са школским ранцем. Прозивајући ученике да читају, навести све карактеристике које га чине практичним.

Сваку карактеристику из уџбеника чита други ученик.

Наставник отвара одговарајући задатак из дигиталног уџбеника и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе, и у сарадњи са остатком одељења реши задатак.

Прочитати последње питање и саслушати одговоре. Може се развити и мања дискусија о томе које су особине заиста важне за један школски ранац.

Тражити од ученика да се сете још особина разних предмета које свакодневно користе и да наведу које од тих особина олакшавају коришћење. Такође, тражити од ученика да се досете који предмети им праве проблеме при коришћењу и зашто.

Преко предмета у учионици указати ученицима на то да је већина предмета који нас окружују правилног геометријског облика. Упутити их на страну 22 и анализирати горње примере (круг, квадрат, троугао, правоугаоник).

Ученици упоређују облике појединих делова намештаја са геометријским облицима гледајући пример у својим уџбеницима.

Наставник отвара одговарајући задатак из дигиталног уџбеника и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе, и у сарадњи са остатком одељења реши задатак.

Додати да то није правило, и да предмети могу бити и неправилног облика, а опет корисни и практични, и да често тада изгледају интересантније. Анализирати сличност фотографије полице са пчелињим саћем.

Главни део часа (50 минута)

Саопштити ученицима да је њихов данашњи задатак да буду дизајнери, и да треба да смисле предмет који има одређене особине. Наложити им да из кутије са материјалом изваде картицу бр. 5, пратећи папир (Чему ово служи?), као и да припреме прибор за цртање.

Прочитати текст с картице.

„Изабери и заокружи на папиру три особине. Дај их свом пару. Његов задатак је да смисли предмет који ће служити нечему и имати те три особине. Твој пар на исти начин теби задаје задатак. Смисли и нацртај свој предмет у правоугаонику. Можеш му додати још колико желиш других особина.”

Ако је потребно, додатно објаснити да треба заокружити по један појам из сваке колоне и тај папир дати пару, чији је задатак да осмисли предмет који има те три особине и да га нацрта у доњем правоугаонику.

У току рада обилазити ученике, охрабривати их, сугерисати да предмет може бити на неки начин и смешан, бесмислен или фантастичан. Не мора обавезно бити могуће направити такав предмет.

Ученици који брзо ураде задатак могу поновити игру.

Завршни део часа (15 минута)

Тражити од ученика да представе своје радове. Које особине су им задате, који предмет су осмислили и на који начин он испуњава задате критеријуме.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије:
картица бр. 5 и пратећи папир из кутије

5. Чему ово служи?

Служи за облачење	Има дугме	Мекано
Служи као намештај	Има рупу	Тврдо
Служи као апарат	Има бројчаник	Савитљиво
Служи за школу	Има део који се преклапа	Оштро
Служи у кухињи	Има део који се заврће	Тупо
Служи у купатилу	Има ручку	Глатко
Служи за превоз	Има точак или точкове	Храпаво
Служи за забаву	Има део који не клизи	Провидно
Служи као _____	Има _____	_____

Додатни материјал:
прибор за цртање

Прибор за следећи час: блок са стикерима, прибор за цртање

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

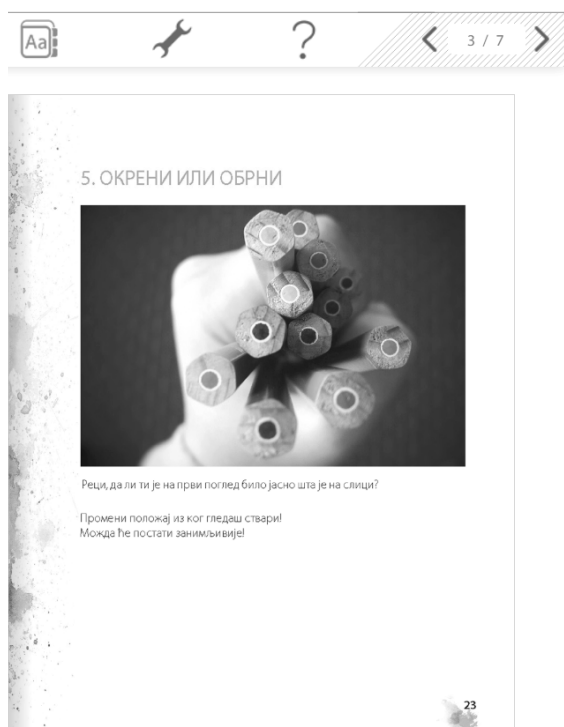

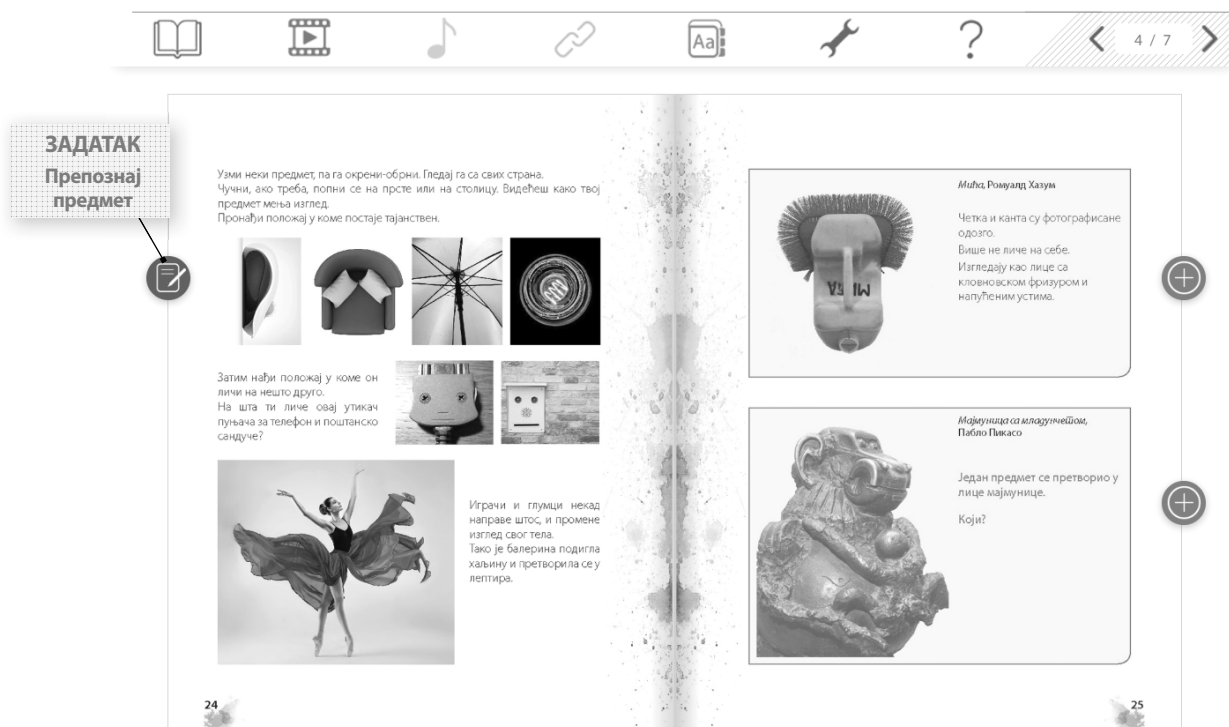
ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	11, 12
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Облици 2
Наставна јединица	Обрни окрени
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – групни – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – игровне активности – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развијање перцепције, маште и склоности ка другачијем углу гледања на ствари.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – решавање проблема – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву
Кључни појмови	визуелне карактеристике вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу, истакнути део целине
Корелација	– свет око нас
Активности учитеља/наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; организује игру – квиз.

Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; раде практичан рад; играју игру – квиз; записују домаћи задатак.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	цртежи на стикерима на којима су, из неуобичајених углова, представљени предмети донети од куће

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (15 минута)

Указати ученицима на фотографију на страни 23 уџбеника.

	Ученици гледају примере у својим уџбеницима.
	Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати налог: „Реци да ли ти је на први поглед било јасно шта је на слици”. Започети разговор са ученицима о томе како смо навикли да одређене предмете гледамо из одређеног угла, и да када тај угао променимо, предмет изгледа потпуно другачије, толико да некад не можемо да га препознамо.

Прећи на страну 24, прочитати текст: „Узми неки предмет, па га окрени-обрни. Гледај га са свих страна. Чучни, ако треба, попни се на прсте или на столицу. Видећеш како твој предмет мења изглед. Пронађи положај у коме постаје тајанствен.” Упитати ученике шта мисле, шта је приказано на прве четири фотографије.

	Тражити од ученика да одреде који предмети су представљени на илустрацијама.
	Наставник отвара одговарајући задатак из дигиталног уџбеника и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе и реши задатак.

Након откривених одговора, указати ученицима на то да, гледани из неких углова, предмети нису само непрепознатљиви већ почну да личе на нешто друго. Прочитати текст: „Затим нађи положај у коме он личи на нешто друго. На шта ти личе овај утикач пуњача за телефон и поштанско сандуче?”

Тражити од ученика да се сете сличних сопствених искустава из живота.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати ученике да ли их балерина и њена хаљина на слици подсећају на облик неке животиње. Након одговора, пристајући и на другачије интерпретације, прочитати текст поред слике: „Играчи и глумци некад направе штос, и промене изглед свог тела. Тако је балерина подигла хаљину и претворила се у лептира.”

Указати на први пример на стр. 25. Питати ученике шта виде на слици. Да ли могу да претпоставе од чега је направљена скулптура на слици? Након одговора прочитати и текст: „Четка и канта су фотографисане одозго. Више не личе на себе. Изгледају као лице са клоновском фризуром и напућеним устима.”

Указати а други пример на истој страни. Упитати ученике шта представља фигура на слици. Од чега је направљена глава мајмунице?

Главни део часа (60 минута)

Наложити ученицима да из кутије с материјалима изваде картицу са бројем 6 и блок са стикерима. Такође, да припреме прибор за цртање.

Прочитати налог с картице:

„Предмет донет од куће погледај са свих страна. Нађи положај у коме он постаје непрепознатљив. Нацртај га тако на стикеру, а на његовој другој страни напиши шта је нацртано. Затим узимај од својих другара друге предмете и с њима уради исто. На крају часа полепите стикере на таблу и направите квиз погађања шта је на ком цртежу.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Ученици цртају предмете донете од куће (штипаљке, пластичне флаше, чаше, оловке, гумице, кључеве, телефоне, мање посуде, рајфове, шнале, кашичице, играчке, компјутерске мишеве...) у различитим положајима. Кад заврше један цртеж, прелазе на други. Међусобно мењају предмете.

У току рада обилазити ученике и мотивисати их да пронађу различите, што необичније углове посматрања предмета. Тражити од ученика да цртају једноставно, оловком, и да направе цртеже што више предмета из што више углова. Сваки цртеж треба да раде на новом стикеру. Подсећати ученике да на другој страни стикера напишу назив нацртаног предмета. Ученици одмах по завршетку сваког цртежа могу залепити стикер на таблу.

Завршни део часа (15 минута)

Организовати квиз погађања. Донете предмете склонити тако да их ученици не виде.

Ученике поделити у две или три групе. Ученици из прве групе договарају се о томе шта мисле, шта је нацртано на првом стикеру. Учитељ/учитељица проверава одговор с друге стране стикера. Ако погоде, добијају поен и погађају даље. Ако не, исто питање погађа следећа група. Побеђује група која сакупи највише поена.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјали из кутије:

картица са задатком бр. 6, блок са стикерима

Додатни материјали:

прибор за цртање

Прибор за следећи час: лименке, кесе од чипса, разна амбалажа, новине, делови старих играчака и предмета, предмети преостали с прошлог часа, подлоге од триплекс папира, селотејп, лепак, пиштољ за топли лепак и сл., темпере или боја у спреју.

Домаћи задатак

Ученици у наредном периоду треба да траже необичне и неуобичајене углове из којих посматрају предмете, као и да, посматрајући обичне предмете, препусте машти да им даје друга значења.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	13, 14
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Облици 2
Наставна јединица	<i>Рециклирај</i>
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – групни
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развијање еколошке свести, маште и комбинаторике, слање еколошких порука стварањем уметничких дела.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.
Међупредметне компетенције	– комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – одговоран однос према окоolini – естетичка компетенција
Кључни појмови	облик и целина, везивање и спајање облика, слање порука преко уметничког дела.
Корелација	свет око нас, грађанско васпитање
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; демонстрира реализацију задатка помаже у реализацији задатка; организује изложбу радова; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате текст у уџбенику; одговарају на питања; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; постављају изложбу.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	Користећи одбачене предмете и њихове делове, спајајући их у целину, ученици праве асамблаже у облику животиње.

Приказ мултимедијалних садржаја

ФИЛМ
Рециклажа

Велика риба, група уметника
Џиновска риба нашла се на обали.
Направљена је од ђубрета извађеног из луке.
Ова скулптура је упозорење на загађење мора и опасност која прети рибама.

Стаклене и пластичне флаше, конзерве, кесе, новине и друге бачене ствари не морају постати отпад. Од њих се у фабрикама могу направити нови предмети. То се зове **рециклажа**.
На тај начин се штеди материјал и чува околина.

Знак за рециклажу има три стрелице које иду у круг.
Многи уметници праве своје скулптуре од одбачених ствари и на тај начин их рециклирају.

26

Маска, Ромулд Хаузм
Четка и канта су фотографисане одозго.
Више не личе на себе.
Изгледају као лице са клоновском фризуром и напућеним устима.

Маска из младунчином, Пабло Пикасо
Један предмет се претворио у лице мајмунце.
Који?

25

Уводни део часа (15 минута)

Подсетити ученике на тему претходног часа: Посматрање предмета из необичних и неубичајених углова, и на то како некад предмети постају непрепознатљиви, а понекад изгледају као нешто друго.

Подсетити ученике да уметници то користе да би створили нова дела. Приказати поново слике са стране 25.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Указати ученицима на уверљивост лица на обе слике, чак и пошто знамо од чега су направљена.

Указати на страну 26 и прочитати текст: „Џиновска риба нашла се на обали. Направљена је од ђубрета извађеног из луке. Ова скулптура је упозорење на загађење мора и опасност која прети рибама.” Напоменути како се уметничким делом може послати порука публици о важности очувања животне средине.

Подсетити ученике на појам рециклажа. Прочитати текст: „Стаклене и пластичне флаше, конзерве, кесе, новине и друге бачене ствари не морају постати отпад. Од њих се у фабрикама могу направити нови предмети. То се зове рециклажа. На тај начин се штеди материјал и чува околина. Многи уметници праве своје скулптуре од одбачених ствари и на тај начин их рециклирају.” Упознати ученике са знаком за рециклажу. Прочитати текст: „Знак за рециклажу има три стрелице које иду у круг” (пример доле, стр 26).

Наставник приказује едукативни филм о рециклажи из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Главни део часа (65 минута)

Саопштити ученицима да ће се данас бавити рециклажом на сличан начин као уметници који су направили џиновску рибу приказану у уџбенику.

Дати налог ученицима да изваде материјал донет од куће: лименке, кесе од чипса, разну амбалажу, новине, делове старих играчака и предмета... Том материјалу додати предмете које су донели прошлог часа.

Дати налог ученицима да из кутије с материјалом изваде картицу бр. 7 и прочитати налог:

„Заједно са другарима распитај се која је животињска врста угрожена загађењем у твом крају. На великом папиру нацртајте облик те животиње, а затим по њему поређајте и залепите предмете које сте донели од куће. Пре тога можете све предмете обојити истом бојом.”

Упознати ученике са чињеницом да у њиховом крају такође постоје угрожене животињске врсте. Набројати локалне угрожене животињске врсте и узроке њихове угро-

жености. У сарадњи са ученицима изабрати једну од њих као мотив за рад.

На једном већем, или више спојених мањих папира, одабрани ученици цртају облик изабране животиње. Остали ученици лепе своје предмете унутар тог облика.

Евентуално, ученици могу бити подељени у неколико група, од којих ће свака радити на свом великом папиру.

Евентуално, у зависности од избора и изгледа животиње коју треба представити, ученици пре лепљења могу предмете обојити темперама или бојом у спреју. Ако се користи боја у спреју, облике мора да фарба учитељ/учитељица у сарадњи са домаром или на отвореном простору без присуства деце.

Може се користити топлотни пиштољ за пластику, дрвофикс или сличан лепак за дрво. Не користити силикон у туби јер има јак мирис и може бити отрован. Напоменути ученицима да не њуше и не стављају у уста материјал којим се лепи, као и да буду опрезни и према себи и према другима током рада.

Завршни део часа (10 минута)

Поставити радове на место на коме могу без оштећења да се осуше ако је коришћен лепак за дрво. Ако је коришћен пиштољ за топлу пластику, радови се могу одмах окачити на зидове.

Пред радовима разговарати са ученицима о њима, о угроженим врстама и важности и начинима за очување природне средине.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 7

Додатни материјали:

лименке, кесе од чипса, разна амбалажа, новине, делови старих играчака и предмета, предмети преостали с прошлог часа, подлоге од триплекс папира, селотејп, лепак, пиштољ за топли лепак и сл., темпере или боја у спреју.

Прибор за следећи час: пратећи папир из кутије (Увеличај) и један папир из блока, материјал за комбиновану технику по жељи; акварел – меке оловке, темпере – туш, акварел – дрвене боје...

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	15, 16
Школа и разред	
Учитељ/Наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Облици 2
Наставна јединица	Увеличај
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развијање перцепције, опажања различитих текстура, сензибилитета за ритам.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;
Међупредметне компетенције	– рад с подацима и информацијама – решавање проблема – естетичка компетенција
Кључни појмови	облик и целина, везивање и спајање облика
Корелација	свет око нас
Активности учитеља/наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; врши демонстрацију; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; организује спремање учионице; помаже у реализацији задатка; организује изложбу радова; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате излагање предавача; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; постављају изложбу; анализирају своје и туђе радове; спремају учионицу.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	слике текстура настале по моделу или предлошцима из кутије урађене комбинованом техником по жељи

Приказ мултимедијалних садржаја

5 / 7

Ствари можеш погледати и изблиза. Баш, баш, баш, изблиза. Ако треба, употреби и лупу. Тада оне или материјал од кога су направљене могу постати нешто сасвим ново.

АКТИВНОСТ
Увеличај

Маслачак
Лист

Крило лептира
Глава мравца

АКТИВНОСТ
Погледај увеличане снимке

Тайјуна / Бети цвек, Уордифа О'Киф
Оно што видиш као мало, можеш насликати вео велико, много веће него што је у природи.

Број 31, Џексон Поллок
И још веће, толико велико да му се не види облик, већ само шара. Такву шару можеш нацртати и на мањем папиру, и опет ће изгледати велико.

Уводни део часа (15 минута)

Упутити ученике на стр. 27 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује страницу из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати ученике загледају ли се некад у неки материјал или приказ толико да почну да примећују детаље које до тада нису видели. Да ли су се некад загледали у воду у плићаку, ватру у пећи, песак на игралишту? Да ли су некад пажљиво гледали длачице на ћебету или кућном мезимцу, просуто брашно на столу, испуцалу земљу на сунцу? Да ли у таквим случајевима ти прикази почну да изгледају као да су с неке друге планете? Или као да су већи него што јесу?

Дати ученицима лупу да кружи по учионици уз налог да кроз њу погледају сопствене нокте и шаре на јагодицама прстију.

Док лупа кружи, указати на фотографије на стр. 27 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличане примере из дигиталног уџбеника, додатно увеличавајући њихове детаље дигиталном лупом на пројекционом платну.

Упитати ученике на шта их подсећају фотографије маслачка, крила лептира и листа. А на шта увеличана фотографија мравца? Тражити од ученика да у учионици пронађу сличне, интересантне приказе. Упитати ученике могу ли се такви прикази искористити као тема за ликовни рад.

Указати ученицима на примере на страни 28 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Указати на то да су прикази толико увеличани да се посматрачи осећају као патуљци поред тих слика.

Главни део часа (65 минута)

Наложити ученицима да из кутије с материјалима изваде картицу са задатком бр. 8, пратећи папир (Увеличај) и један папир из блока.

Прочитати налог с картице: „Искористи примере као подстицај. Нацртај их огромне, преко целог свог папира. Нацртај и себе, као патуљка у том џиновском свету.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Ученици на својим папирима, преко целе површине цртају текстуре испирисани текстурама са пратећег листа. Поред тога, могу нацртати и себе, као патуљка у новом свету.

Опционо, ученици могу цртати увеличане текстуре предмета које су донели: кестена, каменчића, лишћа, крзна, зрневља и сл. У том случају, било би добро да сваки ученик има лупу донету од куће.

Ученици на свом раду могу приказати и више текстура, једне поред или једне преко других.

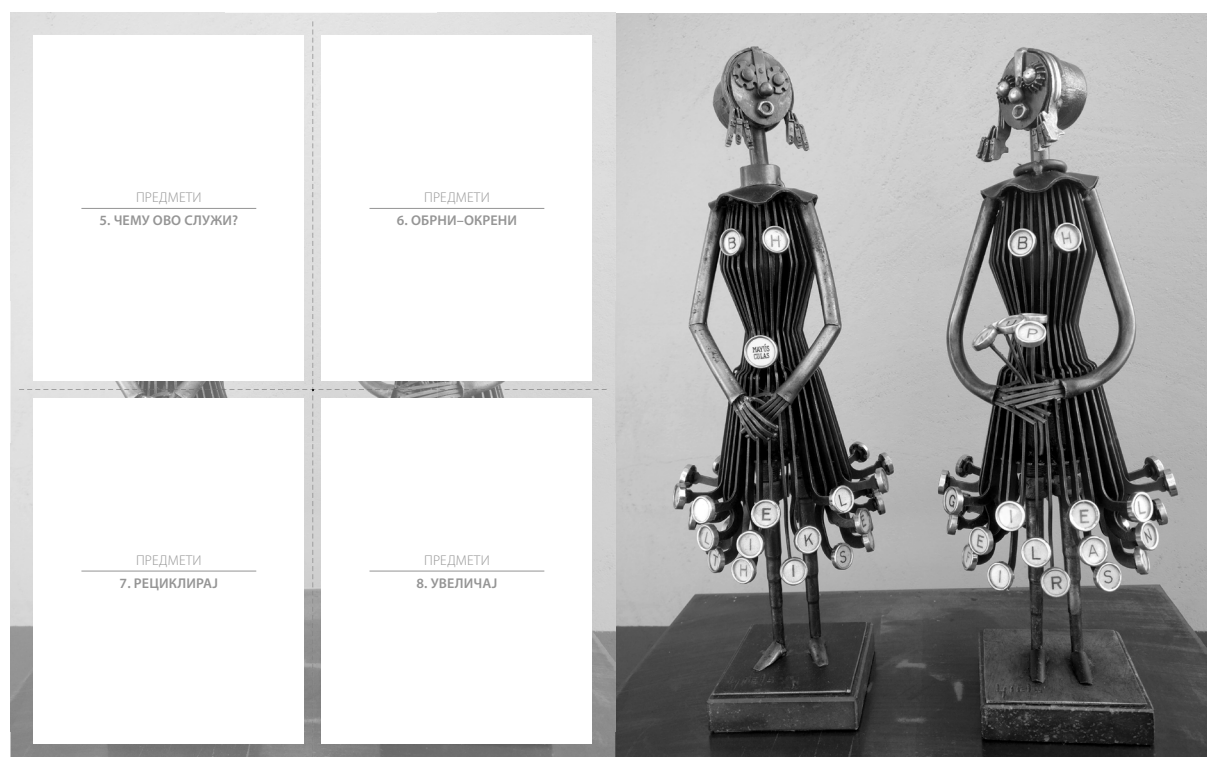
Ученици могу радити техником или комбинованим техникама по свом избору или избору учитеља/учитељице: акварел – меке оловке, темпере – туш, акварел – дрвене боје...

У току рада обилазити ученике, распитивати се шта раде, шта им на њиховим моделима привлачи највише пажње, подстицати их да текстуре увеличају што је могуће више, разговарати о утиску који шаре на предметима остављају на њих, да ли их на нешто подсећају.

Завршни део часа (10 минута)

Наложити ученицима да спреме учионицу, и направити мању изложбу у учионици. Тражити од ученика да коментаришу радове и своје утиске о њима. Наводити ученике да се не труде да препознају која врста материјала је приказана и да не оцењују радове по томе, већ по томе која шара њима изгледа убедљиво и узбудљиво.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место. Друга слагалица је сложена. Приказује фигуре – асамблаж направљен од делова писаће машине.

Анализирати репродукцију са ученицима. Упитати ученике какав утисак на њих оставља. Ако је могуће, показати ученицима како изгледа писаћа машина (пример у прилогу) и објаснити чему служи. Упитати ученике да ли су је некад видели. Анализирати који делови машине су искоришћени за делове тела... Шта то десна фигура држи у руци? Упитати ученике да ли ове фигуре изгледају као да разговарају? Да ли би оне тада размењивале своје делове?

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 8, пратећи папир из кутије (Увеличај) и један папир из блока

8. Увеличај

Додатни материјали:

материјал за комбиновану технику по жељи; акварел – меке оловке, темпере – туш, акварел – дрвене боје...

Прибор за следећи час: пратећи лист из кутије (Слично је...), прибор за цртање.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	17, 18
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Слично или различито
Наставна јединица	Слично је
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – групни – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица – игровне активности – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање сличности појмова; по различитим особинама.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – естетичка компетенција
Кључни појмови	облик и целина, везивање и спајање облика
Корелација	свет око нас, српски језик, математика, грађанско васпитање

Активности учитеља/ наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; дели ученике на групе; даје налог за играње игре асоцијација; даје задатак; објашњава задатак; демонстрира реализацију задатка; помаже при реализацији задатка; организује изложбу радова; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке; организује спремање учионице
Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; дају примере из личног искуства; решавају задатак из уџбеника; дају примере из личног искуства; играју игру асоцијација; раде практичан рад; постављају изложбу; анализирају своје и туђе радове; спремају учионицу
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	цртеж на коме су повезани задати појам и другостепена асоцијација на њега

Приказ мултимедијалних садржаја

Aa

2 / 5

Ствари могу бити по нечему сличне, а опет потпуно различите. Лубеница и трешња су сличне: обе су обле, слатке, имају коштице, једомо их лети. Али, лубеница је велика, а трешња мала. Трешња изгледа као патуљак поред лубенице. Лубеница изгледа као цин.

Пошто су оне по величини толико различите, кажемо да су супротне, као што су **супротне**:

вруће и хладно,

лево и десно,

старо и ново,

близу и далеко.

ГАЛЕРИЈА

31

101

Уводни део часа (25 минута)

Упитати ученике да ли знају игру асоцијација. Да ли су је некада играли? Тражити од ученика да објасне ток игре.

Констатовати да нас једна реч увек подсећа на још неку реч или неке речи. Зашто? По чему повезујемо те појмове? Тражити примере и одговоре од деце. Констатовати да, при асоцијацијама, ми упоређујемо облик нечега, боју, изглед, али и намену, старост, звук, брзину, тежину, мирис и разне друге особине.

Упитати ученике може ли се слична игра употребити за добијање идеје за цртеж или слику. Упутити ученике на страну 30.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст: „Изабери неки предмет, па га опиши. Какав је, какве су му особине? Које је боје, величине, да ли је правилан или не? Чему служи? Да ли је провидан? Можда је гладак или храпав? Испупчен или удубљен? Сети се шта још има сличне особине, па се тиме играј. Ево, на пример, овако. Пробудиш се, а глава ти је на јастуку. Бео је, четвртаст и мек. Шта је слично? Мека је вата. На шта личи вата? Шта је слично?

По облику и боји мало личи на облак?

Па то значи да можеш да нацрташ себе како спаваш на облаку као на јастуку!”

Указати на примере јастука, вате, облака и девојчице на облаку. Поновити особине које су, као асоцијације, водиле од прве до последње слике.

Указати ученицима на следећи пример и прочитати текст: „Онда седнеш да доручкујеш. Испред тебе су виљушка и нож. Виљушка је оштра и боцка. Шта је слично? Да ли тебе некад нешто убоде? Можда комарац? Ето, нацрташ комарца који је кренуо на доручак. И тако можеш цео дан.” Поразговарати са ученицима о примерима, тражити од њих да на основу истог почетног примера наведу алтернативна решења асоцијацијама.

Поделити ученике на две групе. Прва група смишља неки појам, један од ученика га изговара наглас. Ученици друге групе треба да смисле што више особина које га описују. Учитељ/учитељица записује задати појам и одговоре на табли. Затим друга група задаје појам првој. Одиграти неколико кругова. Победник је она група која се сетила већег броја особина. Током игре наводити ученике да изговоре различите особине појмова; по облику, боји, чврстоћи, величини, намени, пореклу, провидности, храпавости...

Главни део часа (50 минута)

Рећи ученицима да ће сада асоцијације искористити као идеју за цртеж. Наложити им да из кутије с прибором изваде картицу са задатком бр. 9 и пратећи лист (Слично је...) и да припреме прибор за цртање.

Прочитати налог с картице: „Изабери један од појмова са папира и препиши га у први правоугоник. У следећи упиши своју асоцијацију, а у следећи асоцијацију на асоција-

цију. Смисли цртеж на коме су повезане речи из првог и последњег правоугаоника.”
Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Ученици сами граде мрежу асоцијација којом долазе до идеје за рад.

У току рада обилазити ученике, разговарати о могућностима, наговештавати могућности, мотивисати да размишљају о особинама предмета и њиховим комбинацијама.

Завршни део часа (15 минута)

Спремање учионице. Тражити од ученика да представе своје радове. Инсистирати да објасне којим асоцијацијама су се служили како би дошли до идеје за рад. Којих особина појмова су се сетили и које су искористили? Упоредјивати различите идеје и асоцијације до којих су ученици дошли на основу истих појмова.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 9, пратећи лист (Слично је...)

9. Слично је ....

Појмови: кофидер, танкир, прозор, небо, трава, сат, инд, клуч, четка за косу, поморанџа, сирена, тепих, сова, сјајалица.

Нацртај цртеж на коме су повезани појмови из првог и трећег правоугаоника.

Додатни материјал: прибор за цртање.

Прибор за следећи час: часописи, маказе, лепак, папир из блока.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	19, 20
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Слично или различито
Наставна јединица	Различитио
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Препознавање различитих особина и намена предмета, појава, ствари.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– рад с подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – естетичка компетенција
Кључни појмови	облик и целина, везивање и спајање облика
Корелација	свет око нас, српски језик, математика, грађанско васпитање
Активности учитеља/наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; приказује инсерт из филма (алтернативно); тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; упозорава ученике на правилно и безбедно руковање материјалом; помаже у реализацији задатка; организује спремање учионице; организује изложбу радова; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; постављају изложбу; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	надреалистички колажи настали комбиновањем фотографија из часописа

Приказ мултимедијалних садржаја

6. СЛИЧНО ИЛИ РАЗЛИЧИТО

Ни пас, ни перика нису смешни.
Да ли су ти смешни када су заједно?
Неке ствари су сличне, а неке различите.
Забављај се комбинацијама!

29

ГАЛЕРИЈА

Избери неки предмет, па га опиши. Какав је, какве су му особине? Које је боје, величине, да ли је правилан или не? Чему служи? Да ли је провидан? Можда је гладак или храпав? Испућен или удубљен? Сети се шта још има **сличне** особине, па се тиме играј. Ево, на пример, овако. Пробудиш се, а глава ти је на јастуку. Бео је, четвртаст и мек. Шта је слично?

Мека је вата. На шта личи вата? Шта је слично? По облику и боји мало личи на облак? Па то значи да можеш да нацрташ себе како спаваш на облаку као на јастуку!

Онда седнеш да доручикујеш. Испред тебе су виљушка и нож. Виљушка је оштра и боцка. Шта је слично? Да ли тебе некад нешто убоде? Можда комарац? Ето, нацрташ комарца који је кренуо на доручак. И тако можеш цео дан.

Поред сличности, потражи и **разлике**. Избери сасвим обичне, али различите предмете и стави их једне до других. Можда ће и они постати интересантни, смешни или чак страшни.

30

ГАЛЕРИЈА

ГАЛЕРИЈА

ГАЛЕРИЈА

Уводни део часа (10 минута)

Указати ученицима на стр. 29 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати ученике да ли су смешне посебне фотографије кучета и перике. А да ли им је смешан приказ кучета са периком?

Упитати ученике зашто нам је та слика смешна. Констатовати да је то због тога што је такав приказ неуобичајен, те да перика никако не припада кучету. Да су куче и перика потпуно различити.

Тражити од ученика да наведу још сличних примера. Шта би било смешно? Смешно би било када би у школу дошли у кућним папучама. Када би уместо мајице обукли кесу. Када би у шетњу, на повоцу, извели кућног љубимца – рибицу или корњачу. Ако је могуће, приказати инсерт из Чаплиновог филма *Злајина јрозница* и сцену у којој једе ципелу (Charlie Chaplin Eating His Shoe – The Gold Rush). Линк: <https://www.youtube.com/watch?v=gY0DOnNK3Wg>

Констатовати да неуобичајене комбинације често делују смешно. А, ако делују смешно, можда могу изазвати и неко друго осећање. Указати на последњи ред примера на страни 30 и прочитати текст: „Поред сличности, потражи и разлике. Изабери сасвим обичне, али различите предмете и стави их једне до других. Можда ће и они постати интересантни, смешни или чак страшни.”

Прокоментарисати примере кроз разговор с децом. Какав утисак на њих оставља који пример? Констатовати да обични предмети могу постати целе приче ако се поставе једни поред других.

Главни део часа (70 минута)

Наложити ученицима да из кутије с материјалом изваде картицу са задатком бр. 10 и један папир из блока. Прочитати налог: „Из часописа исеци делове различитих фотографија. Наређај их на папиру. Искомбинуј их на немогуће начине. Покушај да добијеш смешну слику. Онда их залепи.”

Додатно објаснити ако је то потребно; ученици делове различитих фотографија из часописа слажу у нове целине на папиру, правећи нове ситуације.

У току рада обилазити ученике, разговарати о решењима и мотивисати их на експериментисање. Наводити ученике да делове фотографија искористе у другачијем контексту од онога што оне заиста представљају. Наводити ученике да буду духовити.

Упозоравати ученике да користе лепак на одговоран начин, да га не наносе нигде осим на површину коју желе да залепе, да га не једу и не њуше. Упозоравати их да се не играју маказама и да нипошто не употребљавају маказе као оружје у игри.

Завршни део часа (10 минута)

Спремање учионице. Направити мању изложбу на табли. Тражити од ученика да представе своје радове и прокоментаришу и друге радове који на њих остављају утисак. Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 10, један папир из блока

Додатни материјали:

часописи, маказе, лепак,

Прибор за следећи час: креде у боји

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	21, 22
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Слично или различито
Наставна јединица	Сујројно
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – групни
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – хеуристички приступ – рад на тексту и писани радови – игровне активности
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Разумевање и уочавање супротности
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – естетичка компетенција
Кључни појмови	супротности
Корелација	свет око нас, музичка култура, српски језик, математика, физичко васпитање, грађанско васпитање, верска настава
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; даје задатак – игру; објашњава задатак; даје задатак – колективни цртеж.

Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају пример; дају примере из личног искуства; играју игру; раде практичан рад; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	цртежи урађени кредама у боји на табли на којима су приказане истовремене супротности

Приказ мултимедијалних садржаја

Aa

2 / 5

Ствари могу бити по нечему сличне, а опет потпуно различите. Лубеница и трешња су сличне: обе су обле, слатке, имају коштице. Једемо их лети... Али, лубеница је велика, а трешња мала. Трешња изгледа као патуљак поред лубенице. Лубеница изгледа као цин.

Пошто су оне по величини толико различите, кажемо да су супротне, као што су **супротне**:

вруће и хладно,

лево и десно,

старо и ново,

близу и далеко.

31

ГАЛЕРИЈА

Које супротности су представљене на овој фотографији?

Црцано светлосиц, Рене Магрит

На овој слици све изгледа како треба. Али откуд усред ноћи тако лепа бела облаци на светлоплавом небу?

Тако је то кад су дан и ноћ приказани заједно.

Можеш ли да се сетиш још неких супротности? Можеш ли да их нацрташ заједно?

32

Уводни део часа (15 минута)

Подсетити ученике на појмове обрађиване на претходним часовима: слично, различито. Подсетити их на различите особине појмова које су набрајали и игру асоцијација. Упутити ученике на страну 31 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати ученике по чему су сличне трешња и лубеница. Саслушати одговоре. Прочитати текст: „Ствари могу бити по нечему сличне, а опет потпуно различите. Лубеница и трешња су сличне: обе су обле, слатке, имају коштице, једемо их лети... Али, лубеница је велика, а трешња мала. Трешња изгледа као патуљак поред лубенице. Лубеница изгледа као цин. Пошто су оне по величини толико различите, кажемо да су супротне.” Указати ученицима на следеће примере и прочитати текст: „Као што су супротни: вруће и хладно, старо и ново, лево и десно, близу и далеко”.

Констатовати да готово сваки појам има своју супротност. Додатно објаснити разлику између појмова „различито” и „супротно”. Објаснити појам супротности као две крајности једне особине: дубина – плитко и дубоко; дужина – дугачко и кратко; гласноћа – гласно и тихо; старост – старо и младо; свежина – свежа и бајато...

Указати ученицима на примере са стране 32 уџбеника. Упитати ученике какав утисак на њих оставља прва слика. Шта је приказано на њој? О којим супротностима је реч? Да ли је духовита на сличан начин као слика кучета са периком на страни 29?

Тражити од ученика да на исти начин анализирају други пример на истој страни.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Главни део часа (70 минута)

Наложити ученицима да из кутије са материјалима изваде картицу са задатком бр. 11. Прочитати налог с картице: „Ти и другари поделите се у две групе. Прва група смишља појам и један од ученика црта га на табли. Ученици из друге групе треба да се сете шта представља супротност нацртаном облику и да га нацртају поред њега. Учитељ додељује поене за сваку смишљену супротност. Користите креде у боји.”

Организовати ученике у групе и водити игру. У току игре коментарисати решења, у случају понављања одговора, одговор похвалити као тачан али неприхватљив и тражити и алтернативно решење.

Након 40 минута завршити игру и прогласити победника.
Дати свакој групи задатак да од изабери по један пар супротности нацртаних на табли.
Обрисати таблу. Групе имају задатак да осмисле и нацртају, свака на својој половини табле, цртеже који ће на смешан начин објединити изабране супротности.

Завршни део часа (5 минута)

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије: картица са задатком бр. 11

Додатни материјал: креде у боји.

Прибор за следећи час: пратећи папир (ко је главни?), прибор за цртање.

Домаћи задатак

Изглед табле

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	23, 24
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Слично или различито
Наставна јединица	Ко је главни
Врста (тип) часа	– обрада – утврђивање
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање и коришћење различитих начина да се истакне један део целине.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – естетичка компетенција
Кључни појмови	облик и целина, истакнути део целине
Корелација	свет око нас, музичка култура, српски језик
Активности учитеља/наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; даје задатак; објашњава задатак; демонстрира реализацију задатка; помаже у реализацији задатка; организује спремање учioniце; организује изложбу радова; са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; раде практичан рад; анализирају примере; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	Сваки ученик ради неколико цртежа од којих је на сваком, на различит начин, истакнут један део целине.

Приказ мултимедијалних садржаја

3 / 5

Када желиш нешто да истакнеш, да учиниш важнијим, само треба да га учиниш другачијим, различитим од свега осталог. Онда ће свима упадати у очи. То није тешко. Можеш:

да му промениш облик,   да га издвојиш,   да му промениш боју,

да му промениш положај,   да га окренеш,   да га украсиш.

Или, једноставно, да га нацрташ веће него било шта друго.

33

ЗАДАТАК
По чему се разликује?

Победник, Иван Мештровић
Скулптура *Победник* најпознатији је споменику у Београду.
На које начине је он истакнут?

Победник у једној руци држи меч, а у другој, на испруженом длану му стоји птица. Он представља храброг и непобедивог јунака.

34

113

Уводни део часа (15 минута)

Указати ученицима на стр. 33 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Напоменути да је на сваком примеру приказано неколико истих ствари. Набројати шта је на којој фотографији: птице, јабуке, воће, коцке, паткице, слагалице, јаја. Упитати ученике да ли им једно од јаја нарочито привлачи пажњу. А нека од коцкица? Зашто?

Констатовати да предмет који је на неки начин другачији од осталих сличних предмета постаје наглашен, важнији од осталих и да нам „упада у очи“.

Кроз разговор са ученицима прокоментарисати сваки од примера. Тражити од ученика да уоче на који начин је на којој фотографији један од елемената издвојен, наглашен.

Ученици коментаришу примере гледајући их у својим уџбеницима.

Наставник отвара одговарајући задатак из дигиталног уџбеника и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе и реши први задатак. То понавља за сваку следећу страну задатка.

Указати на страну 34, представити ученицима скулптуру *Победник* и прочитати текст: „Скулптура *Победник* најпознатији је споменик у Београду. *Победник* у једној руци држи мач, а у другој, на испруженом длану му стоји птица. Он представља храброг и непобедивог јунака.“

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати питање: На које начине је он истакнут? Тражити од ученика да наведу што више одговора: споменик је подигнут, осветљен, издвојен.

Главни део часа (60 минута)

Саопштити ученицима да ће данас радити радове на којима ће наглашавати, учинити важнијим од осталих, неке од нацртаних облика.

Тражити од ученика да из кутије с материјалом изваде картицу са задатком бр. 12 и пратећи папир (Ко је главни?), као и да припреме прибор за цртање.

Прочитати налог с картице: „За сваки правоугаоник изабери по један облик који ћеш нацртати. Птицу, тањир, лопту, клоуна... Нацртај их по четири у сваком правоугаонику, три иста, а једног посебно истакни. У сваком правоугаонику искористи другачији начин

за истицање. Можеш да их издвојиш, украсиш, промениш облик, промениш положај, окренеш, промениш боју, повећаш... или смислиш неки други начин.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. У сваком правоугаонику на папиру ученици цртају низ истих представа. Једну од њих наглашавају на неки од наведених начина, а могу смислити и друге (појачана контурна линија, интензивнија боја, другачија шара...). У сваком правоугаонику треба да искористе другачији вид наглашавања.

У току рада обилазити ученике, наставити разговор, индивидуално, у групи или фронтално о различитим могућностима наглашавања.

Завршни део часа (15 минута)

Спремање учионице. Направити изложбу на табли или зиду учионице. Тражити од ученика да коментаришу своје и туђе радове и оцене колико се убедљиво истичу поједини облици на радовима.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Трећа слагалица је сложена. У питању је репродукција слике „Царство светлости”, а аутор је Рене Магрит.

Ова слика је позната ученицима од прошлог часа. Пустити ученике да изнесу своје доживљаје слике.

Додатни материјал из кутије: картица са задатком бр. 12, пратећи папир (Ко је главни?)

12. Ко је главни?

Додатни материјал: прибор за цртање.

Прибор за следећи час: пратећи папир 13 (Покрени фигуре) из кутије, један листи из блока, прибор за цртање, маказе и лепак.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	25, 26
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Покретно или непокретно
Наставна јединица	Покрени фигуре
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – хеуристички приступ – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица – игровне активности
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање карактеристика положаја тела који наговештавају кретање. Уочавање и представљање визуелних разлика између тела људи и животиња у мировању и у покрету.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – одговорно учешће у демократском друштву – одговоран однос према здрављу – естетичка компетенција
Кључни појмови	кретање облика у простору
Корелација	свет око нас; музичка култура; физичко васпитање; грађанско васпитање
Активности учитеља/ наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; врши демонстрацију; поставља питања; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; помаже при реализацији задатка; организује спремање учионице; организује изложбу радова; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; дискутују; анализирају примере; заузимају различите положаје тела: раде практичан рад; спремају учионицу; постављају изложбу; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	цртежи са елементима колажа на којима су представљена бића у покрету

Приказ мултимедијалних садржаја

7. ПОКРЕТНО ИЛИ НЕПОКРЕТНО

Вода је **плуснула**.
Капљице **падају**.
Вода може да се креће на много начина. Знаш ли још неке?

Шта се све креће?
Испробај положаје у којима изводиш покрете.
Нацртај како се нешто креће!

35

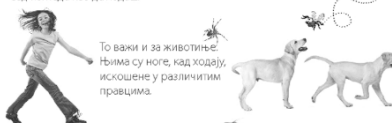

ЗАДАТАК Ко се креће?

Сигурно ни ти, као ни вода, не изгледаш исто када стојиш мирно и када се крећеш?

Стави десну ногу напред, а леву назад. Леву руку напред, десну назад. Сад изгледаш као да ходаш.

То важи и за животиње: њима су ноге, кад ходају, искошене у различитим правцима.

Направи различите покрете. Обрати пажњу на положај руку и ногу. Да ли је неко раме више од другог? Како стоји глава? Да ли леђа стоје право или су савијена као змија?

Искоси цело тело, можда ћеш изгледати као да трчиш или возиш ролере. Или као да летиш док изводиш жаблић скок. Само паз да не паднеш на нос.

36

Уводни део часа (20 минута)

Указати ученицима на пример са стране 35 уџбеника.

	Ученици гледају пример у својим уџбеницима.
	Наставник приказује увеличан пример из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст: „Вода је пљуснула. Капљице падају. Вода може да се креће на много начина. Знаш ли још неке начине кретања? Шта се све креће? Испробај положаје у којима изводиш покрете. Нацртај како се нешто креће!”

Саопштити учеицима да ће се на данашњем часу бавити кретањем.

Прочитати поново питање везано за начине кретања воде. Одговоре записати на табели. Вода може да: тече, слива се, прска, шикља, цури, цурка, лије, капље, ромиња, сипи, пада, таласа... Указати на то да постоји велики број речи за опис кретања воде.

Упутити ученике на стр. 36 уџбеника.

	Ученици гледају примере у својим уџбеницима.
	Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст: „Сигурно ни ти, као ни вода, не изгледаш исто када стојиш мирно и када се крећеш.” Указати на прва два примера. Тражити од ученика да објасне у чему се разликују положаји деце на првој од деце на другој фотографији. По чему видимо да су деца на другој фотографији у покрету? Наводити децу да увиде да су положаји делова тела другачији.

Тражити од ученика да одреде на којој фотографији су деца у покрету, а на којој мирују.

Наставник отвара одговарајући задатак из дигиталног уџбеника и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе и реши задатак.

Прочитати текст: „Стави десну ногу напред, а леву назад. Леву руку напред, десну назад. Сад изгледа као да ходаш.” Извести једног ученика пред таблу и тражити од њега да заузме положај као девојчица на слици.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличан пример из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Тражити од ученика да увиде по чему се тај положај разликује од обичног стајања и да одаје утисак кретања.

Прочитати текст: „То важи и за животиње. Њима су ноге, кад ходају, искошене у различитим правцима.” Указати ученицима на примере животиња и на другачије положаје ногу пса на првој и другој слици.

Прочитати текст: „Направи различите покрете. Обрати пажњу на положај руку и ногу. Да ли је неко раме више од другог? Како стоји глава? Да ли леђа стоје право или су савијена као змија? Искоси цело тело, можда ћеш изгледати као да трчиш или возиш ролере. Или као да летиш док изводиш жабљи скок. Само пази да не паднеш на нос.”

Анализирати примере кроз демонстрацију с моделом и разговор. Посебно обратити пажњу на положај главе, рамена, тела, руку и ногу.

Захвалити моделу и вратити га на место. Тражити од свих ученика да заузму различите положаје који подсећају на кретање приликом неких активности (шутирање лопте, бацање, хватање, загрљај, копање, ношење тешког терета...). Подсетити ученике на положаје које заузимају док играју уз музику. Тражити од ученика да се задрже у заузетој пози, концентришући се на положај сопственог тела. Да увиде како су им у одређеним позама положаји руку, ногу, главе, тела на различитим висинама и искошени у различитим правцима. Подсећати ученике на важност бављења физичким активностима.

Указати на страну 41 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Тражити од ученика да именују начине кретања које виде на сликама. Подсетити их на бројност начина кретања воде и рећи да постоји мноштво речи које описују кретања људи и животиња.

Подсетити ученике на примере воде и ватре са стране 16 и скулптуре цвета на стр. 17.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекцијом платну.

Констатовати да изувијани облици такође изгледају као да су у покрету. Сугерисати ученицима да и изувијане облике могу искористити у свом раду.

Указати на примере из стрипова. Прочитати текст: „Кретање бића и машина у стриповима приказује се помоћу облачића иза онога што се креће, или помоћу цртица и линија које представљају трагове кретања”.

Указати како добијамо утисак кретања захваљујући „траговима кретања”, линијица и облачића, иза или поред предмета нацртаних у стриповима.

Главни део часа (60 минута)

Тражити од ученика да из кутије с материјалом изваде картицу са задатком бр. 13, пратећи папир (Покрени фигуре), један листи из блока, као и да припреме прибор за цртање, маказе и лепак.

Прочитати налог са картице: „Исеци са папира руке и ноге. Нацртај тела бића којима припадају, па им их залепи. Покушај на их наместиш тако да изгледају као да се крећу. Ако треба, доцртај им цртице и облачиће који објашњавају кретање.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Ученици са пратећег папира исецају нацртане руке и ноге. Затим смишљају бића којима би те руке и ноге могле да припадају. Цртају их на папиру из блока и додају им исечене руке и ноге, трудећи се да их наместе тако да бића изгледају као да су у покрету. Кад их наместе у одговарајући положај, треба да их залепе.

Напоменути ученицима да покушају да осмисле неку врсту теме за свој рад; да представе трку, вежбаоницу, утакмицу, учионицу за време одмора или сличан догађај или простор у коме је уобичајено да се људи крећу.

Напоменути ученицима да бића која цртају могу, али не морају бити стварна, могу изгледати како год они желе.

У току рада подсећати ученике на разне облике кретања (трчање, скакање, превртање, љуљање, ваљање, вртење...).

Подсећати их да коси положаји дају утисак кретања. Подсећати на начин представљања кретања у стриповима.

Ученици поред примера руку и ногу са пратећег папира могу и сами да доцртавају руке и ноге.

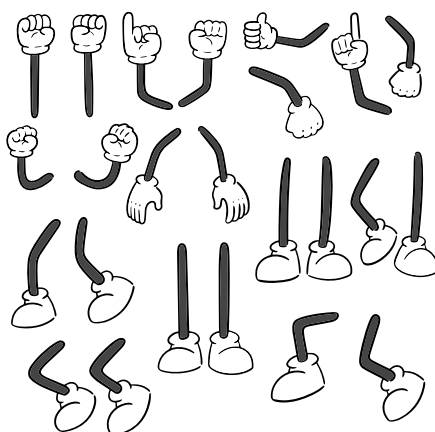
Завршни део часа (10 минута)

Спремање учионице. Направити изложбу на табли или зиду учионице.

Тражити од ученика да препознају и наброје приказане врсте кретања. Тражити од ученика да оцене на којим радовима је кретање најуверљивије приказано.

Додатни материјали из кутије: картица са задатком бр. 13, пратећи папир (Покрени фигуре) из кутије, један лист из блока

13. Покрени фигуре

Додатни материјали: прибор за цртање, маказе и лепак.

Прибор за следећи час: папир из блока, прибор за цртање или сликање по договору или по избору ученика.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	27, 28
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Покретно или непокретно
Наставна јединица	Плес
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Увиђање карактеристика положаја тела људи и животиња приликом кретања у групи и начина да се визуелно представи кретање.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– решавање проблема – естетичка компетенција
Кључни појмови	кретање више облика у простору
Корелација	свет око нас, музичка култура, физичко васпитање, грађанско васпитање
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; организује спремање учioniце; организује изложбу радова; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; раде практичан рад; спремају учионицу; постављају изложбу представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	Цртаћом или сликарском техником по договору или жељи ученици стварају рад на коме представљају бића која се крећу у групи.

Приказ мултимедијалних садржаја

Људи када се крећу у групи често заузимају сличне положаје.

Положаји свих играча у групи су готово исти. Ипак, сваки је мало другачији. То игру чини живљом и занимљивијом.

Војници када ходају држе леђа право и сви изгледају исто. Зато делују укочено, па нам се чини као да стоје мирно с подигнутим ногама.

И животиње се често крећу у друштву. Када су у крду, колони или јату, све заузму сличан положај и иду у истом правцу.

37

Иркс, Анри Матис
Нацртај плесаче. Сваком нацртај мало другачији положај тела, руку и ногу.

Пећински цртач
Кад нацрташ много људи или животиња једне преко других, изгледаће као да су у покрету. Ове лавице нацртати су врло, врло давно пећински људи на зиду своје пећине. Видиш ли на слици још неку животињу поред лавица?

38

Уводни део часа (15 минута)

Подсетити ученике на градиво с прошлог часа: кретање и начини приказивања кретања; извијени, неправилни облици, цртице и облачићи у стриповима, кос положај тела, различите висине и положаји екстремитета код људи и животиња. Поново показати примере из уџбеника и најуспешније ученичке радове с прошлог часа.

Упутити ученике на стр. 37 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст: „Људи када се крећу у групи, често заузимају сличне положаје. Положаји свих играча у групи су готово исти. Ипак, сваки је мало другачији. То игру чини живљом и занимљивијом.”

Указати ученицима на то да су положаји играча на слици слични, али не потпуно исти.

Указати ученицима на следећи пример и прочитати текст: „Војници када ходају, држе леђа право и сви изгледају исто. Зато делују укочено, па нам се чини као да стоје мирно с подигнутим ногама.”

Указати ученицима на то да су положаји војника потпуно исти, и да је утисак покрета много слабији од слике играча. Констатовати да, када приказујемо групу људи који се крећу, утисак ће бити много бољи ако им се положаји помало разликују.

Тражити од ученика да наведу ситуације у којима се они крећу у групи. Објаснити им да би, када се крећу у колони у саобраћају, требало да буду што сличнији војницима; да држе уредну колону, да размаци између парова буду исти, да брзина буде свима иста. Да се нипошто међусобно не гурају или не саплићу, да не искачу из колоне, да, ако имају разлог да застану, упозоре вођу групе.

Указати ученицима на примере кретања животиња и прочитати текст: „И животиње се често крећу у друштву. Када су у крду, колони или јату, све заузму сличан положај и иду у истом правцу.”

Указати на то да животиње на слици изгледају као да се крећу, да све заузимају сличне, али не потпуно исте положаје.

Указати на то да се и на сликама на страни 38, исто као и на фотографијама, положаји појединачних играча и лавица помало разликује. Али да видимо да се крећу и на једној и на другој слици.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Рећи ученицима неколико речи о томе како су људи пре него што су почели да праве градове често користили пећине као скровишта, да су по њиховим зидовима цртали животиње и да је ово један од таквих цртежа.

Главни део часа (65 минута)

Рећи ученицима да из кутије с пратећим материјалом изваде картицу са задатком бр. 14, и један папир из блока, као и да припреме прибор за цртање или сликање по договору или избору ученика.

„Нацртај групу људи који играју. Сваком човеку нацртај мало другачији положај тела, главе, руку и ногу.”

Додатно објаснити ако је то потребно; ученици треба да представе групу људи који играју. Могу цртати или сликати људе који играју коло, или су у играоници, дискотеци. Подсећати их да сваком играчу дају сличан, али ипак посебан положај. Тражити од ученика да представе и где се радња рада одвија, да представе простор у коме људи плешу. У току рада обилазити ученике и кроз индивидуалне разговоре понављати градиво са овог и прошлог часа.

Завршни део часа (10 минута)

Спремање учионице. Направити изложбу на табли или зиду учионице. Тражити од ученика да кажу на којим радовима је најбоље приказана игра. Тражити од ученика да упореде ове радове с радовима са прошлог часа и да на њима пореде положаје тела.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 14, папир из блока

Додатни материјал:

прибор за цртање или сликање по договору или по избору ученика.

Прибор за следећи час: пратећи папир из кутије (Мобил), као и материјал за прављење скулптуре – мобила: чачкалице, чепови од плуте, стикери, штапићи за ражњиће и селотејп.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	29, 30
Школа и разред	
Учитель/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Покретно или непокретно
Наставна јединица	Мобил
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање кретања у природи, као и струјања ваздуха у затвореном простору.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – рад с подацима и информацијама – решавање проблема
Кључни појмови	кретање у природи, струјање ваздуха
Корелација	свет око нас
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; упозорава ученике на безбедно коришћење материјала; демонстрира реализацију задатка; помаже у реализацији задатка; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	скулптура – мобил склопљена од делова из кутије

Приказ мултимедијалних садржаја

У природи се свашта креће. Сунце, Месец, звезде. Све што је на нашој планети окреће се с њом. Некад се земља задрмаса. То зовемо земљотрес.

Ваздух се такође креће. Њега не видимо, али видимо како он покреће облаке, крошње, лишће које лети, таласе, ветрењаче...

У затвореном, ваздух се не креће тако јако и брзо, али се креће. Тада може да помери само веома лаке предмете, завесе, звончиће окачене на канап, балон или нешто слично.

Кад су отворени прозори, уме и мало јаче да дуне, па да ти однесе папире за домаћи са стола. Тада кажемо да је промаја.

Да ли ти, кад разважариш, неко каже да ти соба изгледа као после земљотреса?

39

ВИДЕО
Ветрењаче

Велики талас: Конейме, Кацшива Хокусси

Велики талас се пропео. Као да хоће да прогута планину у даљини.

Подсећа ли он мало на воду у чаши са почетка лекције?

Мобил, Александар Калцер

И најслабији ветар може да покрене лагане делове ове скулптуре. Она стално мења изглед, као да маше пролазницима.

40

Уводни део часа (20 минута)

Подсетити ученике на градиво с претходних часова: кретање, кретање људи и животиња, кретање појединача и кретање у групи.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати ученике шта се, поред људи и животиња, још у природи креће.

Сачекати одговоре и кратко их прокоментарисати.

Указати ученицима на стр. 39 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст: „У природи се свашта креће: Сунце, Месец, звезде. Окреће се наша планета, крећу се мора и океани, крећу се реке. Некад се и Земља задрмуса. То зовемо земљотрес.“ Прокоментарисати илустрацију.

Указати на последњи пример са исте стране и прочитати текст: „Да ли ти, кад развашириш, неко каже да ти соба изгледа као после земљотреса?“

Сачекати дечје одговоре и наставити читање.

Прочитати текст: „И ваздух се креће иако га не видимо. Али видимо како он покреће облаке, крошње, лишће које лети, таласе, ветрењаче...“ Пустити децу да коментаришу примере и додају још примера кретања у природи ако их се сете (торнадо, вир, трава или жито у таласању, морске и речне струје...).

Прочитати текст: „У затвореном, ваздух се не креће тако јако и брзо, али се креће. Тада може да помери само веома лаке предмете, завесе, звончиће окачене на канап, балон или нешто слично“. Објаснити ученицима да се и у затвореним просторима ваздух креће иако то ретко кад можемо да приметимо.

Прочитати текст: „Кад су отворени прозори, уме и мало јаче да дуне, па да ти однесе папире за домаћи са стола. Тада кажемо да је промаја.“

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Указати на стр. 40, на први пример, и прочитати текст: „Велики талас се пропео. Као да хоће да прогута планину у даљини.“ Продискутовати с децом овај коментар и наставити читање: „Подсећа ли он мало на воду у чаши са почетка лекције?“ Тражити од ученика да упореде талас на примеру са водом у чаши на стр. 35 и да нађу сличности.

Указати на други пример на страници и прочитати текст: „И најслабији ветар може да покрене лагане делове ове скулптуре. Она стално мења изглед, као да маше пролазницима.” Додатно објаснити ученицима да постоје скулптуре чији се делови покрећу услед ветра или струјања ваздуха у затвореним просторима.

Главни део часа (55 минута)

Рећи деци да ће данас правити једну од таквих скулптура. Наложити им да из кофера с материјалом изваде картицу са задатком бр. 15, пратећи папир (Мобил), и материјал за прављење скулптуре – мобила: хемијску оловку, чачкалице, чепове од плуте, стикере и штапиће за ражњиће.

Прочитати налог с картице.

Објаснити ученицима корак по корак у складу са сликовним упутством, а затим прећи на реализацију. Најбоље је да сваки корак сви ученици раде у исто време. Надзирати ученике без престанка. Упозоравати ученике да се не играју штапићима за ражњиће нити чачкалицама јер могу повредити себе и друге.

Када ученици склопе своје мобиле, дувањем испробати како раде и извршити евентуалне поправке. Можда усправни штапић не стоји потпуно вертикално, па га треба исправити, или попречни штапић није у равнотежи, па га треба померити лево или десно кроз гумени део оловке, или стикери не стоје под правим углом у односу на место одакле се дува. Кад ученик све намести тако да се мобил помера сам или дувањем, може га модификовати по жељи. Додавати му делове, цртати шаре по стикерима...

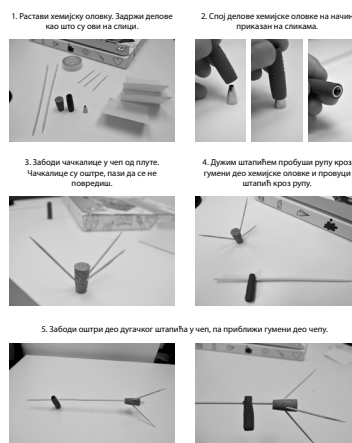
Завршни део часа (15 минута)

Разговарати са ученицима о њиховим мобилима. Зашто неки раде боље, а неки лошије, од чега све зависи колико ће таква справа бити осетљива на струјање ваздуха? Од чега би се још могла направити слична конструкција?

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 15, упутство из кутије (Мобил), материјал за прављење скулптуре – мобила: чачкалице, чепови од плуте, стикери, штапићи за ражњиће и селотејп.

15. Струјање

Прибор за следећи час

пратећи папир (Машина – скулптура), један папир из блока, маказе, лепак и прибор за цртање

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

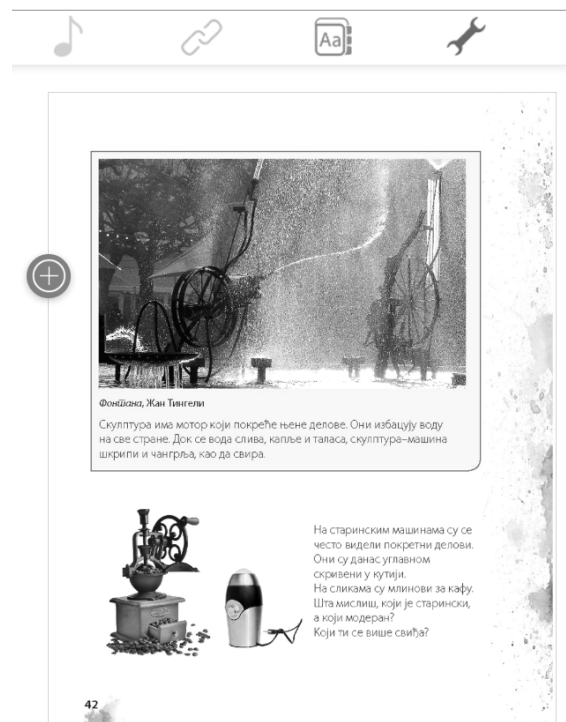
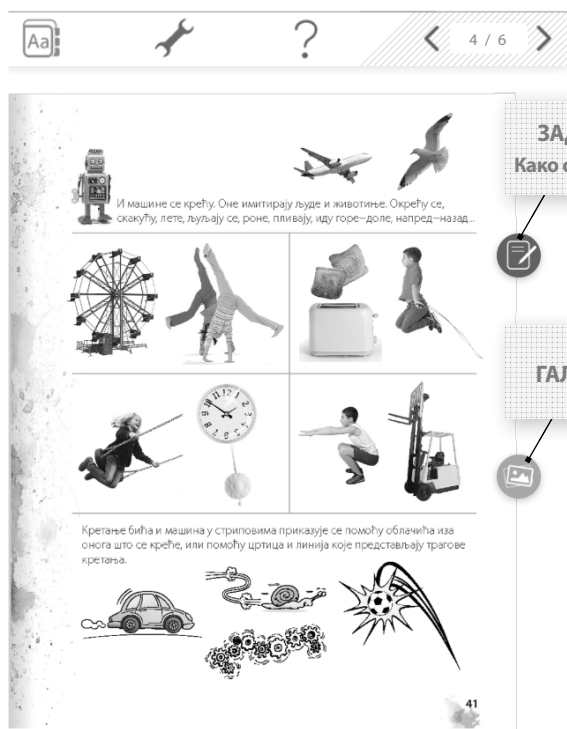
ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	31, 32
Школа и разред	
Учитељ/Наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Покретно или непокретно
Наставна јединица	Машина
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање начина кретања машина, различите функције машина, повезивање машина и скулптура
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – одговоран однос према здрављу – одговоран однос према околини – естетичка компетенција
Кључни појмови	кретање машина
Корелација	свет око нас, музичка култура, математика, физичко васпитање
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; даје задатак; објашњава задатак; упозорава ученике на безбедно руковање материјалом; даје задатак; помаже у реализацији задатка; организује спремање учионице; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају пример; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; спремају учионицу; представљају своје радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	радови на којима су одштампани делови машина колажирани у нове машине

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (15 минута)

Подсетити ученике на градиво с претходних часова: кретање људи и животиња, кретање појединаца и кретање у групи, кретање у природи, струјање ваздуха у затвореном простору, начин приказивања кретања на уметничким делима, уметничка дела која имају покретне делове.

Подсетити ученике на њихове радове с претходних часова и показати најуспешније.

Саопштити ученицима да ће се данас бавити кретањем машина.

Указати ученицима на страну 41 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст: „И машине се крећу. Оне имитирају људе и животиње. Окрећу се, скакућу, лете, љуљају се, роне, пливају, иду горе-доле, напред-назад.”

У разговору прокоментарисати примере на страни. Тражити од ученика да се сете још неких различитих машина чији се делови крећу на начине илустроване примерима.

Тражити од ученика да се сете још неких начина кретања машина који нису наведени у уџбенику (роњење, увијање, ваљање...).

Упутити ученике на страну 42 и прочитати текст поред доњег примера: „На старинским машинама су се често видели покретни делови. Они су данас углавном скривени у кутији. На сликама су млинови за кафу. Шта мислиш, који је старински, а који модеран? Који ти се више свиђа?”

Пустити ученике да дебатују о питањима. Констатовати да је леви млин старински, а десни модеран, а да на друго питање свако може да одговори по свом мишљењу. Објаснити да, као што различити људи воле различита јела, или воле различиту гардеробу, тако им се свиђају и различити предмети.

Указати на горњи пример на истој страни и питати ученике шта је на фотографији. Ако је потребно, објаснити да је у питању фонтана која личи на џиновску машину, да се њени делови крећу и избацују воду помоћу мотора и пумпи.

Прочитати текст: „Постоје и скулптуре – машине које се крећу. Ова скулптура ради као фонтана. Из ње вода тече на све стране. Док се вода слива, капље, прска и таласа, делови скулптуре се окрећу и чангрљају, као да свирају.”

Објаснити ученицима да вајари некад праве скулптуре које су истовремено машине. Оне некада, као ова фонтана, нечему служе, а некад немају никакву корисну намену, али се крећу.

Главни део часа (60 минута)

Рећи деци да ће данас смишљати такве машине – скулптуре.

Тражити од деце да из кофера с материјалом изваде картицу са задатком бр. 16, пратећи папир (Машина – скулптура), један папир из блока и да припреме маказе, лепак и прибор за цртање.

Прочитати налог с картице: „Исеци делове машина и спој их у нову машину-скулптуру. Смисли шта ради твоја скулптура. Да ли се котрља, свира, ради као фонтана, или нешто сасвим другачије. Доцртај јој делове који недостају.”

Ако је потребно, додатно објаснити задатак. Ученици исецају са пратећег листа делове машина и колажирају их на папиру из блока, правећи своју машину. Делове лепе лепком или их доцртавају.

Упозорити ученике да буду обазриви с маказама и лепком, да се њима не играју, да никако не њуше и не једу лепак.

У току рада обилазити ученике, помагати онима који имају тешкоће са исецањем ситнијих делова, охрабривати их у осмишљавању машина и њиховој функцији; да измишљају машине за прављење слаткиша, машине за учење, машине за израду домаћих задатака, машине за буђење, машине за храњење кућних љубимаца, за чување околине, скупљање ђубрета... Подсећати ученике на начине на које се могу кретати машине и њихови делови и упоређивати те начине с кретањем њих самих у различитим активностима.

Завршни део часа (15 минута)

Спремити учионицу. Тражити од ученика да представе своје машине. Да ли и чему служе, који део има коју намену, на који начин се делови крећу и слично.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

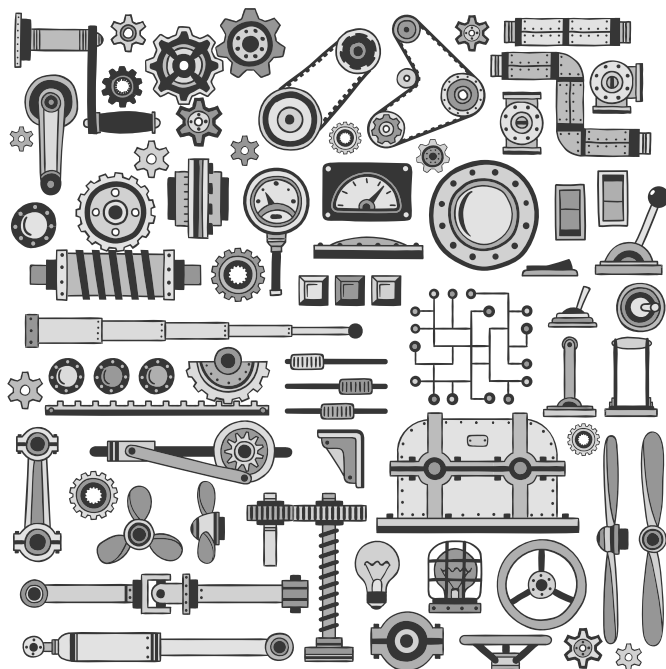
Четврта слагалица је сложена. У питању је фотографија скулптуре Кита Харинга „Три фигуре које плешу”. Упитати ученике да опишу шта виде, тражити од њих да закључе на који начин су представљени покрети фигура, тражити да изразе своје мишљење и утисак о скулптури.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 16, пратећи папир (Машина – скулптура), један папир из блока.

16. Машина - скульптура

Додатни материјали:

маказе, лепак и прибор за цртање.

Прибор за следећи час: два папира из блока, прибор за цртање.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	33, 34
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Споразумевање
Наставна јединица	<i>Прејричај црпјеж</i>
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – групни
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица – игровне активности
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање важности прецизног описивања и његовог вежбања.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– комуникација – рад с подацима и информацијама – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву
Кључни појмови	садржај визуелних информација
Корелација	свет око нас, српски језик, грађанско васпитање
Активности учитеља/ наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; врши демонстрацију; поставља питања; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; организује изложбу радова; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; играју игру; раде практичан рад; постављају изложбу анализирају своје и туђе радове.

Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	На основу усменог описа постојећег цртежа свог пара, ученици раде цртеж који треба што више да личи на описани.

Приказ мултимедијалних садржаја

1 / 6

9. КАЖИ ИЛИ ПОКАЖИ – ЗНАЦИ

Муње и громови и тешки, црни облаци. То су **знаци** да ће пасти киша.
Као да ти кажу: „Понеси кишобран!“

Како луди једни другима дају знаке?
Које знаке разумеш, а које не?
Нацртај знак који показује где се нешто налази.

47

Уводни део часа (15 минута)

Указати ученицима на фотографију олујног неба на стр. 47.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује страницу из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати ученике шта виде на фотографији. Шта могу да закључе на основу ње? Прочитати текст: „Муње и громови, и тешки, црни облаци. То су знаци да ће пасти киша. Као да ти кажу: ‘Понеси кишобран!’”

Констатовати да ми умемо да читамо знаке које добијамо од природе као да разговарамо с њом. Али, да ли се некад и преваримо и погрешно протумачимо њене знаке? На пример, учини нам се да ће време бити лепо, а падне киша и ми покиснемо без кишобрана. Или нам јако сунце које видимо кроз прозор поручује да је напољу топло, па изађемо без топле одеће и буде нам хладно. Да ли се такве грешке догађају и када причамо с другим људима? Да их погрешно разумемо?

Упитати ученике на који начин се споразумевамо с другим особама. Констатовати да се с другим особама често споразумевамо речима. Упитати ученике шта мисле, колико је говор прецизан у споразумевању. Да ли увек разумемо шта је неко хтео да каже? Може ли се десити да онај који говори замишља једно, а слушалац нешто сасвим друго? Навести пример читања неке приче или бајке. Док читамо причу, често замишљамо слике. Али свако од нас те слике замишља помало другачије. На табли нацртати неколико правоугаоника и рећи: у правоугаонику је нацртана звезда! Упитати ученике да ли је то довољно да би сви замислили исту слику. Затим у сваком правоугаонику нацртати различите звезде; велике, мање, мале, петокраку, трокраку, шестокраку, црвену, плаву, зелену, жуту, поставити их на различита места у правоугаонику, горе, доле, лево, десно, у центар.

Указати ученицима да је за разумевање потребно више прецизних информација, и да, ако немамо довољно информација, можемо нешто разумети погрешно, да је поред појма или облика потребно објаснити и друге његове особине и прецизно место. Подсетити ученике на особине облика које су обрађивали на часовима.

Главни део часа (60 минута)

Тражити од ученика да из кутије с материјалом изваде картицу са задатком бр. 17, по два папира из блока и да припреме прибор за цртање.

Прочитати налог са картице: „Ти и твој пар седите леђима окренути један другом. Нацртај цртеж за три минута. Задатак вам је да ти свом пару, речима, објасниш шта си тачно и како нацртао, а да он нацрта исто то на свом папиру. Кад заврши, упоредите цртеже. Затим промените улоге.”

Додатно објаснити ако је то потребно. Парови из клупа окрећу леђа један другом. Један од њих црта цртеж, а након тога речима објашњава пару шта је нацртао. Задатак другог детета је да, на основу речи, нацрта што сличнији цртеж.

У току рада, ученике који цртају мотивисати да направе што компликованији цртеж. Могу представити шетање пса у парку, седење у посластичарници, путовање бродом поред острва, ванземаљце који слећу у двориште школе...

Тражити од ученика да цртају брзо, али да обогате свој цртеж с много детаља: зграда, облака, цвећа, намештаја, људи и животиња...

Кад истекне време предвиђено за цртање, ако ученици нису завршили, дати им још неколико минута да заврше рад или да, евентуално, обоје или дораде поједине делове.

Након тога ученици који су цртали објашњавају својим паровима шта су, где и како нацртали, а ови покушавају то да представе на својим папирима.

Дати ученицима више времена за овај задатак. Кад заврше, ученици се окрећу једни према другима и упоређују радове. Тражити од ученика да установе зашто су настале разлике и како је требало објаснити поједине делове да би били сличнији.

Ученици мењају улоге и понављају игру. Овог пута дати им више времена и за прву и за другу фазу рада како би цртежи били сложенији и како би имали више времена за њихово прецизно описивање.

Завршни део часа (15 минута)

Направити изложбу радова свих парова. Разговарати са ученицима о њима, пустити их да упоређују сличности и разлике и да траже речи којима би прецизније описали оно што је требало нацртати.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 17, два папира из блока,

Додатни материјали:

прибор за цртање.

Прибор за следећи час: пластични ножић, чачкалица, папир из блока, материјал за обликовање.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

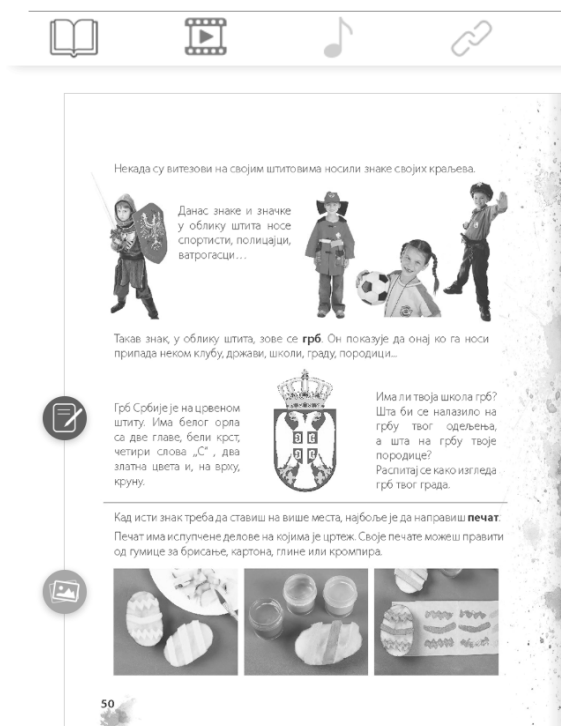

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	35, 36
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Споразумевање
Наставна јединица	Грб
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Упознавање ученика с појмом знак и његовим различитим манифестацијама.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – естетичка компетенција
Кључни појмови	знак, тумачење визуелних информација
Корелација	свет око нас, музичка култура, српски језик, математика
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; даје задатак; објашњава задатак; даје задатак; демонстрира реализацију задатка; помаже при реализацији задатка; организује изложбу радова; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Уводни део часа (20 минута)

Указати ученицима на пример са стране 47.

	Ученици гледају пример у својим уџбеницима.
	Наставник приказује увеличан пример из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Подсетити их на то да од природе добијамо знаке о томе какво је време, како треба да се обучемо, да ли можемо да идемо у природу и слично. Упитати ученике да ли неке знаке добијамо од сопственог тела. Како знамо да је време за ручак или за спавање? Констатовати да нам наше тело даје знаке када је гладно, уморно или болесно. Упитати ученике да ли нам можда и неки предмети дају знаке. Како знамо кад или где да пређемо улицу? Како знамо да је почео или се завршио час? Како знамо да је време за буђење?

Саопштити ученицима да ће се на овом часу бавити порукама које људи шаљу једни другима, али не помоћу речи, већ помоћу једноставних цртежа – знакова.

Навести примере знакова које свакодневно користе: знаци интерпункције, математички знаци.

Указати ученицима на примере на стр. 48 уџбеника.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Тражити од ученика да претпоставе шта представљају знаци на примерима. Прочитати текст уз сваки пример с кратким коментарима – објашњењима сваког пасуса.

Наставник отвара одговарајуће задатке из дигиталног уџбеника и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе и реши задатак. Каже ученицима да се могу и сами играти у својим дигиталним уџбеницима.

Указати на страну 49 уџбеника.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст указујући на примере. Посебно упозорити ученике на опасност која прети од аутомобила, на важност гледања лево–десно при преласку улице и на знаке којима се обележавају пешачки прелази.

Упозорити децу да нипошто не возе бицикл по коловозу. Упозорити ученике да, када су на колима упаљена задња бела светла, то представља знак да ће аутомобил кренути уназад; да возачи често не виде шта се налази иза њихових кола и да никада, нипошто не пролазе иза кола када су та светла упаљена.

Наставник отвара задатке из дигиталног уџбеника који се односе на саобраћај и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе и реши задатак. Каже ученицима да се могу и сами играти у својим дигиталним уџбеницима.

Саопштити ученицима да, поред саобраћајних, постоје и многи други знаци које људи шаљу једни другима. Упитати ученике знају ли како изгледа амблем њиховог омиљеног спортског клуба или грб њиховог града. Сачекати одговоре, а затим упутити ученике на стр. 50 уџбеника.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст који се односи на амблеме и грбове уз кратке коментаре ако је то потребно.

Наставник отвара задатак из дигиталног уџбеника који се односи на грб Србије и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе и реши задатак. Каже ученицима да се могу и сами играти у својим дигиталним уџбеницима.

Упитати ученике знају ли још неке примере сличних знакова. Како изгледа амблем њиховог омиљеног спортског клуба или грб њиховог града? Шта је представљено на њима? Препустити ученицима да на табли нацртају знаке које знају.

Указати ученицима да су грбови слични по томе што су у облику штита на коме је једноставним цртежом представљено нешто по чему се тај грб везује за клуб или град који представља.

Главни део часа (55 минута)

Наложити деци да из кутије с материјалом изваде картицу са задатком бр 18, пластични ножић, чачкалицу и један папир из блока који ће им служити као подлога за вајање, као и да припреме материјал за обликовање.

Прочитати наглас налог с картице: „Измисли, па од пластелина направи грб своје породице, одељења или школе. Прво од једне боје направи пљоснати облик штита дебљине малог прста. Сплескај парче пластелина друге боје о папир. Добићеш танак лист. Исеци га пластичним ножићем у облику жељеног украса и стави га на штит. Настави тако са различитим бојама и украсима док грб не буде готов.”

Подсетити ученике на градиво из првог разреда: да шаре могу бити криве и изувијане тако да подсећају на биљке, или могу бити геометријских облика.

Такође, подстаћи ученике на размишљање шта би могло представљати њихову породицу или школу; куле, куће, мачеви, громови, звезде, реке... Ако немају другу идеју, сугерисати им да представе неку животињу. Тражити да размишљају о особинама те животиње. Да ли је брза, паметна, лукава, опасна, стварна, измишљена...?

У току рада обилазити ученике, помагати ако настану технички проблеми, помагати око детаља, разговарати о различитим шарама и елементима које могу ставити на свој грб.

Завршни део часа (15 минута)

Наређати направљене грбове на видно место у учионици. Тражити од ученика да представе своје грбове, које елементе имају, да покушају да објасне коју поруку шаље њихов грб. Тражити од ученика да коментаришу и туђе радове и искажу свој утисак о поруци коју шаљу.

Додатни материјали из кутије:

картица са задатком бр. 18, пластични ножић, чачкалица, папир из блока.

Додатни материјали:

материјал за обликовање.

Прибор за следећи час: два листа из блока, парчићи картона, прибор за цртање, маказе, лепак и темпере.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	37, 38
Школа и разред	
Учитель/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Споразумевање
Наставна јединица	<i>Угарајмо ђечаше</i>
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Разумевање коришћења печата у службене сврхе и као ликовне технике. Развијање моторике.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – естетичка компетенција
Кључни појмови	визуелно изражавање, садржај визуелних информација, знак.
Корелација	свет око нас
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; даје задатак; објашњава задатак; даје задатак; демонстрира реализацију задатка; помаже у реализацији задатка; организује спремање учионице; организује изложбу радова; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; спремају учионицу; постављају изложбу; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	ликовни радови настали техником печата

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (15 минута)

Подсетити ученике на градиво са претходног часа: знаци, саобраћајни знаци, грбови. Подсетити ученике на грбове које су сами осмишљавали. Подсетити на то да се таквим знацима шаљу различите поруке. Од оних једноставних, као знака који обележава место за прелажење улице, или семафора који бојом шаље поруку смео ли или не прелазити улицу, до компликованијих, као што су грбови, који говоре о особинама неких личности, клубова, градова или породица.

Упутити ученике на стр. 50 уџбеника.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст који се односи на печате. Подсетити ученике на то да су сигурно имали прилике да виде играчку печат, али и да су видели неки документ који на себи има печат. Објаснити ученицима да печат на документима служи да би потврдио важност и званичност тог документа. Евентуално показати неки документ с печатом.

Рећи ученицима неки печати на себи имају слова, а неки само једноставне знаке.

Главни део часа (65 минута)

Дати налог деци да из кутије с материјалом изваде картицу са задатком бр. 19, два листа из блока и парчиће картона, као и да припреме оловке, маказе, лепак и темпере.

Прочитати текст с картице: „Направи печат. На картону нацртај знак какав желиш, па га исеци маказама. На њега залепи друго парче картона као дршку. Развуци мало темпере по папиру, и у њу умочи свој печат. Затим на другом папиру испробај како твој печат ради. Направи више различитих печата.”

Додатно објаснити налог ако је то потребно. Демонстрирати прављење једноставног печата (круг, срце, звезду...) и отискивање.

У току рада обилазити ученике, помагати при компликованијим захватима. Сугерисати ученицима да осмисле поједностављене али препознатљиве облике, као и да размишљају о облицима који би представљали баш њихов, аутентични знак.

По завршетку израде печата ученици треба да их испробају на делу. Сваки ученик треба да исцеди мало темпере на папир и да у њу умочи свој печат. Након тога оставља његове отиске на другом папиру. Печат се по потреби може дотерати. Мотивисати ученике да направе слике помоћу мноштва отисака; да доцртавањем украсе своје отиске. Ученици могу размењивати печате, папире и боје, правећи комбинације слика са различитим отисцима. Указати ученицима на то да често интересантно изгледају отисци који нису потпуно прекривени бојом.

Ко од ученика жели, може да направи и два печата или више различитих печата.

Завршни део часа (10 минута)

Спремити учионицу. Направити малу изложбу на табли или зиду учионице. Анализирати са ученицима значење појединачних печата. Упутити ученике да обрате пажњу на то разликује ли се утисак појединих печата у зависности од употребљене боје његовог отиска.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 19, два листа из блока и парчићи картона.

Додатни материјали: прибор за цртање, маказе, лепак и темпере.

Прибор за следећи час: папир из блока, пластични ножић, чачкалица, материјал за обликовање.

Домаћи задатак

Указати ученицима на пример на стр. 50 на коме је приказан печат од кромпира. Тражити од ученика да код куће, уз помоћ одрасле особе направе један такав печат.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличане пример из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

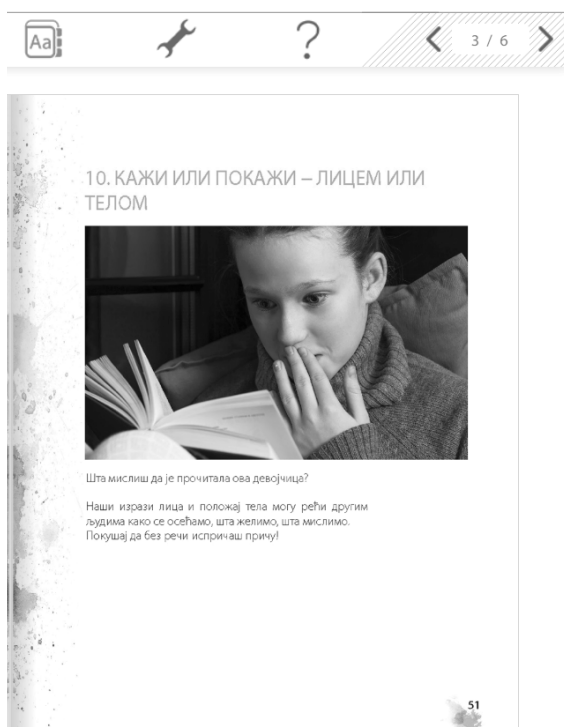

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	39, 40
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Споразумевање
Наставна јединица	<i>Изрази лица</i>
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развијање сензибилитета за говор лица и тела
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – решавање проблема – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – естетичка компетенција
Кључни појмови	невербално изражавање
Корелација	свет око нас, музичка култура, српски језик, физичко васпитање, грађанско васпитање

Активности учитеља/ наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; организује спремање учионице; организује изложбу радова; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате излагање ; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; изражавају се мимиком; изражавају се гестикулацијом; изводе покрет за једну реч на знаковном језику; дискутују; анализирају пример; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; спремају учионицу; постављају изложбу; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	скулптуре од меког материјала које представљају различите изразе лица

Приказ мултимедијалних садржаја

Твоје лице је као књига. Из њега може свашта да се прочита.
Тако учитељица може да види да ти је то што она прича...

Забавно, или те је изненадило. Чини ти се да није баш тако? Само пакљиво слушаш.

Изразом лица можеш и да увредиш некога. Зато није у реду да, док разговараш с неким изгледаш као:

да ти је досадно,

да се правиш да ниси ту,

да хоћеш да побегнеш,

да те нико не види,

да ти се слава.

Сигурно ни ти не волиш да се неко с ким разговараш тако понаша.

Задатак се неће сам урадити ако се на њега луташ.
Као и с људима, боље је да се смириш и кренеш испочетка.

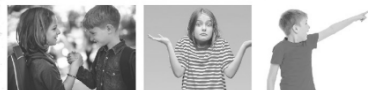

52

Не говори само твоје лице већ и цело тело.
И сигурно не изгледаш исто кад у игри изгубиш и кад победиш.

Тако телом можеш рећи „Здраво!“, „Не знам“, „Тамо!“ и још много тога.

Шта говоре деца на сликама? Можеш ли да погодиш?

Које ти покрете некад користиш уместо речи?

Одрасли и деца која не могу да говоре или да чују користе **знаковни језик**. Они говоре покретима. То је језик у коме нема речи.

Научи да на знаковном језику кажеш „сунце“. Направи прстом круг у ваздуху, а затим рашири све прсте као зраке који иду ка теби.

53

Неке покрете прати много људи. Саобраћајци показују пешацима и возачима када да крену, а када да стану.

Саобраћајца Јова на Шајмичевој саобраћајца у Лонгону

Саобраћајца Јова био је веома познат и популаран у време кад су твоји бака и дека били млади.
Покрети које је он изводио личили су на балет.

Диригент управља оркестром. Музичари пакљиво прате сваки његов покрет. Он некад јако маше рукама, а некад је, као команда, довољан покрет његовог малог прста.

54

Уводни део часа (25 минута)

Упутити ученике на стр. 51 уџбеника.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује страницу, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Указати на фотографију и прочитати питање: „Шта мислиш да је прочитала ова девојчица?” Препустити ученицима да дају претпоставке. Констатовати да се већина слаже да је у питању нешто напето, узбудљиво, неочекивано. Закључити да на основу израза лица и положаја руке ми некад можемо претпоставити шта је неко прочитао.

Прочитати текст: „Наши изрази лица и положај тела могу рећи другим људима како се осећамо, шта желимо, шта мислимо. Покушај да без речи испричаш причу.”

Саопштити ученицима да ће се данас бавити споразумевањем помоћу израза лица и покрета тела.

Упутити ученике на стр. 52 уџбеника.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује страницу, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст: „Твоје лице је као књига. Из њега може свашта да се прочита. Тако учитељица може да види да ти је то оно она прича забавно, или те је изненадило. Чини ти се да није баш тако? Само пажљиво слушај.”

Тражити од ученика да кажу које дете има какав израз лица. Упитати ученике праве ли они такве изразе. Тражити од ученика да имитирају изразе са фотографија првог реда примера.

Прочитати текст: „Изразом лица можеш и да увредиш некога. Зато није у реду да док разговараш с неким изгледаш као: да ти је досадно, да се правиш да ниси ту, да хоћеш да побегнеш, да те нико не види, да ти се спава.”

Поново анализирати изразе лица и пратећи текст и поново тражити од ученика да имитирају изразе са фотографија. Указати ученицима на то да је такво понашање непристојно и у школи, али и у било којој другој ситуацији када смо у друштву. Да само на основу нашег израза лица неко може закључити да ли смо васпитани или не.

Прочитати текст: „Сигурно ни ти не волиш да се неко с ким разговараш тако понаша”.

Указати ученицима на пример доле лево и прочитати текст: „Задатак се неће сам урадити ако се на њега љутиш. Као и с људима, боље је да се смириш и кренеш испочетка.” Додатно анализирати пример. Указати ученицима да наши изрази лица потичу од нашег расположења. Али да, исто тако, некад можемо променити расположење ако променимо израз лица. Указати на последњи пример и упитати ученике шта све може да значи намигивање.

Упутити ученике на стр. 53.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Ученици раде задатке из дигиталног уџбеника.

Прочитати текст: „Не говори само твоје лице већ и цело тело. И сигурно не изгледаш исто кад у игри изгубиш и кад победиш. Тако телом можеш рећи 'Здраво!', 'Не знам', 'Тамо', и још много тога. Шта говоре деца на сликама? Можеш ли да погодиш?" Пустити ученике да нагађају значење покрета деце на сликама. Прочитати питање: „Које ти покрете некад користиш уместо речи?" Тражити од ученика да се сете што више израза и покрета које користе свакодневно. (Каква лица и покрете праве кад покушавају нечега да се сете, нешто да смисле, кад добију идеју, кад се на неког љуте или га поздрављају, кад су тужни или разочарани, кад су гладни, жедни, уморни...)

Указати на последњи пример и прочитати текст: „Одрасли и деца која не могу да говоре или да чују користе знаковни језик. Они говоре покретима. То је језик у коме нема речи." Објаснити ученицима да постоје особе које користе знаковни језик и да се оне њим споразумевају једнако вешто као они говором.

Прочитати текст: „Научи да на знаковном језику кажеш сунце. Направи прстом круг у ваздуху, а затим рашири све прсте као зраке који иду ка теби." Тражити од ученика да направе наведене покрете.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличани пример из дигиталног уџбеника.

Упутити ученике на стр. 54 и прочитати текст: „Неке покрете прати много људи. Диригенти тако говоре музичарима како да свирају. А саобраћајци управљају аутомобилима. Музичари пажљиво прате сваки покрет диригента. Он некад јако маше рукама, а некад је, као команда, довољан покрет његовог малог прста."

Указати на фотографију саобраћајца и прочитати текст: „Саобраћајац Јова био је веома познат и популаран у време кад су твоји бака и дека били млади. Покрети које је он изводио личили су на балет."

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличани пример из дигиталног уџбеника.

Тражити од ученика да прокоментаришу фотографије.

Главни део часа (50 минута)

Саопштити ученицима да ће на данашњем часу бити вајари и правити скулптуре са различитим изразима лица.

Наложити ученицима да из кутије с материјалом изваде картицу са задатком бр. 20, један папир из блока, пластични ножић и чачкалицу, као и да припреме материјал за обликовање.

Прочитати текст с картице: „Направи лица која су срећна, љута и тужна. Од глине направи куглу величине песнице. Са два прста извуци нос и уши. Мало их поправи. Прстом направи удубљења за очи. Очи направи од мањих куглица. Зенице боцни чачкалицом. Њом издуби и дубоку рупу за уста. Додај детаље, косу, зубе, трепавице. Направи неколико таквих глава и свакој дај другачији израз лица.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Ученици користе папир из блока као подлогу за вајање меким материјалом. За израду детаља користе се ножићем и чачкалицом.

У току рада обилазити ученике, подстицати их да покушају да прикажу што различитије изразе лица; радост, тугу, зачуђеност, страх, заинтересованост, сумњу, злобу, наивност, изненађење...

Евентуално, ученици могу својим скулптурама додати руке и ноге, али онда њихов положај морају прилагодити изразу који желе да постигну.

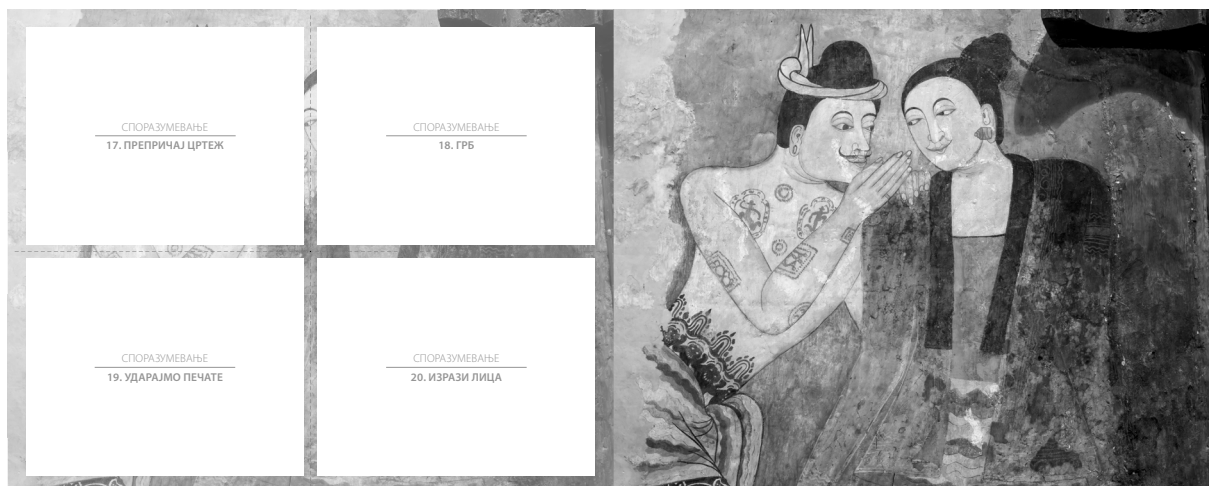
Подстицати ученике да поставе своје скулптуре тако да изгледају као да међусобно комуницирају.

Завршни део часа (15 минута)

Пажљиво преместити папире са радовима на полицу или слично место у учионици. Анализирати са ученицима изразе лица и међусобне односе на групама скулптура. Разговарати о томе какви су односи ликова, о чему причају, ко има какве особине и слично. Спремити учионицу.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

У питању је репродукција *Шайуџање*, зидна слика са храма у Тајланду.

Тражити од ученика да анализирају слику. Шта се све на њој налази? У каквом простору се одвија радња? Ко је ту од ликова? Шта раде? О чему причају? Шта нам говоре украси на слици? Тражити од ученика да форумулишу сопствени утисак о слици.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 20, један папир из блока, пластични ножић и чачкалица

Додатни материјал:

материјал за обликовање.

Прибор за следећи час: један папир из блока, исечени папире квадратног облика и прибор за цртање.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

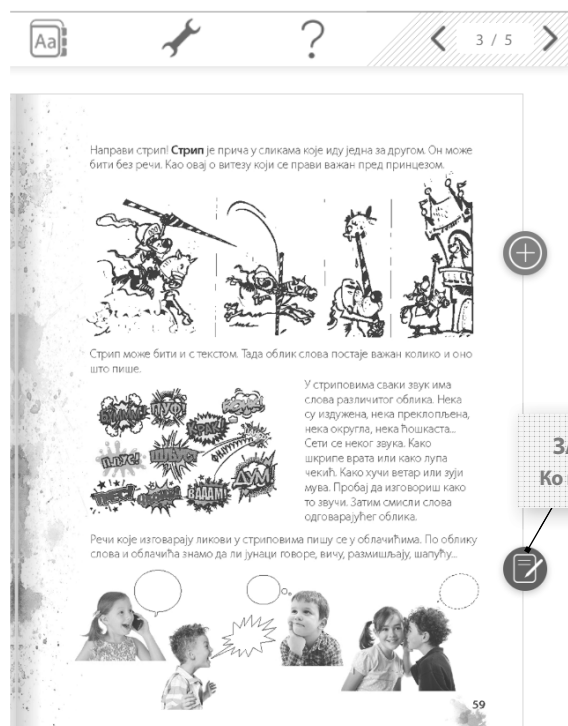

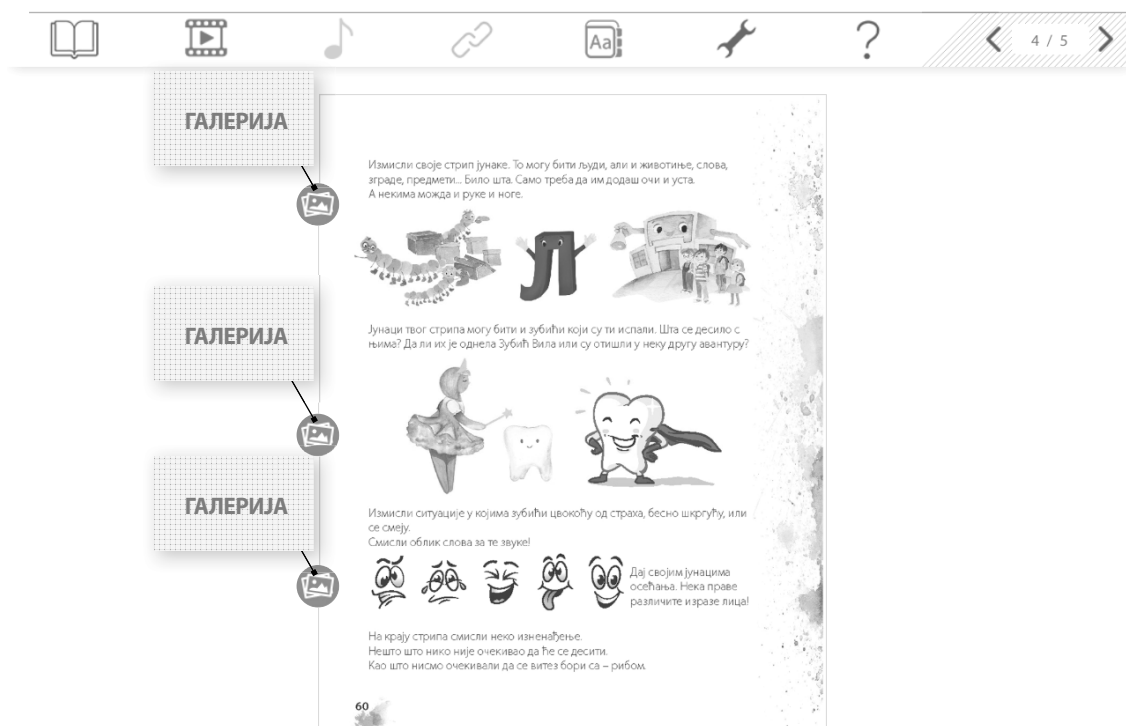
ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	41, 42
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Текст и слика
Наставна јединица	<i>Сџриј</i>
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – групни – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица – игровне активности – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање могућности да се реч или звук представе на ликовни начин. Развијање способности да се прича исприча логичним редоследом. Развијање способности приповедања.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – решавање проблема – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – естетичка компетенција
Кључни појмови	слика и реч, редослед радње у стрипу
Корелација	свет око нас, српски језик, физичко васпитање

Активности учитеља/ наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; тражи од ученика да изводе ономатопеје; поставља питањ; тражи од ученика да дају сопствене пример; тражи од ученика да анализирају пример; даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; организује изложбу радова на табли; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; изводе ономатопеје; дискутују; анализирају примере; раде практичан рад; постављају изложбу; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	Стрип од неколико слика. Сваки ученик црта и даје свом пару сличице стрипа, а овај има задатак да их сложи по логичном редоследу.

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (20 минута)

Упитати ученике да ли воле и да ли читају стрипове. Саопштити да стрипове цртају уметници – цртачи стрипова (стрипари).

Упутити ученике на страну 59 уџбеника.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличан пример из дигиталног уџбеника на пројекцијом платну.

Наложити ученицима да погледају стрип на почетку стране. Кроз разговор са ученицима анализирати радњу стрипа. Ко су јунаци, шта раде, зашто, шта очекујемо, а шта се на крају деси?

Указати ученицима на то да је неочекивани крај оно што нас изненади или насмеје.

Указати ученицима на линије покрета на другој слици која показује брзину и силину покрета копља. Подсетити ученике на начине кретања у стриповима, упутити их да погледају примере на страни 41 уџбеника.

Ученици гледају пример у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекцијом платну.

Саопштити да тај текст може приказивати говор, указати на примере деце са различитим облачићима који представљају говор, шапат, вику и размишљање. Прочитати текст поред примера: „Речи које изговарају ликови у стриповима пишу се у облачићима. По облику слова и облачића знамо да ли јунаци говоре, шапућу, размишљају, вичу...”

Тражити од ученика да одреде начин говора на илустрацији из уџбеника – деца која шапућу, размишљају, вичу...

Наставник отвара одговарајући задатак из дигиталног уџбеника и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе и реши задатак.

Напоменути ученицима да се, поред говора, у стриповима често приказују и звуци који се чују. Да се ти звуци не пишу обичним словима у обичним облачићима, већ таквим да наоко приказују звук који представљају. Упутити ученике на пример са ономатопејама и прочитати текст: „У стриповима сваки звук има слова различитог облика. Нека су издужена, нека преклопљена, нека округла, нека ћошката... Сети се неког звука. Како шкрипе врата или како лупа чекић. Како хучи ветар или зуји мува. Пробај да изговориш како то звучи. А онда смисли слова одговарајућег облика.”

Тражити од ученика да изведу неку ономатопеју: да имитирају лавез пса, грмљавину, падање капи и друге звуке. Подстаћи ученике да замисле како би изгледала слова и облачићи за који од тих звукова. По чему би се међусобно разликовали?

Упутити ученике на страну 60 уџбеника. Прочитати текст: „Измисли своје стрип јунаке. То могу бити људи, али и глисте, цвеће, јаја... Било шта. Само треба да им додаш очи и уста. А некима можда и руке и ноге.” Напоменути ученицима да је измишљање нових јунака права забава за цртаче стрипова; да њихови јунаци не морају бити људи, већ бића која могу бити било ког облика, и да је довољно да им дају неке људске особине (очи, руке, ноге...) да би постали јунаци стрипа.

Упутити ученике на примере са зубима и прочитати текст: „Јунаци твог стрипа могу бити и зубићи који су ти испали. Шта се десило с њима? Да ли их је однела Зубић Вила, или су отишли у неку другу авантуру? Измисли ситуације у којима зубићи цвокоћу од страха, бесно шкргућу, или се смеју. Смисли облик слова за те звуке.”

Упутити ученике на пример са различитим изразима лица. Подсетити их на изразе лица које су анализирали и креирали прошлог часа. Напоменути да је проналажење правог израза лица у одређеној ситуацији оно по чему читалац разуме радњу стрипа.

Главни део часа (55 минута)

Наложити ученицима да из кутије с пратећим материјалом изваде картицу са задатком бр. 21, један папир из блока, исечене папире квадратног облика, и да припреме прибор за цртање.

Прочитати текст с картице: „Сети се неког догађаја који се смешно завршио. Онда нацртај стрип по њему. Цртај слицицу по слицицу. Кад завршиш, дај их свом пару да их сложи по реду. Он теби даје своје слицице. Пробај да их наређаш онако како је замислио.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Ученици цртају кадрове стрипа на одвојеним папирима одређеним редоследом, а потом их, измешане, дају пару из клупе чији је задатак да открије прави редослед.

Напоменути ученицима да не морају обавезно да цртају догађај из живота, већ да га могу и измислити или мало изменити да би био смешнији; да учеснике могу заменити јунацима које су сами измислили.

Посебно напоменути да цртају само најважније делове догађаја; да избегавају писање дугачких текстова и да пишу разговетно јер неразговетна слова чине стрип неразумљивим и досадним.

У току рада обилазити ученике, помагати у осмишљавању сценарија, јунака, ономотопеја и облачића. Подсећати ученике да одбаце све непотребне сцене и вишкове текста, измишљају што необичније јунаке, да им дају различите изразе лица.

У току рада указивати ученицима на то шта је политички коректно искористити за садржај стрипа, а шта не; шта може бити увредљиво за неког, где је граница шале и где почиње вређање.

Када ученици замене сличице са својим паровима, проверавати да ли су парови успели да открију прави редослед слика. Анализирати зашто постоје евентуалне недоумице, како их решити, да ли је потребно да аутор измени нешто у стрипу, да ли је могућ и другачији редослед.

Завршни део часа (15 минута)

Полепити сваки стрип правим редоследом на папир из блока. Направити изложбу на табли. Похвалити све радове. Издвојити пар најуспешнијих примера и представити их целом одељењу. Пустити ученике да читају стрипове. Анализирати са ученицима радове, радњу, хумор, ликове, ономотопеје, покрет.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 21, један папир из блока, исечени папири квадратног облика.

Додатни материјали:

прибор за цртање.

Прибор за следећи час: два дебља папира, маказе, лепак и прибор за цртање; додатно: шљокице, маркери и други материјал за украшавање

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	43, 44
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Текст и слика
Наставна јединица	Чесџиџка
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развијање моторике, уочавање и коришћење различитих облика слова, развијање склоности ка експериментисању.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – одговорно учешће у демократском друштву – естетичка компетенција
Кључни појмови	слика и реч, облици
Корелација	свет око нас, српски језик, грађанско васпитање, верска настава
Активности учитеља/наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења;

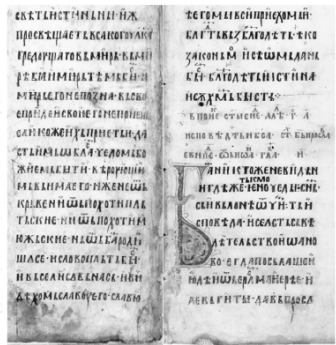
	поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; даје задатак; објашњава задатак; демонстрира реализацију задатка; упозорава ученике на безбедно руковање материјалом; помаже у реализацији задатка; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају пример; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	тродимензионалне честитке

Приказ мултимедијалних садржаја

11. ПИШИ ИЛИ ЦРТАЈ – СЛОВА И БРОЈЕВЕ

Да ли је украс на средини слово или слика?
Или је и једно и друго?

Украси своја слова и бројеве.
Направи их на различите начине!

55

ГАЛЕРИЈА

Честитке добијамо и дајемо за рођендане, Нову годину, Осми март... На њима увек нешто пише. На њима су облик и боја слова, као и остали украси важни колико и текст. Помоћу њих дајемо значај догађају који честитамо и указујемо пажњу.

Направи честитку чији ће украшени делови изаказати када се отвори!
Такву честитку би свако волео да добије.

Пресајви папир. На месту где су спојене стране нацртај две кратке црте.
По линијама исеци маказама. Савиј тај део на једну, па на другу страну, као на цртежу.

Намести папир као шатор. Турни исечени део кроз на другу страну.
Затвори честитку и нежно је притисни. Отвори, и исечени део ће искочити.

Нацртај облик који желиш. Украси га. Исеци га маказама и залепи на део који искаче. Пази да га не залепиш наопачке!

На полеђину залепи још један папир, да се не види рупа. Украси предњу страну и шареним словима испиши текст. Честитка је готова. Честитам!!

56

Уводни део часа (20 минута)

Упутити ученике на стр. 55 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличани пример из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати их шта виде на фотографији. Сачекати одговоре и објаснити да је то књига написана старим писмом које су људи некада користили. Упитати ученике виде ли велико слово Б. Упитати ученике је ли оно слово или цртеж? Служи ли за читање или за украс? Објаснити ученицима да људи некада украшавају слова тако да она својим обликом и шарама одговарају ономе што пише у тексту. Подсетити ученике на слова која представљају звуке у стриповима којима су се бавили прошлог часа; да и она имају облике, боје и облачиће који одговарају звуку који представљају.

Објаснити ученицима да исто тако на плакатима, постерима, рекламама, у часописима дизајнери бирају каква ће слова ставити да би она била у складу с поруком коју шаљу; да су слова на плакатима за дечје и озбиљне филмове другачија; да су слова на називима играоница и канцеларија такође другачија; да сам облик и боја или шаре на словима шаљу неку поруку; да ли је у питању нешто весело, озбиљно, страшно...

Главни део часа (55 минута)

Саопштити ученицима да ће на данашњем часу правити честитку јер су на честиткама слова често необичних облика. Упитати ученике којим све поводом шаљемо и примамо честитке. Сачекати одговоре. Поновити одговоре, констатовати да су то важни дани за одређене особе као рођендани, славе, венчања и слично, или важни дани које славе многи људи истовремено, као Нова година или Дан школе. Али да они, овом приликом, бирају повод за своју честитку; могу направити и честитку за родитеље, најбољег друга или другарицу, за рођендан, за баку или деку и друго. Понудити и могућност да направе позивницу за неки догађај као што је дружење, прављење колача или играње игрица. Ако зову другаре на играње неке игрице, онда би и честитка требало да буде направљена тако да подсећа на ту игру. Игра може бити компјутерска, али то може бити и „Не љути се, човече“, шах, жмурке, фудбал или нека друга обична игра.

Наложити ученицима да из кутије с пратећим материјалом изваде картицу са задатком бр. 22 и два дебља папира. Треба да припреме и маказе, лепак и прибор за цртање. Поред тога могу имати и шљокице, маркере и друге материјале за украшавање.

Прочитати текст с картице: „Засеци папир маказама по нацртаним цртицама. Направи 3D честитку по упутству из уџбеника. Додај украсе и слова по жељи.“

Констатовати да њихова данашња честитка неће бити обична, већ нека посебна, чији делови искачу. Демонстрацијом додатно објаснити задатак. Коментарисати корак по корак процеса. Упутити ученике на стр. 56 уџбеника и указати им на упутство за задатак.

У току рада обилазити ученике, помагати при деликатнијим захватима, мотивисати на размишљање о могућностима мотива за честитку или позивницу, упозоравати ученике да украс не залепе наопако, да никако не једу и не њуше лепак, да се не играју маказама.

Посебно подсећати и мотивисати ученике да осмисле што интересантније облике слова и украса на свом раду. Сугерисати им да експериментишу са облицима, бојама и декорацијама.

Завршни део часа (15 минута)

Тражити од ученика да представе своје радове: за коју прилику и за кога су направили честитку/позивницу, какве облика слова су искористили и који делови искачу. Тражити од ученика да дају мишљење о томе које радове сматрају најуспешнијим, на којим радовима су облици слова, делови који искачу најбоље усклађени с темом рада.

Прибор за следећи час: Папир из блока, прибор за цртање

Домаћи задатак

Ученици следећих седам дана треба да обрате пажњу на различите облике слова на плакатима, рекламама, амбалажи производа, у часописима и, евентуално, да донесу неку амбалажу, часописе и сл.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

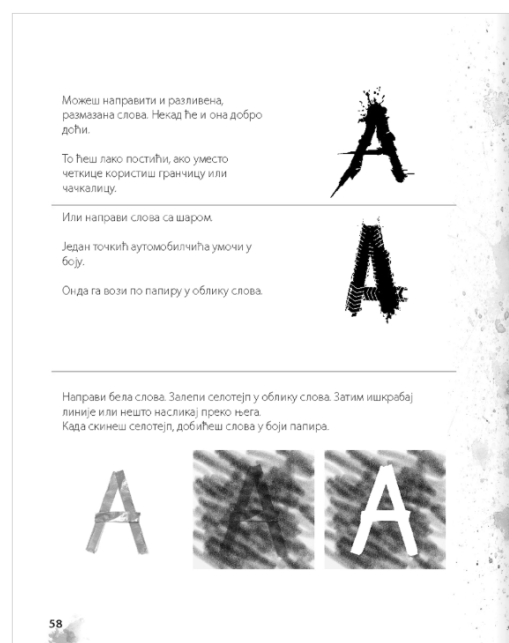

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	45, 46
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Текст и слика
Наставна јединица	Моје име
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развијање сензибилитета за обликовање слова у зависности од поруке коју носе
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – естетичка компетенција
Кључни појмови	текст и слика
Корелација	свет око нас, музичка култура, српски језик, математика, физичко васпитање, грађанско васпитање, верска настава
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; врши демонстрацију; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере;

	даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; поставља изложбу радова на табли; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке, организује спремање учионице.
Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; постављају изложбу; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове, спремају учионицу.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	цртеж на коме су слова имена ученика обликована тако да шаљу поруку о интересовању ученика

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (15 минута)

Подсетити ученике на тему с неколико прошлих часова: слова различитих облика, боја и украса која су користили у стриповима, честиткама, позивницама. Показати неке од изабраних радова с тих часова. Упитати ученике јесу ли током недеље обратили пажњу на различите облике слова на плакатима, рекламама, амбалажи производа, у часописима. Јесу ли донели неке? Продискутовати са ученицима о утиску који остављају донети примери слова са амбалаже разних производа. Упоредити те утиске с наменом производа. Тражити од ученика да оцене колико су дизајнери били успешни у слању поруке преко облика слова.

Упутити ученике на стр. 57 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Указати ученицима на прва два примера и прочитати текст. Указати на то да, обично, слова пишемо линијама, али да су слова на примерима облици. Упутити ученике на стр. 58 и указати на могуће технике креирања слова. Прочитати текст и анализирати примере.

Главни део часа (60 минута)

Саопштити ученицима да ће се и данас бавити обликовањем слова.

Наложити ученицима да из кутије с материјалом изваде картицу са задатком бр. 23 и један папир из блока. Такође, да припреме прибор за цртање.

Прочитати текст с картице: „Подебљај слова. Направи их од облика, а не од линија. Напиши таквим словима своје име или надимак. Обој их и доцртај им украсе који ће представити оно што волиш: музику, игрице, диносаурусе, фудбал, или нешто друго.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Ученици треба да направе облике који ће представљати слова њиховог имена или надимка, али да их обликују и распореде тако да подсећају на неку активност или склоност: на ноте, спортове, игре, бројеве, историјске догађаје итд. Такође, поред тих облика, могу додати и детаље који ће додатно објашњавати о којој се области или склоности ради: посебне инструменте, реквизите, бића...

У току рада обилазити ученике, индивидуално тражити да изложи идеје, помагати им у њиховом разрађивању, сугерисати пут ка решењима уколико ученик има идеју, али не и решење.

Напоменути ученицима да на истом папиру могу да представе и више различитих активности или склоности.

Напоменути ученицима да свако слово може бити обликовано на другачији начин; да се слова могу преклапати или пролазити једна кроз друге, бити окачена једна о друга, да могу изгледати као да се крећу или експлодирају...

Завршни део часа (15 минута)

Направити изложбу на табли или зиду учионице. Тражити од ученика да представе своје радове; шта су све желели да кажу о себи, каква слова су изабрали за ту представу, које боје, украсе, додатке.

Тражити од ученика да прокоментаришу и остале радове.

Спремање учионице.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 23 и један папир из блока.

Додатни материјал:

прибор за цртање.

Прибор за следећи час: пратећи папир (украсна слова), маказе, лепак и дрвене бојице.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

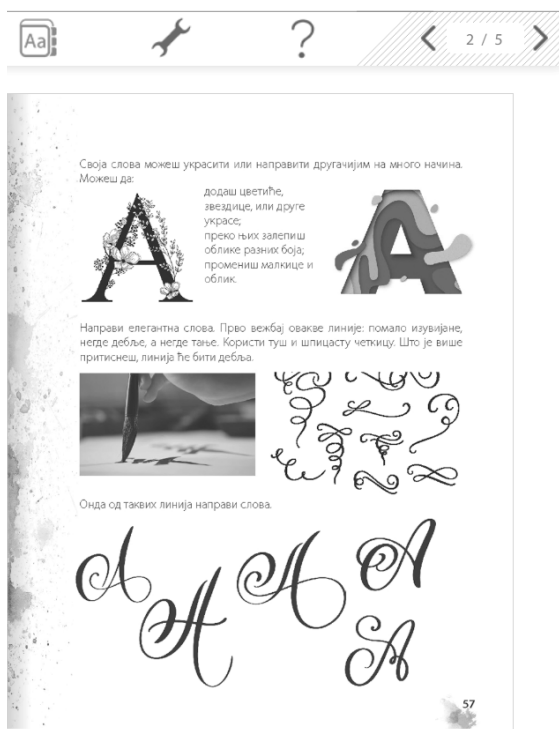
ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	47, 48
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Текст и слика
Наставна јединица	Украсна слова
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – групни – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Упознавање са елементима калиграфских облика
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.
Међупредметне компетенције	– комуникација – решавање проблема – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – естетичка компетенција
Кључни појмови	слика и реч, облик и целина, везивање и спајање облика
Корелација	свет око нас, српски језик, грађанско васпитање, верска настава

Активности учитеља/ наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; врши демонстрацију; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; демонстрира реализацију задатка; упозорава ученике на безбедно руковање материјалом; помаже у реализацији задатка; организује слагање слова у поруку на зиду; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке, фотографише ученике испред рада.
Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; слажу слова у поруку на зиду; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	писана порука направљена калиграфским словима сложеним од исечених изувијаних облика папира

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (10 минута)

Подсетити ученике на радове а претходних часова: стрип, честитка, име. Подсетити ученике на могућности стварања различитих облика слова и порука које се могу послати преко тих облика. Приказати неколико изабраних радова с тих часова.

Подсетити ученике на то да они често користе писана слова. Да се она, поред уобичајеног начина, могу писати и другачије, помоћу кривих линија које их чине елегантнијим, важнијим и лепшим. Указати ученицима на стр. 57 уџбеника, на примере калиграфских слова.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Указати ученицима на различите могућности комбиновања кривих линија за добијање истог слова. Поменути да се ова вештина зове лепо писање или калиграфија.

Упитати ученике где можемо видети таква слова. Констатовати да се украсна слова појављују често у насловима, у књигама, у црквама, на амбалажи луксузних производа...

Главни део часа (50 минута)

Саопштити ученицима да ће се на данашњем часу бавити обликовањем калиграфских слова.

Наложити ученицима да из кутије с пратећим материјалом изваде картицу са задатком 24 и пратећи папир (Украсна слова), као и да припреме маказе, лепак и дрвене бојице.

„Исеци линије са папира, обој их, па од њих са другарима направи слова. Њима на зиду напишите новогодишњу поруку коју шаље ваше одељење.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно; ученици, у договору са учитељем/учитељицом треба да се договоре о садржају натписа који ће заједнички направити. Учитељ/учитељица затим сваком ученику даје задужење да направи одређено слово/слова. Након тога ученици исецају изувијане облике с пратећег папира и од њих креирају слова за која су задужени. Делове слова спајају лепком. Слова боје бојама такође по договору. Могу сва бити исте боје, поједине речи могу бити исте боје, свако исто слово може бити исте боје итд., али и сва могу бити различитих боја, а и појединачни делови сваког слова могу бити различитих боја, како би до изражаја дошли облици од којих су слова направљена.

Демонстрирати прављење једног слова.

У току рада обилазити ученике, упозоравати их да се не играју маказама, да не њуше и не једу лепак.

Подстицати ученике да испробавају различите могућности за прављење слова пре него што приступе лепљењу.

Рећи ученицима да нацртане облике могу прилагодити себи, да могу окренути другу страну, да их могу исећи као већа или мања него што то показује оквирна линија.

Упозоравати ученике да обазриво боје како не би поцепали осетљиве исечене облике.

Завршни део часа (30 минута)

У сарадњи са ученицима склопити заједничку поруку: залепити сва слова на велики папир или на зид учионице.

Направити заједничку фотографију испред поруке.

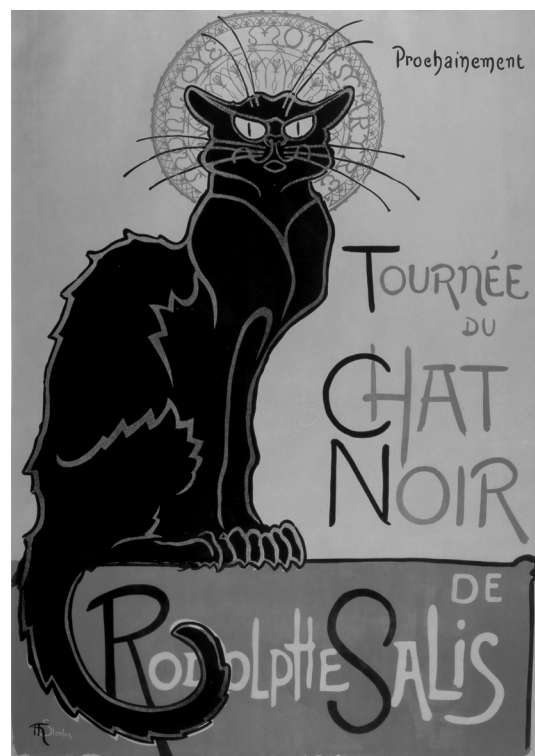
Тражити од ученика да анализирају на који начин је добијено које слово: Да ли се разликују иста слова која су правили различити ученици? Колико различитих решења постоји? Да ли оваква слова могу правити и помоћу чектице или оловке?

Спремити учионицу.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

У питању је репродукција *Плакаћ за кабаре* Теофила Стејнлена.

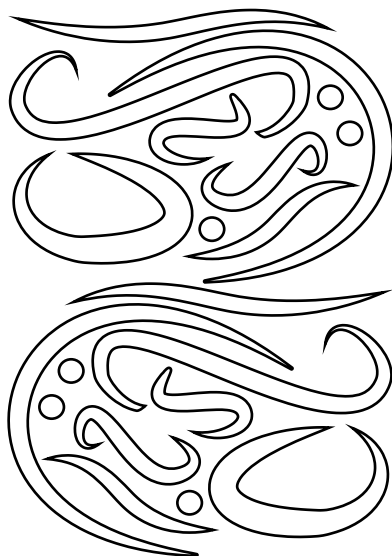
Тражити од ученика да анализирају слику. Тражити од ученика да формулишу сопствени утисак о слици.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком 24 и пратећи папир (Украсна слова)

24. Украсна слова

Додатни материјал:

маказе, лепак и дрвене бојице.

Прибор за следећи час: украсне траке, један папир из блока, прибор за цртање

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	49, 50
Школа и разред	
Учитель/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Ликовне игре
Наставна јединица	<i>Поклон за њејкицу</i>
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – групни – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развијање моторике, увежбавање везивања машне, развијања друштвене свести, слање порука невербалном коминикацијом.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – решавање проблема – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву
Кључни појмови	слање порука путем ликовних дела, везивање и спајање облика
Корелација	свет око нас, српски језик, грађанско васпитање, верска настава

Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; демонстрира реализацију задатка.
Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	велике машинске везане око столова испод којих се налазе цртежи – поклони за теткицу

Приказ мултимедијалних садржаја

12. РАЗДВОЈЕНО ИЛИ СПОЈЕНО

Умеш ли да уплетеш кичу?
Да ли ова заједничка кика значи да су две девојчице пријатељице?

Како се нешто може **везати**?
Умеш ли да везеш пертле?
Којим материјалима се спајају предмети?

61

ГАЛЕРИЈА

Крени од обичног **чвора**. Њиме можеш да везеш шал.

Ако обичан чвор везеш два пута, добићеш „жртва чвор“. Он баш јако држи. Њиме, на пример, можеш да везеш појас. Само, води рачуна, он се тешко одвезује.

Вези пертле. После првог чвора, направи „уши“.

Вези их једно за друго исто као први чвор и готово! То је **машна**!

62

Уводни део часа (15 минута)

Упутити ученике на страну 61 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Указати на пример на слици. Прочитати текст: „Умеш ли да уплетеш кики? Да ли ова заједничка кика значи да су две девојчице пријатељице?” Саслушати одговоре.

Саопштити да заједничка кика девојчица на слици не значи да оне стварно везују заједничку кики и с њом живе, већ су је направиле само за фотографисање, као знак, поруку, да су њих две веома блиске, добре пријатељице. Подсетити ученике на поруке невербалне комуникације о којима је било речи на претходним часовима.

Констатовати да кад се нешто веже једно за друго, постаје блиско. Тако и кажемо: „Он је везан за своју браћу и сестре”, или „Они су у блиској вези”. Тада мислимо да те особе повезује породица, посао, другарство или љубав. Указати ученицима на то да су они сви повезани тиме што иду у исто одељење. Упитати ученике за које особе су још везани. Сачекати одговоре.

Повести разговор са ученицима о томе за шта се, осим људи, ми везујемо: за омиљене играчке, место у коме живимо, или које често посећујемо, школу у коју идемо, парк који волимо... Можемо бити везани чак и за обичан одевни предмет, као мајицу или хаљину коју смо добили од блиске особе јер нас тај предмет спаја с њом.

Саопштити ученицима да је и везана машна на кутији с поклоном порука о повезаности особе која даје и оне која прима поклон.

Главни део часа (65 минута)

Саопштити ученицима да ће на данашњем часу учити да вежу машну око поклона и да ће направити по један велики поклон за теткицу која спрема њихову учионицу.

Наложити деци да из кутије с материјалом изваде картицу са задатком бр. 25, украсне траке и један папир из блока. Такође, да припреме прибор за цртање.

Прочитати текст с картице: „Пратећи упутства из уџбеника на страни 62, вежи машну око своје пернице.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличане примере процеса везивања машне из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Кад ти и твој пар то добро савладате, од веће траке вежите велику машну око своје клупе. На папиру нацртајте нешто лепо за теткицу и напишите јој поруку. Папир ставите испод машне да је дочека као поклон кад ви одете.”

Саопштити ученицима да прво треба да науче да вежу машну око поклона. Демонстрирати неколико пута, корак по корак, везивање машне око пернице користећи краћу траку из ученичке кутије. Ученици први пут само гледају, а надаље покушавају да прате процес сами везујући машне око својих перница.

Кад ученици запамте кораке и увежбају покрете, на исти начин, поступно им демонстрирати и везивање дужег парчета траке око ђачке клупе и везивање велике машне. Овај део задатка треба да ураде у паровима.

У току рада обилазити ученике, помагати и додатно објашњавати кораке.

Кад сви парови вежу машне око клупа, наложити им да сада направе поклон цртеж – поруку за теткицу. Објаснити да су теткице важне особе у њиховим животима јер стално брину о томе да простор у коме ученици бораве буде чист и да брину о деци као и учитељи. Напоменути како према њима треба увек да буду љубазни и да их поштују, а да данас треба да осмисле цртеж којим ће им захвалити за сав њихов труд. Поред цртежа, могу написати и неколико речи захвалности. Овај део задатка ученици могу, али и не морају, радити у пару.

Ако време дозвољава, напоменути ученицима да се на исти начин као машна могу везати и пертле на ципелама. Ученици који још не умеју да вежу пертле могу то да испробају док им они који то знају помажу.

Завршни део часа (10 минута)

Тражити од ученика да представе своје радове: шта су нацртали, шта написали. Похвалити радове и наложити ученицима да своје радове завуку испод велике машне на својој клупи како би тамо сачекали теткицу.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 25, украсне траке и један папир из блока.

Додатни материјали:

прибор за цртање.

Прибор за следећи час: гранчице, конач, конопац, мека жица, селотејп, темпере, папир из блока

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

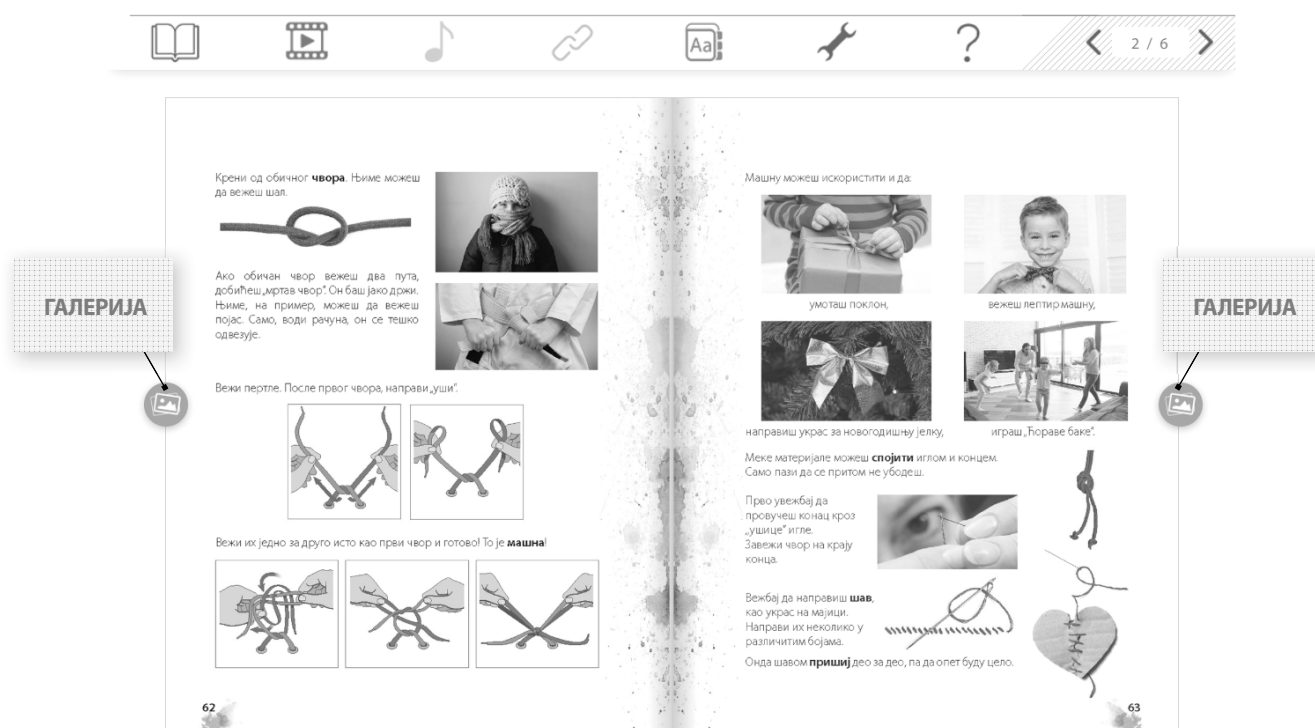

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	51, 52
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Ликовне игре
Наставна јединица	<i>Уврни, завежи</i>
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развој моторике, коришћење различитих средстава за спајање материјала
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – решавање проблема – естетичка компетенција
Кључни појмови	облик и целина, везивање и спајање облика
Корелација	свет око нас
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; врши демонстрацију; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; демонстрира реализацију задатка; помаже у реализацији задатка; организује изложбу радова; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; постављају изложбу; анализирају своје и туђе радове; играју игру.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи децјег рада	Скулптура од гранчица спојених различитим средствима и обојена темперама. Слика настала отискивањем делова скулптуре на папир.

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (15 минута)

Подсетити ученике на рад с претходног часа: везивање машини, веза између везивања и повезивања ствари, предмета, особа. Упитати ученике на које још начине нешто можемо везати. Чиме? Подсетити ученике на прошли час када су везивали машини, али и на часове на којима су спајали разне предмете које су доносили од куће, на скулптуре које су правили од рециклираних материјала и мобилну скулптуру од предмета из своје кутије. Приказати неке од изабраних радова и тражити од ученика да анализирају на које начине су спајани материјали на ком делу.

Тражити од ученика да се сете још начина за спајање материјала.

Прочитати текст на странама 62, 63 и 64 уџбеника и указати на примере.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Демонстрирати ученицима везивање „мртвог чвора“, провлачење конца кроз иглу и шивење шава, ушивање дугмета. Такође, демонстрирати и спајање два предмета помоћу меке жице, помоћу чачкалица, селотејпом, лепком и спајалицама.

Главни део часа (55 минута)

Наложити ученицима да из кутије с материјалом изваде картицу са задатком бр. 26.

Прочитати текст с картице: „Направи скулптуру од гранчица. Вежи их једне за друге концем или меком жицом. На крају их обој.”

Ученици треба да направе скулптуру од гранчица. Мотив није унапред одређен и за почетак не морају имати одређену идеју. Могу почети тако што ће спајати гранчице на начин који им се учини погодним, а затим да додају делове у складу са изгледом добијених облика. Гранчице могу спајати концем, конопцем, меком жицом или селотејпом.

У току рада обилазити ученике, помагати у везивању и увртању. Водити индивидуалне разговоре о идејама и могућностима.

Када ученици споје гранчице, наложити им да припреме темпере, четкице, посуде за воду и палете, и да обоје своје скулптуре. Као заштиту за клупу могу користити један папир из блока.

У току рада обилазити ученике и помагати им у одређивању праве густине боје и тражењу најзгоднијег положаја за држање скулптуре приликом бојења.

Евентуално, док се боја на скулптурицама суши, ако има таквих примера, указати ученицима на трагове на папиру настале током бојења скулптуре. Упитати ученике могу ли, на основу тих трагова, да направе и слику која представља њихову скулптуру. Ученици чији су папири остали без трагова могу их направити користећи скулптуру као печат. Овим отисцима ученици могу доцртати оловкама у боји детаље, гранчице и друго. Слика на папиру не мора бити слична скулптури, њени трагови служе само као почетна идеја.

Завршни део часа (20 минута)

Поставити скулптуре на полицу ученице, а слике окачити на таблу или зид.

Тражити од ученика да представе своје скулптуре: да ли нешто представља, зашто су изабрали одређене боје, колико им је било тешко да спајају делове, да ли им је било тешко да боје скулптуру држећи је у руци?

Направити мали квиз која скулптура одговара којој слици. У чему су сличне, а по чему различите. На шта подсећа скулптура, а на шта слика настала по њој?

Спремити учионицу.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјали: гранчице, конач, конопац, мека жица, селотејп, темпере, папир из блока

Прибор за следећи час: картонске кутије, најлон кесе, жица, селотејп, наочаре, перике, сунђери, стиропор, тканине, разна одећа...

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

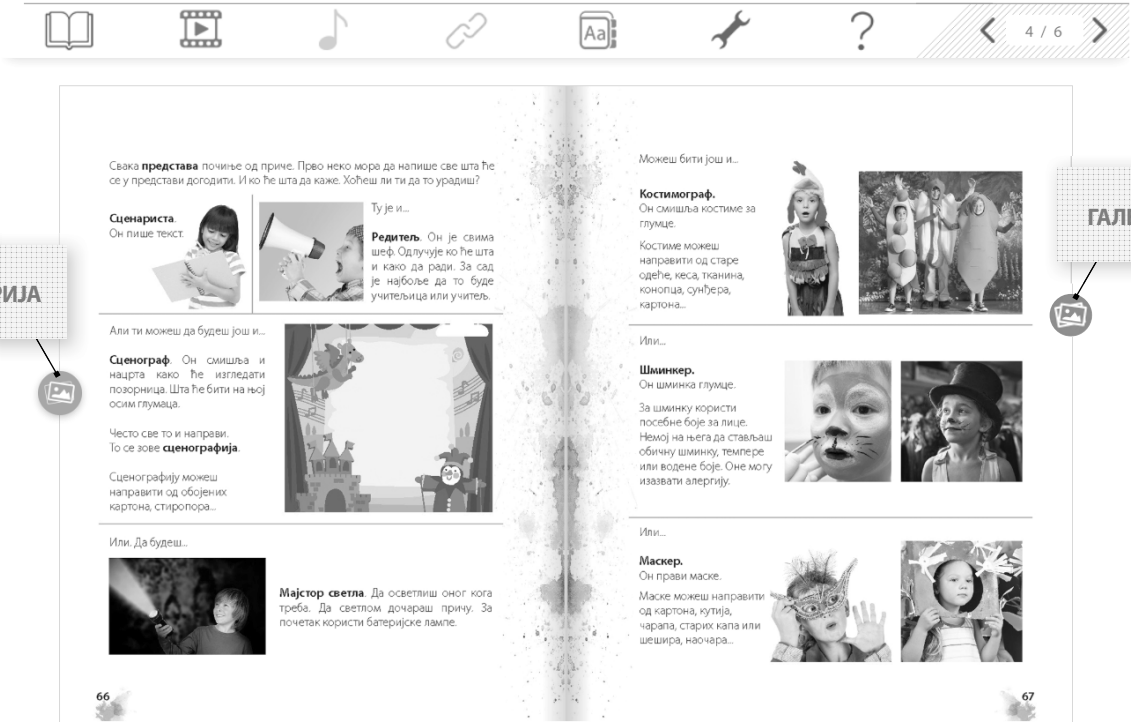
ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	53, 54
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Ликовне игре
Наставна јединица	Позориште – маске
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – групни
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – хеуристички приступ – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развијање интересовања за драмска дела, позориште и занимања у позоришту
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.

Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – одговоран однос према околини – естетичка компетенција – предузимљивост и оријентација ка предузетништву.
Кључни појмови	сцена, маске, костими, реквизити
Корелација	свет око нас, музичка култура, српски језик, математика, физичко васпитање, грађанско васпитање, верска настава
Активности учитеља/ наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; демонстрира, поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; чита припремљени сценарио; тражи од ученика да направе листу ликова; дели ученике на групе; демонстрира реализацију задатка; помаже у реализацији задатка; анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; праве листу ликова; раде практичан рад; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дејег рада	костими од рециклираних материјала у складу с договореним сценаријом

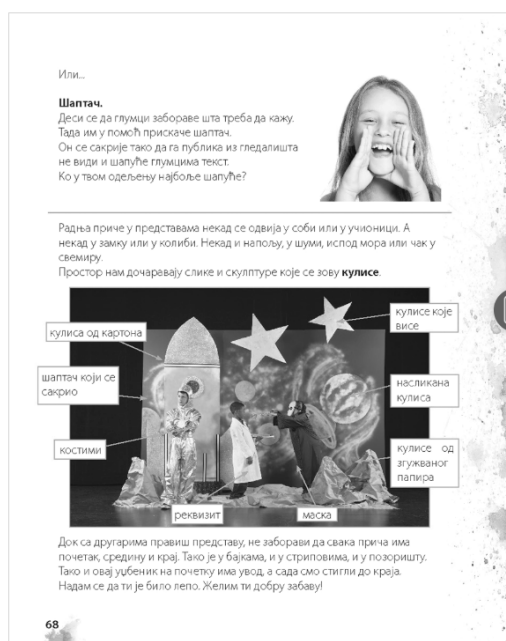
Приказ мултимедијалних садржаја

ГАЛЕРИЈА

67

Уводни део часа (15 минута)

Упутити ученике на страну 65 уџбеника.

	Ученици гледају примере у својим уџбеницима.
	Наставник приказује увеличан пример из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати ученике иду ли понекад у позориште. Које представе су гледали? Како се очекује да се понашамо у позоришту? Знају ли како се назива део сале у коме седи публика (гледалиште), а како онај на коме се изводи представа (сцена, бина). Чему служи завеса у позоришту? Ко још осим глумаца ради у позоришту?

	Ученици гледају примере у својим уџбеницима.
	Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упутити ученике на наредне странице, и указујући им на примере, читајући текст из уџбеника, упознати их са занимањима радника у позоришту; сценаристе, редитеља, сценографа, мајстора светла, шминкера, маскера, костимографа, шаптача. Додатно објасити појмове „сценографија“, „костимографија“ ако је то потребно.

Упутити ученике на пример доле на стр. 68. Анализирати пример са ученицима. Шта све на слици спада у костим, на чијем лицу видимо маску? На које све начине је направљена сценографија?

Ученици анализирају пример гледајући га у својим уџбеницима.

Наставник отвара одговарајући задатак из дигиталног уџбеника и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе и, уз помоћ одељења, реши задатак.

Главни део часа (70 минута)

Саопштити ученицима да ће на овом часу осмишљавати костиме за представу.

Сценарио може бити договорен на лицу места, може бити измишљен или осмишљен од неке приче обрађиване на часу српског језика или га унапред може осмислити учитељ. Свакако би било добро да то буде што краћи текст, са што више актера. Поред људи, деца могу глумити и животиње, биљке, појаве, предмете и друго.

Прочитати сценарио ученицима. Набројати ликове и направити њихову листу на табли. Тражити од ученика да осмисле што више улога (да као улогу убаце и ветар, Сунце, време, брзину и др.).

Поделити ученике у групе, од којих свака има задатак да осмисли костим за једну од улога.

По један ученик из сваке групе има задатак да буде манекен за кога остали ученици из групе праве костим од најлонских кеса, тканина, папира, картона и сл.

Ученици могу правити и маске надоградњом зимских капа, старих наочара или постојећих маски помоћу папира, колаж-папира или картона које додатно боје.

Евентуално, неколико ученика може добити задужења за која су показали посебно интересовање (мајстор светла, шаптач, сценариста...).

Завршни део часа (5 минута)

Групе представљају своје костиме.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјали: картонске кутије, најлон кесе, жица, селотејп, наочаре, перике, сунђери, стиропор, тканине, разна одећа, темпере, фломастери...

Прибор за следећи час: картонске кутије, комади стиропора, велики комади папира за паковање, целофан, разне тканине, најлон..., тонери за кречење, бела боја за кречење.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	55, 56
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Ликовне игре
Наставна јединица	<i>Позориште – сценографија</i>
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – групни
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – хеуристички приступ – демонстративне методе – практичан рад и радионица – игровне активности – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развијање интересовања за драмска дела, позориште и занимања у позоришту
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.

Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – одговоран однос према здрављу – одговоран однос према околини – естетичка компетенција – предузимљивост и оријентација ка предузетништву.
Кључни појмови	сцена, маске, костими, реквизити
Корелација	свет око нас, музичка култура, српски језик, математика, физичко васпитање, грађанско васпитање, верска настава
Активности учитеља/ наставника	Подсећа ученике на градиво са претходног часа; Објашњава задатак и помаже ученицима у његовој реализацији; Чита сценарио; Прави списак елемената сценографије; Тражи од ученика да осмисле елементе сценографије; Дели ученике на групе; Даје задатке групама; снима представу
Активности ученика	Прате излагање; дискутују; осмишљавају елементе сценографије; раде практичан рад; изводе представу.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дејег рада	сценографија по договореном сценарију, извођење представе

Уводни део часа (5 минута)

Подсетити ученике на рад с претходног часа: позориште, занимања у позоришту, костими и сценографија, сценарио, договорени ликови.

Главни део часа (70 минута)

Саопштити ученицима да ће на овом часу правити сценографију за своју представу.

Још једном прочитати сценарио заједно са ученицима. На табли написати списак могућих елемената сценографије. Шта је потребно за објашњење простора у коме се одвија представа? Да ли је потребно још нешто од декора? Могу ли се ставити украси? Тражити од ученика да наброје што више елемената који би се могли искористити у представи.

Након прављења списка, поделити ученике у групе, а свакој групи дати задатак да направи нешто од набројаних елемената. У току рада помагати ученицима да нађу што

једноставнија решења којима ће приказати елемент који желе. Као материјал могу користити картонске кутије, комаде стиропора, велике комаде папира за паковање, целофан, разне тканине, најлон... а за њихово бојење најјекономичније је користити боју и тонере за кречење.

Показати ученицима костиме направљене прошлог часа. Указати на то да сценографија и костими треба да буду усклађени на неки начин.

Неколико ученика задужити да увежбају улоге глумаца док остатак одељења прави сценографију.

Завршни део часа (15 минута)

Извођење и снимање представе.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Седма слагалица је сложена. То је репродукција слике *Руски балет*, аутор је Аугуст Маке.

Разговарати са ученицима о слици коју имају пред собом. Шта је на њој представљено, у ком простору се одвија радња, ко су извођачи, а ко публика, шта мисле, о чему би се могло радити у представи и сл.

Прибор за следећи час: пратећи папир „Лабораторија боја”, прибор за сликање: боје, четкице, посуде за воду, палете, заштита за клупе.

ДОДАТНИ МАТЕРИЈАЛИ: картонске кутије, комади стиропора, велики комади папира за паковање, целофан, разне тканине, најлон..., тонери за кречење, бела боја за кречење.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	57, 58
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Боја
Наставна јединица	<i>Лабораторија боја</i>
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – хеуристички приступ – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развијање сензибилитета за боју. Откривање начина на које се боје могу међусобно мешати
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – решавање проблема – одговоран однос према здрављу – одговоран однос према окоolini – естетичка компетенција
Кључни појмови	боја
Корелација	свет око нас
Активности учитеља/наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	унапред припремљен папир с табелом за мешање боја коју ученици попуњавају комбинацијама боја

Приказ мултимедијалних садржаја

1 / 4

8. БОЈА ИЛИ БОЈЕ

Који од ова два тањира би био твој избор? Зашто?
Иако је за храну најважнији укус, ми је често бирамо очима. Па се деси да погрешимо, и једемо оно што није ни укусно, ни здраво.

Прикажи бојама мирисе, звуке и осећања!

43

Уводни део часа (15 минута)

Упутити ученике на страну 43 уџбеника. Прочитати текст: „Који од ова два тањира би био твој избор? Зашто?”

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Поразговарати са ученицима да ли и колико бирају и воле храну на основу њеног изгледа. Прочитати текст: „Иако је за храну најважнији укус, ми је често бирамо очима. Па се деси да погрешимо, и једемо оно што није ни укусно, ни здраво.”

Објаснити ученицима да се многи производи, да би се боље продавали, боје вештачким бојама, да чоколадице, грицкалице, виршле, сокови и многе друге посластице пре тих додатака изгледају тако да их већина деце никад не би ставила у уста. Предложити деци која су се изјаснила као избирљива да у наредним данима покушају да једу жмурећи и да доносе закључке о укусу искључиво на основу укуса, а не изгледа хране.

Упитати ученике да ли им је свеједно које боје је њихова гардероба; постоји ли неку боју воле више од других; да ли им је свеједно да ли је то светлија или тамнија нијанса.

Подсетити ученике на градиво из првог разреда, и на рад на коме су своју омиљену боју мешали са црном и белом темпером. Колико различитих нијанси су добили? Да ли су им се све свиделе?

Да ли њихова омиљена боја некад има нијансе које подсећају и на неку другу боју? Пронаћи примере у учионици (предмети, пернице, ранчеви, оловке, гардероба) и навести један од примера: плаве од тиркизне до љубичасте, црвене од розе до љубичасте, зелене од жуте до плаве, жуте од наранџастожуте до лимун жуте.

Констатовати да једна боја може бити помешана и с другим бојама а да је и даље сматрамо истом бојом.

Главни део часа (60 минута)

Дати налог деци да из кутије с пратећим материјалом изваде картицу са задатком 29 и пратећи папир „Лабораторија боја”. Такође, треба да припреме прибор за сликање: боје, четкице, посуде за воду, палете, заштиту за клупе.

Саопштити ученицима да ће данас истраживати нијансе своје своје омиљене боје.

Подсетити ученике на градиво првог разреда: да се уметници који сликају зову сликари, да раде у својим атељеима, да мешају боје на палети. Наложити деци да учионицу претворе у атеље. Организовати доношење канте чисте воде и канте за одлагање прљаве воде.

Демонстрацијом подсетити ученике да за сликање користимо боје које растварамо у води; темпере и водене боје; да, пре почетка рада, заштитимо површину стола новинама или мушомом; да прибор на столу распоредимо тако да нам све буде при руци, да палета буде изнад папира на коме сликамо, да посуда с водом буде одмах поред ње, да поред воде држимо крпицу којом исушујемо вишак воде са четкице. Водимо рачуна да

вода у посуди буде чиста и перемо четкицу пре узимања нове боје.

Прочитати налог с картице: „Мешај своју омиљену боју с другим бојама. Нанеси своју омиљену боју у први правоугаоник у табели. Затим је у осталим правоугаонцима мешај с наведеним бојама. Не заборави да опереш четкицу пре сваког мешања. Кад завршиш, пробај то исто с неком другом бојом.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно: ученици на папиру из кутије имају обележена поља која треба да испуне одређеним комбинацијама боја.

У току рада обилазити ученике, подсећати на важност чистоће четкице, као и на то да је потребно одредити праву количину воде у четкици; да крпича служи за исушивање вишка воде са четкице.

Када заврше радове, ученици, на новом листу, раде још један експеримент са истом или неком другом бојом. Могу испробати другачије количине помешаних боја и, након тога, упоредити резултате.

Завршни део часа (15 минута)

Спремити учионицу.

Разговарати са ученицима о нијансама које су добили. Колико су добили очекиваних нијанси, колико неочекиваних? Које су их изненадиле? Које им се највише свиђају? Да ли су добили боју чије име не могу да одреде? Да ли су можда добили нијансу која ће бити њихова нова омиљена боја?

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком 29 и пратећи папир „Лабораторија боја”.

29. Лабораторија боја

Омиљена боја		
Омиљена боја + црвена	Омиљена боја + жута	Омиљена боја + плава
Омиљена боја + наранџаста	Омиљена боја + зелена	Омиљена боја + љубичаста
Омиљена боја + браон	Омиљена боја + бела	Омиљена боја + црна

Додатни материјал:

прибор за сликање: боје, четкице, посуде за воду, палете, заштита за клупе.

Прибор за следећи час: папир из блока, прибор за сликање, прибор за цртање

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	59, 60
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Боја
Наставна јединица	<i>Девојчица која види звуке</i>
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање и истраживање визуелног доживљаја звука.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.
Међупредметне компетенције	– решавање проблема – естетичка компетенција
Кључни појмови	боја и звук
Корелација	свет око нас, музичка култура, српски језик
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; подсећа ученике на правилно коришћење материјала; демонстрира правилно коришћење материјала; даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; организује спремање учионице; организује изложбу радова; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; спремају учioniцу; постављају изложбу; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	слика на којој су различитим облицима и бојама представљени различити звуци

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (15 минута)

Подсетити ученике на појмове слика, сликар, атеље. Боја, омиљена боја, нијансе боје, мешање боја. Утицај боја на наш избор хране, гардеробе и других предмета.

Упутити ученике на страну 44 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст: „Може се десити да те нека боја подсети на укус, мирис или звук. Или обрнуто. Да те укуси, мириси и звуци подсети на неке боје.”

Упитати ученике да ли им неки од обојених кругова у првом примеру делује укусније од осталих. Објаснити ученицима да, без обзира на то што не можемо појести круг из књиге, нити он има укус, различите боје подсећају многи људе на различите укусе. Подсетити на пример са уводне стране 43.

Указати на пример на страни 44, дечака који мирише цвет и прочитати текст: „Следећи пут кад осетиш мирисе, затвори очи и замишљај боје”.

Констатовати да се сличан процес може одвијати и када су мириси у питању. Упитати ученике да ли је неко од њих имао доживљај боја преко неког мириса.

Указати на последњи пример на страници и прочитати текст: „Шта мислиш, који од ових мотора је најбржи? Да ли боја утиче на брзину?”

Сачекати одговоре. Констатовати да боја не може утицати на брзину, али да многи људи имају утисак да су аутомобили одређених боја бржи од других. Да, као и код мириса, тај осећај није исти код свих људи.

Указати на пример деце која свирају и прочитати текст: „Насликај оркестар и звуке који излазе из инструмената. Како би ти звуци изгледали? Ког облика би били? Којих боја?”

Упитати ученике да ли би, да су они насликали слику са инструментима као на примеру, звуци који излазе из њих били представљени нотама или би то били неки другачији облици? Да ли би били правилни или неправилни? Светли или тамни? Да ли би били исти код оба инструмента?

Поразговарати са ученицима о овој теми. Које боје и облика би био звук плескања руку, које затварања врата, којих шкрипа столице?

Наставник отвара интерактивни металофон у дигиталном уџбенику и тражи да неко од ученика, по принципу добровољности, изађе и поигра се њим. Каже ученицима да се могу и сами играти у својим дигиталним уџбеницима тако што ће упоређивати одређени звук и боју. Напоменути ученицима да свако може имати свој доживљај, те да избор боја не мора бити онакав како је представљен у уџбенику.

Главни део часа (60 минута)

Саопштити ученицима да ће се на овом часу бавити сликањем звукова.

Наложити деци да учионицу претворе у атеље. Организовати доношење канте чисте воде и канте за одлагање прљаве воде.

Демонстрацијом подсетити ученике да за сликање користимо боје које растварамо у води; темпере и водене боје. Да, пре почетка рада, заштитимо површину стола новинама или мушемом; да прибор на столу распоредимо тако да нам све буде при руци, да палета буде изнад папира на коме сликамо, да посуда с водом буде одмах поред ње; да поред воде држимо крпицу којом исушујемо вишак воде са четкице. Водимо рачуна да вода у посуди буде чиста и перемо четкицу пре узимања нове боје.

Наложити ученицима да из кутије изваде картицу са задатком бр. 30 и један папир из блока.

Прочитати налог с картице: „Насликај рад Девојчица која види звуке. Насликај девојчицу како гледа боје које праве звуци аутомобила, лавеза паса, сирене ватрогасних кола, телефонских разговора, корака пролазника, уличних музичара и свега чега се још сетиш.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Ученици треба да насликају како разни предмети, бића и појаве производе звуке које гледа девојчица. На раду уместо девојчице може бити представљен и дечак или нека животиња ако ученицима то више одговара. Бића, предмете и друге детаље на слици ученици могу нацртати оловкама или неким другим цртаћим средством, док звуке треба да насликају темперама или воденим бојама.

У току рада обилазити ученике, мотивисати их да се сете што више звукова из свакодневног окружења и пронађу одговарајуће облике и боје за њихово представљање. Подсећати ученике на градиво с прошлог часа, мешање боја и добијање различитих нијанси. Подстицати ученике да проналазе различите нијансе боја за своје звуке.

У току рада обилазити ученике, подсећати на важност чистоће четкице, као и на то да је потребно одредити праву количину воде у четкици, да крпица служи за исушивање вишка воде са четкице.

Завршни део часа (15 минута)

Спремити учионицу.

Направити изложбу радова на зиду или табли. Тражити од ученика да наведу које боје, по њима, одговарају одређеним звуцима.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 30 и један папир из блока.

Додатни материјали:

прибор за сликање, прибор за цртање.

Прибор за следећи час: папир из блока, прибор за сликање

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	61, 62
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Боја
Наставна јединица	<i>Срећа и њуја</i>
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Повезивање боја са осећањима, развијање сензибилитета за нијансу и валер боје.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.
Међупредметне компетенције	– комуникација – одговоран однос према здрављу – одговоран однос према окоolini – естетичка компетенција
Кључни појмови	боја и осећања
Корелација	свет око нас
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; даје задатак: објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; организује спремање учионице; организује изложбу радова; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате излагање ; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; спремају учионицу; постављају изложбу; раде практичан рад; постављају изложбу; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи децјег рада	слике темпером или акварелом са додатком цртежа на којима су осећања изражена бојом

Приказ мултимедијалних садржаја

8. БОЈА ИЛИ БОЈЕ

Која од ова два тањира би био твој избор? Зашто?

Иако је за храну најважнији укус, ми је често бирамо очима. Па се деси да погрешимо, и једемо оно што није ни укусно, ни здраво.

Прикажи бојама мирисе, звуке и осећања!

43

ГАЛЕРИЈА

Које боје је била твоја омиљена плишана играчка? Да ли се догоди да те одређена боја подсети на неки доживљај?

Којом бојом би била окречена твоја соба из снова? Да ли би то била само једна боја или би их било више?

Мешај боје! На палети, или на самој слици. Гледај како се, мало-помало, мењају. Направи своје комбинације.

Не мораш увек да их потпуно помешаш. Некад интереснатије изгледају кад само мало прођу једна кроз другу.

Чим у једну боју додаш другу, добићеш нову. Онда тој новој додај трећу. Кад боје постају светлије, а кад тамније?

45

Уводни део часа (20 минута)

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упутити ученике на страну 43 уџбеника. У разговору подсетити ученике на утицај боја на наш избор хране, одеће и других предмета које користимо; асоцијације које имамо на боје преко мириса и звукова; мешање боја; добијање светлијих и тамнијих нијанси исте боје, мешање једне боје с другим бојама. Приказати изабране примере ученичких радова насталих на претходним часовима.

Упутити ученике на страну 45 уџбеника. Указати на први пример. Прочитати текст: „Које боје је била твоја омиљена плишана играчка? Да ли се догоди да те одређена боја подсети на неки доживљај?”

Поразговарати са ученицима о овоме, као и о повезаности наших сећања и осећања са одређеним бојама, мирисима и укусима. Које мириси подсећају на зиму, који на пролеће, лето? Повезују ли се ти мириси с неким бојама?

Указати на други пример и прочитати текст: „Којом бојом би била окречена твоја соба из снова? Да ли би то била само једна боја или би их било више?”

Поразговарати са ученицима о овоме. Подсетити ученике да се различити простори, као апотеке, канцеларије, играонице, учионице, уређују на различите начине по којима

их одмах препознајемо; да се боје зидова у тим просторима такође најчешће разликују. Којим бојама су најчешће обојене апотеке, а којим играонице? Да ли се у свим наведеним просторима осећамо исто, и колику улогу у томе играју боје зидова? Да ли то значи да боје изазивају и осећања?

Упутити ученике на пример на страни 46 уџбеника и тражити да опишу шта виде на слици; шта је представљено, које боје су коришћене... Прочитати текст: „Слика је сва у златној боји и украсима. Представља највеће богатство – љубав.”

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник отвара игрицу – слагалицу из дигиталног уџбеника. Тражи да се неко од ученика добровољно јави и да покуша да реши слагалицу. Остали то могу покушати у својим дигиталним уџбеницима.

Главни део часа (55 минута)

Саопштити ученицима да ће на овом часу покушати да бојом прикажу осећања.

Наложити им да учионицу претворе у атеље. Организовати доношење канте чисте воде и канте за одлагање прљаве воде.

Подсетити ученике да за сликање користимо боје које растварамо у води; темпере и водене боје; да пре почетка рада заштитимо површину стола новинама или мушемом; да прибор на столу распоредимо тако да нам све буде при руци, да палета буде изнад папира на коме сликамо, да посуда с водом буде одмах поред ње, да поред воде држимо крпицу којом исушујемо вишак воде са четкице. Водимо рачуна да вода у посуди буде чиста и перемо четкицу пре узимања нове боје.

Наложити ученицима да из кутије изваде картицу са задатком бр. 31 и један папир из блока.

Прочитати налог са картице: „Нацртај линију која дели папир на две половине. На једној половини направи шаре које представљају срећу, на другој шаре које представљају тугу. Насликај и себе, на срећној страни.”

Додатно објаснити задатак ако је потребно.

У току рада обилазити ученике, помагати при подели папира на половине. Подсећати ученике на правило да при мешању боја увек сипамо тамнију боју у светлију.

Подсетити ученике на то да се боје при мешању не морају обавезно потпуно помешати.

Указати на страну 45 уџбеника и примере на средини стране.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст: „Боје некад интересантније изгледају кад само мало прођу једна кроз другу.”

Ученици са темперама или воденим бојама могу комбиновати и цртеж оловком или тушем.

Разговарати индивидуално са ученицима о томе које боје њих подсећају на радост, које на тугу.

Указати ученицима ако себе нацртају на срећној страни, да се заиста и могу осећати срећније.

Завршни део часа (15 минута)

Спремити учионицу.

Направити изложбу на табли или зиду учионице. Тражити од ученика да коментаришу радове; да упореде да ли сви на исти начин доживљавају утисак који поједине боје остављају на нас; да ли су, на неким радовима, исте боје искоришћене да представе потпуно различита осећања; да ли су, и поред тога, ти радови подједнако успешни; да ли утисак о некој боји зависи и од тога које боје се налазе у њеној околини?

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 31 и један папир из блока.

Додатни материјали: папир из блока, прибор за сликање

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	63, 64
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Боја
Наставна јединица	<i>Посећа музеју</i>
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – групни – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – хеуристички приступ – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Упознавање ученика са одређеним музејом или галеријом, упознавање с правилима понашања у установама културе, упознавање са ауторима и њиховим делима, развијање аналитичког посматрања уметничког дела
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – пружи основне информације о одабраном музеју.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву – одговоран однос према околини – естетичка компетенција
Кључни појмови	музеј, галерија, изложба, кустос, експонати, слика, скулптура, цртеж, постамент
Корелација	свет око нас, грађанско васпитање
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на правила понашања у саобраћају; води ученике у музеј или галерију, упознаје их с њиховим сличностима и разликама, правилима понашања у тим установама, конкретним ауторима и њиховим делима, кључним појмовима. Тражи од ученика да анализирају дела са нагласком на начин коришћења боје.

Активности ученика	Одлазе до музеја или галерије, слушају излагање предавача, анализирају уметничка дела
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	

Уводни део часа

Одвести ученике на изложбу слика у музеј или галерију.

Главни део часа

На улазу у галерију или музеј подсетити ученике на правила понашања. Експонате не дирамо рукама.

Крећемо се споро, забрањени су нагли покрети, трчање и гурање да се нешто од експоната не би случајно закачило и оштетило.

Разговарамо тихо, без довикивања.

Не конзумирамо напитке нити храну.

Објаснити укратко разлику између музеја и галерије. Галерије су простори у којима се излажу уметничка дела. Музеји су установе које имају свој простор за излагање дела, али и друге просторе у којима се запослени баве изучавањем области за које је музеј специјализован. Постоје музеји посвећени уметности, али и историјски музеј, филмски музеј, војни музеј, природњачки музеј и други.

Укратко представити ученицима музеј или галерију у којој се налазе.

Запослени задужени за избор радова изложених у музеју зову се кустоси.

Представити укратко уметника или уметнике чија је изложба у току. Представити нека од познатијих дела реномираних аутора.

Указати на изабраном примеру на начин на који уметник користи боје приликом сликања, као и на избор боја, мешање боја, прожимање боја, густину боје. Упитати ученике да ли су на слици коришћене боје као у природи, или их је уметник изменио, и, ако јесте, шта је тиме постигао.

Тражити од ученика да на изложби пронађу рад који им се највише свиђа, и да анализирају га на сличан начин.

У току обиласка разговарати индивидуално, или са групама ученика о појединим изабраним експонатима са акцентом на могућности коришћења боја у сликарству.

Завршни део часа

Повратак у школу.

Наложити ученицима да из кутије изваде картицу са задатком бр. 32.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Осма слагалица је готова. То је репродукција слике *Импровизација*, Василија Кандинског.

Кроз разговор са ученицима анализирати слику. Пустити ученике да нагађају шта би слика могла представљати, указивати им на токове боја, њихово наизменично и насумично понављање и промене. Тражити од ученика да искажу своје мишљење.

Додатни материјал из кутије:

картица са задатком бр. 32.

Прибор за следећи час: пратећи папир из кутије „Сликовница“, блокчић са папирима и прибор за цртање.

Начин праћења ученичких постигнућа

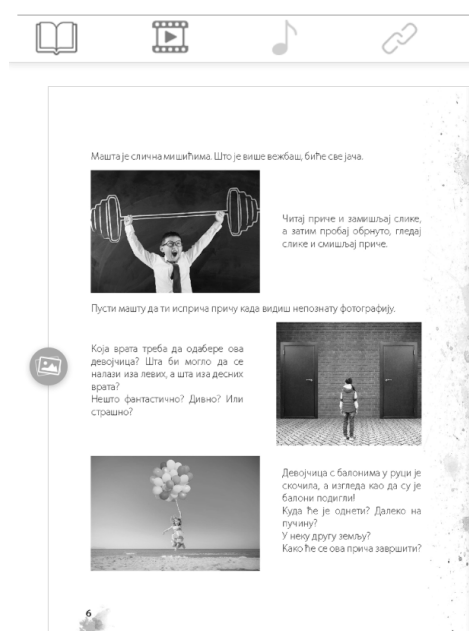
Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	65, 66
Школа и разред	
Учитель/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Машта
Наставна јединица	Сликовница
Врста (тип) часа	– обрада
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – хеуристички приступ – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Уочавање и примена техника за развој маште.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – естетичка компетенција – предузимљивост и оријентација ка предузетништву.
Кључни појмови	машта, редослед радње у причи, сликовница
Корелација	свет око нас, грађанско васпитање, верска настава

Активности учитеља/ наставника	Уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; постављају изложбу; представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	прича у сликама настала на основу задате непознате фотографије

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (15 минута)

Указати на страну број 5 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличан пример из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати ученике шта виде на фотографији. Које особе? Шта држе у рукама? Шта имају на главама? Шта можемо закључити на основу фотографије? Прочитати текст: „Да ли и ти некад машташ о томе шта ћеш бити кад порастеш?”

Поразговарати са ученицима о овоме. У којим приликама замишљају себе у будућности? Да ли се тога играју? Да ли користе играчке и друге реквизите? Да ли се тога играју у друштву?

Прочитати текст: „Маштање је једна од твојих најважнијих способности.

Тренирај своју машту!”

Објаснити деци да је машта способност својствена људима. Да људи захваљујући машти могу да замишљају ствари које не постоје. Да могу замислити нешто немогуће, али и нешто могуће што још није остварено. Да машту користе писци, сликари и музичари, али и проналазачи и научници. Да захваљујући машти данас имамо телевизоре, телефоне, струју, аутомобиле и многе друге ствари које нам олакшавају живот. Тражити од ученика да неведу још примера разних проналазака гледајући око себе.

Упутити ученике на страну 6 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује странице, а затим увеличане примере из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Указати на први пример и прочитати текст: „Машта је слична мишићима. Што је више вежбаш, биће све јача.”

Подсетити ученике на то да што више нешто вежбамо, у томе постајемо бољи; у игрању фудбала или шаха, у задацима из математике, у превртању преко главе или свирању неког инструмента.

Дати ученицима тему за дискусију: На који начин можемо вежбати машту?

Прочитати текст: „Читај приче и замишљај слике, а затим пробај обрнуто, гледај слике и смишљај приче”. Подсетити ученике да док читају неку књигу сигурно замишљају како изгледа то о чему се говори у књизи. Указати им на то да те слике ствара њихова машта. Указати и да је важно да увек замишљају оно о чему читају јер замишљање помаже да лакше схватимо оно о чему читамо; да ће лакше урадити и задатак из математике ако замисле или нацртају текст задатка; да ћемо лакше запамтити песмицу ако сваки стих замисле као слику и представе га једноставним цртежом.

Напоменути да ову вежбу можемо радити и обрнутим редом. Прочитати текст: „Читај приче и замишљај слике, а затим пробај обрнуто, гледај слике и смишљај приче. Пустите машту да ти исприча причу када видиш непознату фотографију.”

Упутити ученике на пример на средини стране. Прочитати текст: „Која врата треба да одабере ова девојчица? Шта би могло да се налази иза левих, а шта иза десних врата? Нешто фантастично? Дивно? Или страшно?”

Пустити ученике да дају предлоге наставка ове приче.

Упутити ученике на следећи пример и прочитати текст: „Девојчица с балонима у руци је скочила, а изгледа као да су је балони подигли! Куда ће је однети? Далеко на пучину? У неку другу земљу? Како ће се ова прича завршити?”

Пустити ученике да предложе и могући наставак ове приче.

Главни део часа (55 минута)

Наложити ученицима да из кутије изваде картицу са задатком бр. 33, пратећи папир „Сликовница” и блокчић са папирима. Наложити ученицима да припреме прибор за цртање.

Прочитати налог с картице: „Направи сликовницу. Изабери једну од фотографија. Прецртај је на прву страну блокчића и напиши почетак приче. Настави да измишљаш причу. На следећим странама пиши причу и илуструј је цртежима.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Ученици бирају једну од понуђених фотографија, и на основу ње смишљају причу. Изабрану фотографију прецртавају на један папир, а поред цртежа пишу почетак своје приче. На следећим листовима блока пишу даљи ток приче илуструјући га цртежима.

У току рада обилазити ученике, разговарати о могућностима, мотивисати их да смисле што оригиналнију причу. Напомињати ученицима да у њу могу убацивати и реалне и фантастичне елементе. Подстицати ученике да својој причи дају заплет и крај.

Ако остане довољно времена, ученици вежбу могу поновити с другом фотографијом.

Завршни део часа (20 минута)

Тражити од ученика да представе своје радове пред одељењем. Нека представљају групе ученика који су радили на основу истих фотографија како би сви увидели бројност могућности које се пружају на основу истог предлошка. Пустити остале ученике да постављају потпитања и да дају коментаре.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије: картица са задатком бр. 33, пратећи папир „Сликовница” и блокчић са папирима.

33. Сликовница

Додатни материјал: прибор за цртање.

Прибор за следећи час: лист из блока и блокчић са стикерима, прибор за цртање.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	67, 68
Школа и разред	
Учитељ/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Машта
Наставна јединица	Доцртавање
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – групни – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица – игровне активности
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Откривање техника за развијање маште, развијање дивергентног мишљења.
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – рад с подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – одговорно учешће у демократском друштву
Кључни појмови	замисли
Корелација	свет око нас

Активности учитеља/ наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; организује изложбу радова; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; постављају изложбу; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	надреалистички цртежи настали наизменичним цртањем на основу дела цртежа претходног ученика

Приказ мултимедијалних садржаја

За вежбање искористи часописе. Исецај их насумице, пронађи неки интересантан део, залепи га на папир, па доцртај остатак приче.

Како изгледа биће чија шапица држи женски прст?
Да ли је то нека слатка животињца?
Можда је младунче ужасног чудовишта?

За тренинг маште није ти ни потребна слика.
Узми део текста из своје Читанке и измисли остатак.
Онда то нацртај.

„Да би чудо било веће,
риба људским гласом рече:
– Шла год тражиш, ја ћу дати,
само ме у море врати.
Испунаћу жељу твоју – било коју...“

Можеш да машташ увек када нађеш zgodnu прилику за то. У слободном времену, док се играш или слушаш музику, седиш на трави у парку, поред реке или на неком другом мирном месту.

Само никад немој да машташ када си на улици. То је врло опасно!

7

ЗАДАТАК
Доврши причу

Проспи неколико капљица туша различитих боја на папир. Преклопи га и притисни да се боја преслика на другу страну.
Добићеш шару као у огледалу.

Гледај шару, па пусти машту да је претвори у причу.

Сакупи друштво. На заједничком папиру цртајте све што вам падне на памет. Добићете баш шакаве приче.

8

Уводни део часа (15 минута)

Подсетити ученике на тему прошлог часа: машта као способност својствена људским бићима, важност маште у различитим људским делатностима; развијање маште преко игре, читања, учења и гледања непознатих фотографија.

Упутити ученике на страну 7 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличан пример из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Прочитати текст: „За вежбање искористи часописе. Исецкај их насумице, пронађи неки интересантан део, залепи га на папир, па доцртај остатак приче.”

Указати на први пример на страни. Прочитати текст: „Како изгледа биће чија шапица држи женски прст? Да ли је то нека слатка животињица? Можда је младунче ужасног чудовишта?” Тражити од ученика да предложе решење.

Констатовати да је, чак и када немамо целу слику неког призора, већ само њен детаљ, наша машта у стању да произведе низ могућих решења.

Упутити ученике на страну 8 уџбеника и указати на пример доле.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличан пример из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати ученике шта виде на цртежу. Како је дошло до таквих комбинација? Прочитати текст: „Сакупи друштво. На заједничком папиру цртајте све што вам падне на памет. Добићете баш шашаве приче.” Објаснити да овакви цртежи настају кад их ради више људи, од којих нико не зна шта је онај претходни нацртао јер је његов део био покривен.

Главни део часа (60 минута)

Саопштити ученицима да ће се данас бавити маштањем на основу детаља цртежа.

Наложити ученицима да из кутије изваде картицу са задатком бр. 34, лист из блока и блокчић са стикерима, као и да припреме прибор за цртање.

Прочитати текст с картице: „Нацртај нешто на једном делу папира. Залепи стикер преко цртежа тако да се види само његов мали део. Дај папир другу иза себе. Он наставља цртеж по ономе што види и лепи стикер тако да се види само део онога што је нацртао и даје папир даље другу иза себе. И тако до последње клупе. Онда скините стикере и дивите се свом цртежу.”

Додатно објаснити задатак ако је то потребно. Сваки ученик на свом папиру нешто нацрта. Затим стикером покрије већи део цртежа тако да се види само детаљ. Затим свој папир даје ученику који седи иза њега, који није видео шта је на цртежу. Тај ученик, на основу онога што види, даље гради цртеж. Кад заврши, свој цртеж покрива стикером тако да остане видљив само детаљ и даје га ученику иза себе. Игра се наставља све док папир не дође до најудаљенијег ученика.

Ученици могу да пре почетка рада потпишу своје листове на полеђини папира како би било лакше установити који је чији рад.

У зависности од броја ученика, на истом раду могу радити ученици у истом реду, у свим редовима или сви ученици одељења тако што, када папир дође до најудаљенијег, он га враћа пару из клупе ученика који је почео цртеж.

У току рада обилазити ученике, помагати у смишљању идеја, помагати при избору места где ће залепити стикер, организовати додавање папира. Напоменути ученицима да своје идеје могу, али не морају обавезно настављати на оно што виде. У односу на то могу цртати и лево, десно, горе или доле.

Завршни део часа (15 минута)

Направити изложбу на табли или зиду. Пустити ученике анализирају и коментаришу радове. Тражити од ученика да увиде како се једни делови цртежа и представа надовезују на друге.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије: картица са задатком бр. 34, лист из блока и блокчић са стикерима

Додатни материјал:
прибор за цртање.

Прибор за следећи час: пратећи папир „Сазвежђе“, прибор за цртање.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	69, 70
Школа и разред	
Учитель/наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Машта
Наставна јединица	Сазвежђа
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – практичан рад и радионица
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развој маште
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – естетичка компетенција
Кључни појмови	облик и целина, везивање и спајање облика
Корелација	свет око нас, грађанско васпитање, верска настава
Активности учитеља/наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; упознаје ученике са кључним појмовима; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; организује изложбу радова; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.
Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; постављају изложбу; анализирају своје и туђе радове.

Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	цртежи настали спајањем насумично разбацаних тачака на папиру

Уводни део часа (15 минута)

Подсетити ученике на тему прошлог часа: машта као способност својствена људским бићима, важност маште у различитим људским делатностима; развијање маште преко игре, читања, учења и гледања непознатих фотографија или њихових делова.

Поставити тему за разговор: Да ли постоје ситуације у којима није пожељно да маштамо? Пустити ученике да дискутују о томе. Дати пример маштања на часу. Ако маштамо за време часова, можемо можда нешто смислити, али за то време не можемо пратити час, па ћемо бити у заостатку. Где још није пожељно да се препустимо маштарењу?

Упутити ученике на страну 7 уџбеника.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличан пример из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Указати на последњи пример и прочитати текст: „Само никад немој да машташ када си на улици. То је врло опасно!” Посебно указати на опасност маштања у саобраћају.

Прочитати текст: „Можеш да машташ увек када нађеш zgodnu прилику за то. У слободном времену, док се играш или слушаш музику, седиш на трави у парку, поред реке или на неком другом мирном месту.”

Главни део часа (60 минута)

Саопштити ученицима да ће се данас бавити маштањем на основу разбацаних тачкица. Наложити ученицима да из кутије изваде картицу са задатком бр. 35 и пратећи папир „Сазвежђе”, и наложити да припреме прибор за цртање.

Прочитати текст са картице: „Загледај се у звезде на првом правоугаонику и замисли облике које можеш да добијеш њиховим спајањем. Спој их линијама као сазвежђа. Исто уради с друга два правоугаоника. Последњи правоугаоник сам/сама испуни звездицама, па и њих спој у ново, измишљено, сазвежђе.”

Додатно објаснити ако је то потребно: људи су одвајкада, гледајући у ноћно небо, замисљали облике које су чиниле групе звезда. Ти облици зову се сазвежђа. Нека сазвежђа имају облике разних бића, стварних и измишљених.

Ученици замишљају облике бића, предмета, догађаја, појава чије контуре чине изабране звезде одштампане на пратећем папиру. У истом правоугаонику ученици могу нацртати и више различитих сазвежђа, али је, у том случају, потребно да их нацртају различитим бојама. Исте звезде могу истовремено припадати различитим сазвежђима. Последњи правоугаоник сами испуњавају звездама тачкајући по папиру. Потребно је да направе што више тачака.

Ако остане времена, ученици последњу вежбу могу поновити и на великом папиру из блока на коме ће различитим бојама нацртати више сазвежђа.

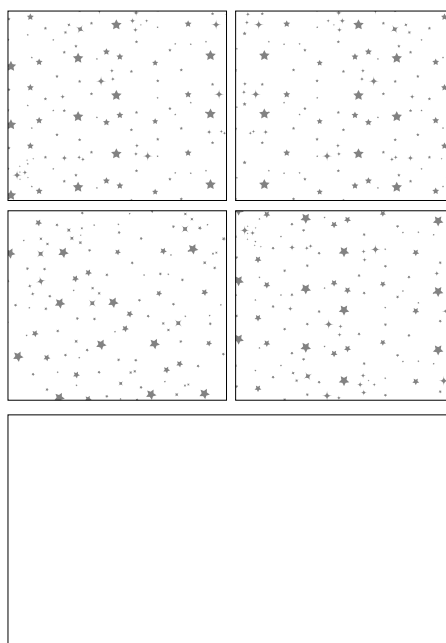
Завршни део часа (15 минута)

Направити изложбу на табли или зиду. Тражити од ученика да на туђим радовима покушају да препознају шта представљају нацртана сазвежђа.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Додатни материјал из кутије: картица са задатком бр. 35, пратећи папир „Сазвежђе”.

35. Сазвежђе

Додатни материјал: прибор за цртање.

Прибор за следећи час: гладак папир, тушеви у боји, или темпере.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

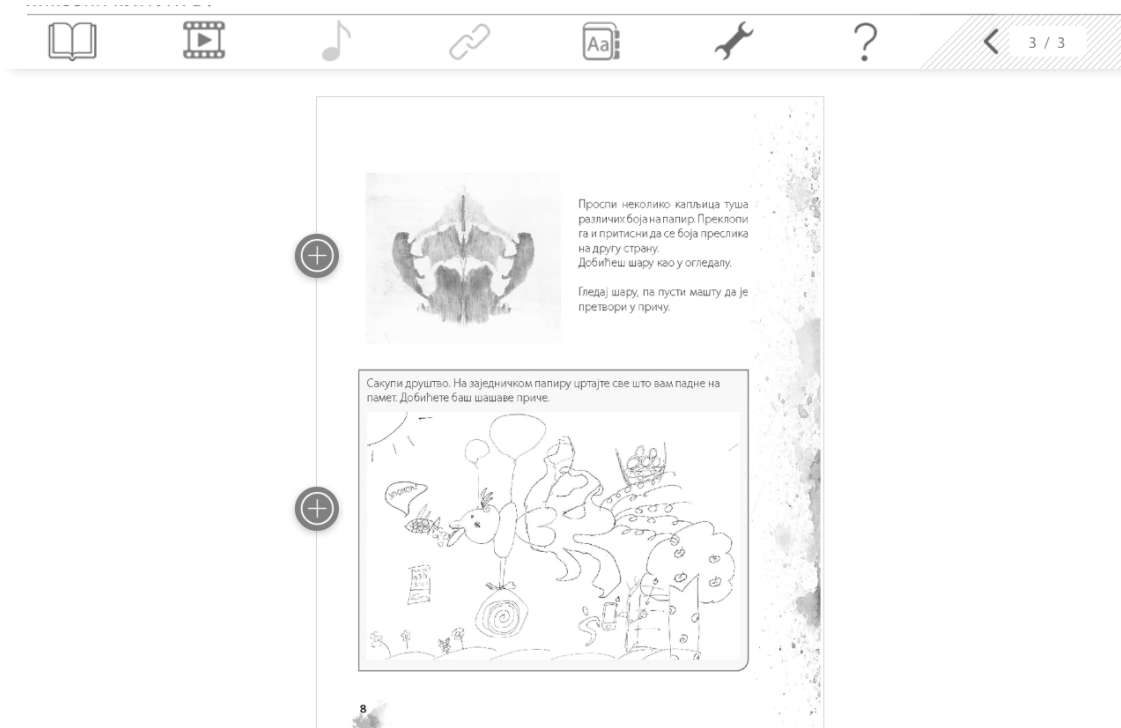

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЧАСА

Час број:	71, 72
Школа и разред	
Учитель/Наставник	
Датум одржавања	
Наставна област	Машта
Наставна јединица	<i>Од каиљнице – ѝрича</i>
Врста (тип) часа	– утврђивање
Облици рада	– фронтални – индивидуални
Наставне методе	– вербалне; решавање проблема – рад на тексту и писани радови – демонстративне методе – практичан рад и радионица – истраживачки рад
Наставна средства	– визуелна – аудитивна
Циљ часа	Развој маште
Исходи	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.
Међупредметне компетенције	– компетенција за целоживотно учење – комуникација – естетичка компетенција
Кључни појмови	машта
Корелација	свет око нас, музичка култура, српски језик, математика, физичко васпитање, грађанско васпитање, верска настава
Активности учитеља/ наставника	Подсећа ученике на претходно градиво; уводи ученике у градиво; излаже; чита текст из уџбеника; указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; тражи од ученика да анализирају примере; даје задатак; објашњава задатак; упозорава ученике на правилно коришћење материјала; помаже у реализацији задатка; организује спремање учионице; организује изложбу радова; анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.

Активности ученика	Прате излагање; прате текст у уџбенику; одговарају на питања; дискутују; анализирају примере; дају примере из личног искуства; раде практичан рад; спремају учионицу; постављају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Литература за учитеље	Уџбеник за 2. разред
Литература за ученике	Уџбеник за 2. разред
Производи дечјег рада	сlike настале разливањем туша по глатком папиру који је потом преклопљен да се добије симетрични отисак

Приказ мултимедијалних садржаја

Уводни део часа (15 минута)

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличане примере са страна 5, 6, 7 и 8 из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Подсетити ученике на тему прошлог часа: машта као способност својствена људским бићима, важност маште у различитим људским делатностима; развијање маште преко игре, читања, учења и гледања непознатих фотографија или њихових делова, на слике сазвежђа које настају тако што наша машта групе звезда повезује у целину.

Упитати ученике да ли још неке призоре осим звезда њихова машта претвара у облике који нису заиста присутни. Да ли им се некад учини да облак има облик зеца или жирафе? Да ли каменчићи на плажи изгледају као да имају лице? Да ли у мрачној соби предмети добију застрашујућа обличја?

Пустити ученике да изнесу своја искуства о томе.

Констатовати да смо често склони да у облицима које видимо препознајемо облике који се ту стварно не налазе.

Упутити ученике на страну 8 уџбеника и указати на први пример.

Ученици гледају примере у својим уџбеницима.

Наставник приказује увеличан пример из дигиталног уџбеника на пројекционом платну.

Упитати ученике шта виде на фотографији Након одговора указати на то да различите особе виде различите ствари на истом цртежу. Упитати ученике да ли примећују да су лева и десна страна овог рада сличне. На који начин је то постигнуто? Прочитати текст: „Проспи неколико капљица туша различитих боја на папир. Преклопи га и притисни да се боја преслика на другу страну. Добићеш шару као у огледалу. Гледај шару, па пусти машту да је претвори у причу.”

Главни део часа (60 минута)

Саопштити ученицима да ће се данас бавити маштањем на основу сличних шара.

Наложити ученицима да из кутије изваде картицу са задатком бр. 36 и гладак папир величине као из блока, као и да припреме тушеве у боји. Алтернативно, ако ученици немају тушеве, могу послужити и темпере.

Прочитати налог са картице: „Пресавиј папир напола. На једну половину проспи неколико капи туша у боји. Узми бочицу са другом бојом, па и из ње проспи неколико капи. Пресавиј папир напола, притисни, и мало протрљај лево-десно. Отклопи папир и погледај добијену шару. На основу ње измисли причу и напиши је на полеђини.”

У току рада обилазити ученике. Упозоравати их да буду обазриви, да не проливају туш са папира, да не сипају велике количине воде, да је довољно само неколико капи.

Рећи ученицима да није неопходно да половине њихових радова буду потпуно пресликане на другу страну, и да ће разлике које настану бити интересантније за смишљање прича.

Док се радови суше, ученици смишљају приче, а затим их записују на полеђини папира. Ученици могу урадити и више радова у току часа.

Кроз индивидуалне разговоре, мотивисати ученике да смисле приче са што компликованијим заплетима и неочекиваним расплетима.

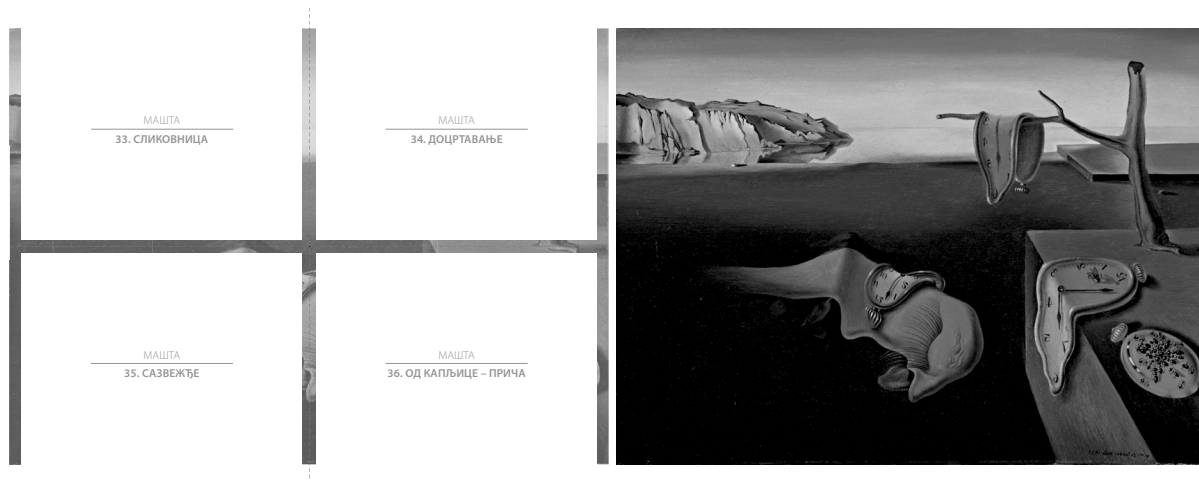
Завршни део часа (15 минута)

Спремити учионицу.

Направити изложбу на табли или зиду. Тражити од ученика да пред таблом, један по један, држећи слику окренуту ка осталим ученицима, прочитају своје приче са полеђине рада.

Помоћи ученицима да пронађу подлогу за картицу са задатком, да с ње одлепе део слагалице и залепе га на предвиђено место.

Последња слагалица је сложена. У питању је репродукција слике *Испирајноси сећања*, Салвадора Далија.

Саопштити ученицима да многи уметници стварају слике на којима су представљени призори као из снова. Тражити од ученика да наведу шта виде на слици, у каквом простору се одвија радња. Рећи ученицима да је сликар себе насликао као уснулу рибу. Зашто баш уснулу? Тражити од ученика да размисле зашто су часовници представљени као да се топе. И шта мрави ту раде.

Додатни материја из кутијеи: гладак папир.

Додатни материјали: тушеви у боји, или темпере.

Начин праћења ученичких постигнућа

Евалуација часа

ЛИКОВНА КУЛТУРА 2

САЖЕТЕ ФОРМЕ ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ПРЕМА ПРЕПОРУКАМА ЗУОВ-а

Поштовани учитељи/учитељице,

У жељи да вам олакшамо почетак нове школске године и пружимо сву могућу подршку за реализацију наставе усмерене ка исходима учења, у складу са најновијим смерницама и препорукама Завода за унапређивање образовања и васпитања, припремили смо за вас и сажете форме припрема за час које се налазе у прилогу.

Приредио: Јован Глигоријевић

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 1, 2

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Облици		
Наставна јединица:	Цело и део		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Уочавање различитих целина и њихових делова у простору; уочавање утицаја амбијента на осећања.		
Очекивани исходи на крају часа:	Ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – хеуристички приступ; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; групни; индивидуални.		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Уводи ученике у градиво; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање предавача; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – анализирају примере;
Главни део часа (65 минута)	– даје задатак; објашњава задатак; помаже у реализацији задатка;	– решавају задатак из уџбеника; дају примере из личног искуства; раде практичан рад;
Завршни део часа (10 минута)	– организује изложбу радова; – анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– реализују изложбу радова; – анализирају радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – анализом практичног рада; – разговором у току завршног дела часа.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 3, 4

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Облици		
Наставна јединица:	Облик и облик – облик		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Развијање способности за уочавање и стварање правилних облика.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује у свом окружењу истакнути део целине и визуелне супротности; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.		
Наставне методе:	– хеуристички приступ; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални, индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Излаже; уводи ученике у градиво;	– Прате излагање предавача;
Главни део часа (65 минута)	– упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере; – даје задатак; – објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка; – организује изложбу радова;	– прате излагање предавача; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – анализирају примере; – решавају задатак из уџбеника; – дају примере из личног искуства; – раде практичан рад; – представљају своје радове;
Завршни део часа (10 минута)	– анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– записује домаћи задатак.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – анализом практичног рада; – разговором у току завршног дела часа.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/–ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/–ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 5, 6

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Облици		
Наставна јединица:	Измисли облик		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Уочавање разлика између правилних и неправилних облика, грађење неправилних облика од правилних.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – хеуристички приступ; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – излаже; – уводи ученике у градиво; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање предавача; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (65 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– организује спремање учioniце; – организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове; – спремају учioniцу.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 7, 8

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Облици		
Наставна јединица:	Оригами		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Уочавање једнаких половина леве и десне стране различитих облика.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; групни; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање предавача; – одговарају на питања; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (60 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – демонстрира израду задатка; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– организује изложбу радова; – анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– постављају изложбу радова. – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 9, 10

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Облици		
Наставна јединица:	Чему ово служи		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Уочавање различитих практичних особина употребних предмета.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – игровне активности; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; групни; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (25 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање предавача; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (50 минута)	– даје задатак; објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– представљају своје радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 11, 12

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Облици		
Наставна јединица:	Обрни окрени		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Развијање перцепције, маште и склоности ка другачијем углу гледања на ствари.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – игровне активности; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; групни; индивидуални.		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере;
Главни део часа (60 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– организује игру – квиз.	– играју игру – квиз; – записују домаћи задатак.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 13, 14

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Облици 2		
Наставна јединица:	Рециклирај		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Развијање еколошке свести, маште и комбинаторике, слање еколошких порука стварањем уметничких дела.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; групни.		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (65 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – демонстрира реализацију задатка; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (10 минута)	– организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– постављају изложбу. – анализирају радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 15, 16

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Облици 2		
Наставна јединица:	Увеличај		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Развијање перцепције, опажања различитих текстура, сензибилитета за ритам.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – врши демонстрацију; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање предавача; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (65 минута)	– даје задатак; објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (10 минута)	– организујеспремање учионице; – организује изложбу радова; – анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– спремају учионицу; – постављају изложбу; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 17, 18

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Слично или различито		
Наставна јединица:	Слично је		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Уочавање сличности појмова; по различитим особинама.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица; – игровне активности; – истраживачки рад		
Облици рада:	фронтални; групни; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (25 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере; – даје налог за играње игре асоцијација;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – дају примере из личног искуства; – решавају задатак из уџбеника; – дају примере из личног искуства; – играју игру асоцијација;
Главни део часа (50 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – демонстрира реализацију задатка; – помаже при реализацији задатка;	раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– организује спремање учioniце; – организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– спремају учioniцу; – постављају изложбу; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 19, 20

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Слично или различито		
Наставна јединица:	Различно		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Препознавање различитих особина и намена предмета, појава, ствари.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица.		
Наставне методе:			
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – приказује инсерт из филма (алтернативно); – тражи од ученика да анализирају примере; –	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују ;анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (70 минута)	– Даје задатак; – објашњава задатак; – упозорава ученике на правилно и безбедно руковање материјалом; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (10 минута)	– организује спремање учioniце; – организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– спремају учioniцу; – постављају изложбу; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником. –	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 21, 22

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Слично или различито		
Наставна јединица:	Супротно		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Разумевање и уочавање супротности		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – хеуристички приступ; – рад на тексту и писани радови; – игровне активности.		
Облици рада:	фронтални; групни		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере;	– Прате излагање ; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; анализирају пример; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (70 минута)	– даје задатак – игру; – објашњава задатак; – даје задатак – колективни цртеж;	– играју игру; – раде практичан рад;
Завршни део часа (5 минута)	– води дискусију с ученицима о насталим радовима.	– анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 23, 24

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Слично или различито		
Наставна јединица:	Слично или различито		
Тип часа:	обрада утврђивање		
Циљ часа:	Уочавање и коришћење различитих начина да се истакне један део целине.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да анализирају пример;	– Прате излагање ; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере;
Главни део часа (60 минута)	– Даје задатак; – објашњава задатак; – демонстрира реализацију задатка; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад; – анализирају примере;
Завршни део часа (15 минута)	– организује спремање учioniце; – организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 25, 26

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Слично или различито		
Наставна јединица:	Покретно или непокретно		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Уочавање карактеристика положаја тела који наговештавају кретање. Уочавање и представљање визуелних разлика између тела људи и животиња у мировању и у покрету.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; - упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – хеуристички приступ; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица; – игровне активности.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (20 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – врши демонстрацију; поставља питања; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – дискутују; анализирају примере; – заузимају различите положаје тела;
Главни део часа (60 минута)	– Даје задатак; – објашњава задатак; – помаже при реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (10 минута)	– организује спремање учioniце; – организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– постављају изложбу; представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 27, 28

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Покретно или непокретно		
Наставна јединица:	Плес		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Увиђање карактеристика положаја тела људи и животиња приликом кретања у групи и начина да се визуелно представи кретање.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере;
Главни део часа (65 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (10 минута)	– организује спремање учioniце; – организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– постављају изложбу; – представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 29, 30

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Покретно или непокретно		
Наставна јединица:	Мобил		
Тип часа:	Обрада		
Циљ часа:	Уочавање кретања у природи, као и струјања ваздуха у затвореном простору.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (20 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (55 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – упозорава ученике на безбедно коришћење материјала; – демонстрира реализацију задатка; – помаже у реализацији задатка; – анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 16, 17

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Покретно или непокретно		
Наставна јединица:	Машина		
Тип часа:	Утврђивање		
Циљ часа:	Уочавање начина кретања машина, различите функције машина, повезивање машина и скулптура		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; .		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере;	– Прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају пример; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (60 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – упозорава ученике на безбедно руковање материјалом; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– представљају своје радове
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 33, 34

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Споразумевање		
Наставна јединица:	Препричај цртеж		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Уочавање важности прецизног описивања и његовог вежбања.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица; – игровне активности.		
Облици рада:	фронтални; групни		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – врши демонстрацију; – поставља питања; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства; – играју игру;
Главни део часа (60 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– постављају изложбу – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа – посматрањем у току рада – разговором у току рада – наставничком анализом практичног рада – анализом практичног рада кроз разговор са учеником –	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ   35, 36

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Споразумевање		
Наставна јединица:	Грб		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Упознавање ученика с појмом знак и његовим различитим манифестацијама.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (20 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (55 минута)	– Даје задатак; – објашњава задатак; – Даје задатак; – демонстрира реализацију задатка; – помаже при реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– организује изложбу радова; – анализира с ученицима кроз разговор реализоване задатке.	– постављају изложбу; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 37, 38

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Споразумевање		
Наставна јединица:	Ударајмо печате		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Разумевање коришћења печата у службене сврхе и као ликовне технике. Развијање моторике.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу;		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (65 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – даје задатак; – демонстрира реализацију задатка; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (10 минута)	– организује спремање учioniце; – организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– спремају учioniцу; – постављају изложбу; – представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 39, 40

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Споразумевање		
Наставна јединица:	Изрази лица		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Развијање сензибилитета за говор лица и тела		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (25 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – изражавају се мимиком; – изражавају се гестикулацијом; – изводе покрет за једну реч на знаковном језику; – дискутују; анализирају пример; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (50 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– организује спремање учioniце; – организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– спремају учioniцу; – постављају изложбу; – представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 41, 42

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Текст и слика		
Наставна јединица:	Стрип		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Уочавање могућности да се реч или звук представе на ликовни начин. Развијање способности да се прича исприча логичним редоследом. Развијање способности приповедања.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица; – игровне активности; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; групни; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (20 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – тражи од ученика да изводе ономатопеје; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају пример;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – изводе ономатопеје; – дискутују; – анализирају примере;
Главни део часа (55 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– организује изложбу на табли; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– постављају изложбу; – представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 43, 44

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Текст и слика		
Наставна јединица:	Честитка		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Развијање моторике, учовање и коришћење различитих облика слова, развијање склоности ка експериментисању.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (20 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају пример; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (55 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – демонстрира реализацију задатка; – упозорава ученике на безбедно руковање материјалом; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор са учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 45, 46

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Текст и слика		
Наставна јединица:	Моје име		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Развијање сензибилитета за обликовање слова у зависности од поруке коју носе.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – врши демонстрацију; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (60 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– поставља изложбу радова на табли; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке; – организује спремање учioniце.	– постављају изложбу; – представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове; – спремају учioniцу.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа: – посматрањем у току рада: – разговором у току рада: – наставничком анализом практичног рада: – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 47, 48

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Текст и слика		
Наставна јединица:	Украсна слова		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Упознавање са елементима калиграфских облика.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; групни; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (10 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – врши демонстрацију; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (50 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – демонстрира реализацију задатка; – упозорава ученике на безбедно руковање материјалом; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (30 минута)	– организује слагање слова у поруку на зиду; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке; – фотографише ученике испред рада.	– слажу слова у поруку на зиду; – представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор са учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 49, 50

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Ликовне игре		
Наставна јединица:	Поклон за теткицу		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Развијање моторике, увежбавање везивања машине, развијања друштвене свести, слање порука невербалном комуникацијом.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела. – вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица.		
Наставне методе:			
Облици рада:	фронтални; групни; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (65 минута)	– Даје задатак; – објашњава задатак; – демонстрира реализацију задатка;	– раде практичан рад
Завршни део часа (10 минута)	– анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– представљају своје радове;.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 51, 52

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Ликовне игре		
Наставна јединица:	Уврни, завежи		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Развој моторике, коришћење различитих средстава за спајање материјала		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – врши демонстрацију; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (55 минута)	– Даје задатак; – објашњава задатак; – демонстрира реализацију задатка; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (20 минута)	– организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– постављају изложбу; – анализирају своје и туђе радове; – играју игру.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 53, 54

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Ликовне игре		
Наставна јединица:	Позориште – маске		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Развијање интересовања за драмска дела, позориште и занимања у позоришту		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – хеуристички приступ; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; групни		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – демонстрира, поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (70 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – чита припремљени сценарио; – тражи од ученика да направе листу ликова; – дели ученике на групе; – демонстрира реализацију задатка; – помаже у реализацији задатка;	– праве листу ликова; – раде практичан рад;
Завршни део часа (5 минута)	– анализира са ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 55, 56

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Ликовне игре		
Наставна јединица:	Позориште – сценографија		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Развијање интересовања за драмска дела, позориште и занимања у позоришту.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – преобликује, самостално или у сарадњи с другима, материјале и предмете за рециклажу; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – хеуристички приступ; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица; – игровне активности; – истраживачки рад		
Облици рада:	фронтални; групни		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (5 минута)	– Подсећа ученике на градиво с претходног часа;	– Прате излагање; дискутују;
Главни део часа (70 минута)	– објашњава задатак и помаже ученицима у његовој реализацији; – чита сценарио; – прави списак елемената сценографије; – тражи од ученика да осмисле елементе сценографије; – дели ученике на групе; – даје задатке групама;	– осмишљавају елементе сценографије; – раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– снима представу.	– изводе представу.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА:	• Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног?	

• Шта бих променио/-ла?

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 57, 58

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Боја		
Наставна јединица:	Лабораторија боја		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Развијање сензибилитета за боју. Откривање начина на које се боје могу међусобно мешати.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – хеуристички приступ; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (60 минута)	– даје задатак; – објашњава задатак; – упозорава ученике на правилно коришћење опреме и материјала; – демонстрира коришћење боја; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа, – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с учеником.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 59, 60

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Боја		
Наставна јединица:	Девојчица која види звуке		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Уочавање и истраживање визуелног доживљаја звука.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (60 минута)	– подсећа ученике на правилно коришћење материјала; – демонстрира правилно коришћење материјала; – даје задатак; – објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– организује спремање учioniце; – организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– спремају учioniцу; – постављају изложбу; – представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 61, 62

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.	
Наставна тема/област:	Боја			
Наставна јединица:	Срећа и туга			
Тип часа:	обрада			
Циљ часа:	Повезивање боја са осећањима, развијање сензибилитета за нијансу и валер боје.			
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.			
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица; – истраживачки рад.			
Облици рада:	фронтални; индивидуални			

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (20 минута)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (55 минута)	– Даје задатак: – објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад; – постављају изложбу; – раде практичан рад;
Завршни део часа (15 минута)	– организује спремање учioniце; – изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– спремају учioniцу; – постављају изложбу; – представљају своје радове; анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 63, 64

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Боја		
Наставна јединица:	Посета музеју		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Упознавање ученика са одређеним музејом или галеријом, упознавање с правилима понашања у установама културе, упознавање са ауторима и њиховим делима, развијање аналитичког посматрања уметничког дела		
	На крају часа ученик ће бити у стању да:		
Очекивани исходи на крају часа:	– изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – пружи основне информације о одабраном музеју.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – хеуристички приступ; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; групни; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (По потреби)	– Води ученике у музеј или галерију; – подсећа ученике на правила понашања у саобраћају;	– Одлазе до музеја или галерије;
Главни део часа (У складу с могућностима)	– упознаје их са сличностима и разликама музеја и галерија, правилима понашања у тим установама; – конкретним ауторима и њиховим делима, кључним појмовима; – тражи од ученика да анализирају дела с нагласком на начин коришћења боје	– слушају излагање предавача; – анализирају уметничка дела;
Завршни део часа (По потреби)	– повратак у школу.	– повратак у школу.
Начини провере остварености исхода:	– разговором и посматрањем у току обиласка.	
ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА:	• Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног?	

• Шта бих променио/-ла?

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 65, 66

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Машта		
Наставна јединица:	Сликовница		
Тип часа:	обрада		
Циљ часа:	Уочавање и примена техника за развој маште.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – хеуристички приступ; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 мин.)	– Уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (55 мин.)	– даје задатак; – објашњава задатак; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (20 мин.)	– анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– постављају изложбу; – представљају своје радове; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 67, 68

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Машта		
Наставна јединица:	Доцртавање		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Откривање техника за развијање маште, развијање дивергентног мишљења.		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица; – игровне активности.		
Облици рада:	фронтални; групни; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 мин.)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (60 мин.)	– даје задатак; – објашњава задатак;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 мин.)	– организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– постављају изложбу; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа, – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС број 69, 70

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Машта		
Наставна јединица:	Сазвежђа		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Развој маште		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела. – вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – практичан рад и радионица.		
Наставне методе:	Фронтални; индивидуални		
Облици рада:			

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 мин.)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – упознаје ученике с кључним појмовима; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (60 мин.)	– даје задатак; – објашњава задатак;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 мин.)	– организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– постављају изложбу; – анализирају своје и туђе радове.
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа, – посматрањем у току рада; – разговором у току рада; – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС БРОЈ 71, 72

Предмет:	Ликовна култура	Разред:	2.
Наставна тема/област:	Машта		
Наставна јединица:	Од капљице – прича		
Тип часа:	утврђивање		
Циљ часа:	Развој маште		
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: – користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела.		
Наставне методе:	– вербалне – решавање проблема; – рад на тексту и писани радови; – демонстративне методе; – практичан рад и радионица; – истраживачки рад.		
Облици рада:	фронтални; индивидуални		

	Планиране активности наставника:	Планиране активности ученика:
Уводни део часа (15 мин.)	– Подсећа ученике на претходно градиво; – уводи ученике у градиво; – излаже; – чита текст из уџбеника; – указује на примере из уџбеника, на примере из свакодневног окружења; – поставља питања; – тражи од ученика да дају сопствене примере; – тражи од ученика да анализирају примере;	– Прате излагање; – прате текст у уџбенику; – одговарају на питања; – дискутују; – анализирају примере; – дају примере из личног искуства;
Главни део часа (60 мин.)	– даје задатак; – објашњава задатак; – упозорава ученике на правилно коришћење материјала; – помаже у реализацији задатка;	– раде практичан рад;
Завршни део часа (15 мин.)	– организује спремање учioniце; – организује изложбу радова; – анализира с ученицима, кроз разговор, реализоване задатке.	– спремају учioniцу; – постављају своје радове; – анализирају своје и туђе радове
Начини провере остварености исхода:	– разговором у току уводног дела часа; – посматрањем у току рада; – разговором у току рада, – наставничком анализом практичног рада; – анализом практичног рада кроз разговор с ученицима.	

ОКВИР ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ОСТВАРЕНОГ ЧАСА: • Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода? • Да ли сам планирао/-ла адекватне активности ученика? • Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног? • Шта бих променио/-ла?	